

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραμμένο
ΚΚΑ
Αριθμός Αρίθμ.

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος
2006 Τεύχος 180

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Ο "ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ" καθιερώνει τη σελίδα αναγνωστών, στην οποία θα δημοσιεύει επιστολές ή άλλα αξιόλογα σημειώματα με αριθμό λέξεων μέχρι 200. Παράλληλα, θα γίνονται δεκτά και άλλα αυτοτελή άρθρα καθώς και ανέκδοτες φωτογραφίες από το οικογενειακό αρχείο μας. Όλα τα κείμενα πρέπει να αναφέρονται σε σημαίνοντα γεγονότα της σύγχρονης ζωής ή στο ιστορικό και ανεξερεύνητο παρελθόν της Αλεξανδρούπολης. Οι φίλοι αναγνώστες θα πρέπει να αποφεύγουν τις αναφορές σε περιστατικά και βιώματα καθαρά προσωπικά.

Η Σ.Ε. θα έχει την ευχέρεια να επιλέγει την αποστελλόμενη ύλη και να κρίνει με αμερόληπτη διακριτικότητα ποια θα είναι κατάλληλα για δημοσίευση. Οι επιστολές παρακαλούμε να αποστέλλονται στην εξής διεύθυνση: **Κράτης Ποιμενίδης - Κερκύρας 65 - Κυψέλη: ΤΚ 11362 Αθήνα ή στο FAX: 210-6753216.**

2. Όσοι ενδιαφέρονται να ενημερώνουν τους αναγνώστες του περιοδικού για εκδόσεις βιβλίων ή περιοδικών τους, παρακαλούμε να αποστέλλουν αντίτυπο στην διεύθυνση. **Αλεξάνδρα Μποτονάκη, Θεμιστοκλέους 33, 15 451 Νέο Ψυχικό - Αθήνα FAX: 210-6753216.**

3. Επειδή πιστεύουμε ότι διακαής πόθος όλων μας είναι η έκδοση του παρόντος περιοδικού να διαρκέσει πολλά χρόνια και σταδιακά να επιτυγχάνεται η θελτίωσή του με αύξηση σελίδων και προσθήκη χρωμάτων, παρακαλούμε να συμβάλετε στην προσπάθειά μας με οικονομική ενίσχυση. Μπορείτε λοιπόν να ενισχύσετε οικονομικά την έκδοση του περιοδικού με δύο τρόπους:

α) Ως δωρεά ή χορηγία
β) Ως προσφορά για κοινωνικούς λόγους.
Και στις δύο περιπτώσεις μπορείτε να καταθέτετε το ανάλογο ποσό στην **Τράπεζα Εργασίας, αριθμ. λογαρ. EFG Eurobank Εργασίας 0026-0251-56-0100338892**, ενημερώνοντας τηλεφωνικά τον Πρόεδρο του Συλλόγου κ. **Παναγιώτη Τσιακίρη**, τηλ. **210-6004855**.

ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΙΕΣ

Ανώνυμος / Αθήνα	100,00 €
Γλυκής Αντώνιος	50,00 €
Δήμου Λία	50,00 €
Ζήβελδης Στυλιανός	48,50 €
Λυκοσκούφη Βιολέτα	50,00 €
Μάκρας Αγγελος	50,00 €
Μπαριδης Παναγιώτης	20,00 €
Νικολαΐδης Ιωάννης	10,00 €
Παϊδούσης Αντώνιος	100,00 €
Παπαρήγα-Ηλιοπούλου Φωτεινή	50,00 €
Παπαφράγκου Παναγιώτης	20,00 €
Παπαχρήστου Γεώργιος	40,00 €
Παταπάτης Κώστας	50,00 €
Πιπερίδου Φωτεινή	100,00 €
Συπρούδης Θεόδωρος	50,00 €
Σταυρακούδη-Αδαμοπούλου Αλίκη	50,00 €
Τσιφουτίδης Θεόκλητος	20,00 €

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

1. Καλούδης Χρήστος	200,00 €
εις μνήμην γονέων Ανδρέα και Αικατερίνης Φιλγκενστάιν	
2. Κρανίδης Γεώργιος και Κρανίδου-Λαμπίρη Υθόννη,	100,00 €
εις μνήμην των γονέων τους	
3. Λυρπόπουλος Αναστάσιος και Ευθυμία	200,00 €
εις μνήμην των γονέων τους	
4. Μανίκα-Πουλουκτσή Φανή	50,00 €
εις μνήμην του συζύγου της Μηνά	
5. Τρικούπη Έφη	100,00 €
εις μνήμην Μανώλη Τζανετή	

Εξώφυλλο: Αποβίβαση τμημάτων της Μεραρχίας Ξάνθης στο Δεδέαγατς, στις 14 Μαΐου 1920. (φωτο: Εθνικό Ιστορικό Μουσείο)

Οπισθόφυλλο: Από το υλικό της Φιλοτελικής Έκθεσης του Λευτέρη Τσινταράκη.

Καλλιτεχνική επιμέλεια εξωφύλλου / οπισθοφύλλου: Αγγελος Ποιμενίδης

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΕΥΧΟΣ 18
ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ
2006

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Πολιτιστικός και Ψυχαγωγικός Σύλλογος Αλεξανδρουπολίτων Αττικής.

Πειραιώς 1 - Τ.Κ. 105 52 ΑΘΗΝΑ
2ος όροφος, Γρ.7, Τηλ. 210 32 15 354

ΕΚΔΟΤΗΣ: Π. Τσιακίρης Πρόεδρος
Επτανήσου αρ. 7

15341 Αγία Παρασκευή
Τηλ. 210 / 6004855

Υπεύθυνος κατά νόμον:

Παν. Τσιακίρης Πρόεδρος Συλλόγου
Επιμέλεια ύλης: Αλεξάνδρα Μποτονάκη
Τηλ. 210 / 6723649.

Συντάσσεται από Επιτροπή.

Το κύριο άρθρο και όσα κείμενα είναι ανυπόγραφα απηχούν τις απόψεις της Σ.Ε.

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις του συγγραφέα.

Τιμή τεύχους 0,01 €
Κωδικός 6427

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
Γιάννης Δαμέλλος

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Μαρία Μπουζάλα

Λ. Αλεξάνδρας 18

Τηλ: 210 8837081 - Fax: 210 8252075

Σ' υτό το τεύχος συνεργάστηκαν το Δ.Σ.

Βουτσάς Νικόλαος, Γεωργίου Γρηγόρης,
Γεωργιάδης Αντώνης, Δαΐδου Υβόνη,
Κουκουρίκου Στρατούλα, Μποτονάκη Αλεξάνδρα,
Πινάτζη-Αννίνου Πέτη,
Ποιμενίδης Κράτης, Τσιακίρης Παναγιώτης

καθώς και οι:

Αλεξιάδης Ζαφείρης

Αναστασιάδη Σύνη

Γιαννακίδου Αγγέλα

Δούκα Αμαλία

Καρατζά Κάλη

Μαζαράκης-Αινιάν Ιωάννης

Νικολαΐδης Ανέστης

Σιμσιρίκης Δημήτριος

Τουφεκή Άρτεμις

Τσαντάκη Πελούσα

Χατζόπουλος Κωνσταντίνος

Χριστοδούλου Πασχάλης

Ψύλλας Γεώργιος

Αγαπητοί συμπατριώτες, αγαπητοί φίλοι,

ι γιορτές και τα πανηγύρια πέρασαν.
Οι "εκπαιδευτικές εκδρομές" μας έγιναν ευχάριστες αναμνήσεις. Καιρός να προετοιμαστούμε για θερινές διακοπές και μπάνια στις όμορφες και γαλάζιες ακρογιαλιές της πατρίδας μας.

Πώς σας φάνηκε η νέα εμφάνιση του περιοδικού μας; Η νέα παραγωγός του περιοδικού μας κυρία Μαρία Μπουζάλα –σε συνεργασία με τον Γιάννη Δαμέλλο– μας υπόσχεται εκπλήξεις. Ξέρετε ότι είναι συμπατριώτισσά μας από το Διδυμότειχο;

Για άλλη μια φορά εκφράζουμε την ικανοποίηση αλλά και τις ευχαριστίες μας για την υποδοχή και τη συμπαράστασή σας που μας δίνουν το κουράγιο και τη δύναμη να συνεχίσουμε. Πολλά είναι τα τηλεφωνήματα για την αποστολή του περιοδικού μας σε νέους αποδέκτες. Σήμερα οι ενημερούμενοι συμπατριώτες και φίλοι μας ξεπερνούν τους 1.200.

Το 180 τεύχος περιλαμβάνει, όπως πάντα, πολλά και ποικίλα θέματα. Όπως μας έχετε αξιολογηθεί, σας ευχαριστεί η ποικιλία των θεμάτων και το διαφορετικό ύφος της κάθε σελίδας.

Θα διαβάσετε λοιπόν κείμενα που έχουν σχέση με την 86η επέτειο της ενσωμάτωσης της Θράκης και βεβαίως της Αλεξανδρούπολης στον Ελληνικό κορμό, θα ρίξετε μιά ματιά στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της πόλης μας, θα διαβάσετε τις σταθερές σελίδες των συνεργατών μας και θα χαλαρώσετε με δροσερά κείμενα τρυφερών αναμνήσεων και παλιών αναφορών.

Με την πίστη ότι θα σας έχουμε συμπαραστάτες και αρωγούς στην προσπάθειά μας, αλλά και δίπλα μας στις διάφορες εκδηλώσεις και δραστηριότητες του Συλλόγου, σας ευχόμαστε ολόψυχα

Καλό Καλοκαίρι
Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΕΠΕΤΕΙΑΚΑ

86 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΡΜΟ

Από την προκήρυξη του Εμμανουήλ Ζυμβρακάκη στις 15 Μαΐου 1920, σε τρεις γλώσσες, προς το λαό της Κομοτηνής (από το βιβλίο: Η ενσωμάτωση της Θράκης στην Ελλάδα, Χρονικό της απελευθέρωσης, Κώστα Καρκατσέλη, Κομοτηνή 1991.)

Хронология

(λίγο πριν... λίγο μετά...)

1. 28 Ιουλίου 1913, Συνθήκη Βουκούρεστιου

Τέλος των νικηφόρων Βασικαρικών ποδέμων. Η Δυτική Θράκη όμως παραχωρείται στους Βοοβλγάρους. Μόρο δύο μίνες άγγιξε το όνειρο της ενσωμάτωσης.

2. 1915-1918, Ά' Παγκόσμιος Πόλεμος

Ἡ Θράκη στο εχθρικό στρατόπεδο προς την Ἑλλάδα. Οκτώβριος 1915. Το Δεδεάγατς βομβαρδίζεται από την Entente. Το 1917 μπαίνει στον πόλεμο η Ἑλλάδα, ως εχθρός της Βουλγαρίας και επομένως της Θράκης.

3. 1918, Τέλος Ά' Παγκοσμίου Πολέμου

Ζομώσεις για την τόχη της Θράκης. Συνθήκη του Νεϊζό (27 Νοεμβρίου 1919). Οι Σύμμαχοι δέχονται όχι την απευθείας ενσωμάτωση της

Θράκης στην Ελλάδα, αλλά υπό συμμαχική ε-
πιτίρωση, έως ότου απομακρυθούν οι Βούλγα-
ροι.

4. Máios 1920 (13, 14, 15, 20 Maio 1920)

Ολοκληρώνεται και η προέλαση των ελληνικών στρατευμάτων στην Θράκη. Υποστέλλεται η γαλλική σημαία στο Δεδέαγας και γίνεται πανγυρικά η έπαρση της Ελληνικής.

5. 28 Ιουλίου 1920, Συρθήκη των Σεβρών

Ἡ Ἑλλάδα των δύο οπείρων και των πέντε θαλασσών. Ελληνική διοίκηση και στην Αιγαϊκή Θράκη.

6. 1920-1922, Μικρασιατική εκστρατεία και καταστροφή.

7. Ιούλιος 1923, Συνθήκη της Λαζάρρης

Οριστική συνθήκη ενσωμάτωσης μόνον της Αντικής Θράκης στον ελληνικό κορμό.

Η Θράκη από την Οθωμανική κατάκτησή της έως τη Συνθήκη της Λωζάνης (1352-1823)

Επιμέλεια: Αλεξάνδρα Μποτονάκη

**Ο Κωνσταντίνος Χατζόπουλος, καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας
και Εθνολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, απαντά:**

Κύριε Χατζόπουλε, οι Τούρκοι εμφανίστηκαν στη Θράκη με την εγκατάστασή τους το 1352;

Όχι. Η εμφάνισή τους χρονολογείται αρκετά νωρίτερα. Συγκεκριμένα σ' όλη τη διάρκεια του πρώτου μισού του 14ου αιώνα τουρκικά στρατεύματα διέτρεχαν τη νότια κυρίως Θράκη, άλλοτε ως "σύμμαχοί" των Βυζαντινών αυτοκρατόρων, οι οποίοι τους χρησιμοποιούσαν στους δυναστικούς τους πολέμους και άλλοτε ως εισβολείς που επιχειρούσαν επιδρομές λαφυραγωγίας.

Γιατί θεωρούμε το 1352 ως ορόσημο για μόνιμη εγκατάσταση των Τούρκων στη Θράκη, 100 χρόνια πριν από την άλωση της Πόλης;

Τη χρονιά αυτή ο Ιωάννης ΣΤ' Καντακουζηνός, ανταμείβοντας τον σουλτάνο Ορχάν τον Α' για τη βοήθεια που του προσέφερε στη σύγκρουσή του με τον Ιωάννη Παλαιολόγο, επέτρεψε στους Οθωμανούς να καταλάβουν τη μικρή αλλά σημαντική πόλη της Τζύμπης στη χερσόνησο της Καλλίπολης. Από τη χρονιά αυτή άρχισε ουσιαστικά η κατάκτηση της μείζονος Θράκης από τους Οθωμανούς, η οποία –όσο περίεργο κι αν ακούγεται– συντελέστηκε μέσα σε μια εικοσαετία: συγκεκριμένα, από το 1352, όταν, όπως ανέφερα παραπάνω, εγκαταστάθηκαν στην Τζύμπη, ως το 1373, όταν μετέφεραν την πρωτεύουσά τους στην Αδριανούπολη, την οποία είχαν κατακτήσει πιθανόν τέσσερα χρόνια νωρίτερα.

Ποιες συνέπειες είχε για τον χριστιανικό πληθυσμό της Θράκης η ορμητική αυτή εγκατάσταση των Τούρκων;

Οι Οθωμανοί έθεσαν σε εφαρμογή ένα ευρύτατο πρόγραμμα εποικισμού της περιοχής με συμπαγείς μάζες Τουρκομάνων –νομαδικά φύλα της Μ. Ασίας–, τους οποίους μετέφεραν από την Ανατολή και τους εγκατέστησαν κυρίως στις εύφορες πεδινές περιοχές.

Ταυτόχρονα, "τάγματα" δεοβίσηδων άρχισαν να διατρέχουν ολόκληρη τη Θράκη, προπαγανδίζοντας το Ισλάμ. Η έντονη αυτή προσηλυτιστική δράση των δεοβίσηδων, σε συνδυασμό με την απογοήτευση των χριστιανών, εξαπίας της αδυναμίας των αυτοκρατόρων να τους προστατεύσουν, καθώς και την παρουσία πολλών ετερόδοξων χριστιανών –κυρίως Βογομίλων– στη Βόρεια Θράκη είχαν ως αποτέλεσμα πολυάριθμες ομάδες του ντόπιου πληθυσμού να μεταστραφούν είτε κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κατάκτησης είτε αμέσως μετά, στο Ισλάμ.

Μήπως οι Πομάκοι της Θράκης περικλείονται σ' αυτές τις περιπτώσεις;

Ναι. Οι Πομάκοι της Ροδόπης, σύμφωνα με τις πηγές, εξισλαμίστηκαν σταδιακά και καθ' ομάδες από τα τέλη του 14ου ως τα μέσα του 17ου αιώνα.

Απ' αυτά που μας επισημαίνετε, συμπεραίνουμε ότι θα υπήρξε σοβαρή αλλοίωση της δημογραφικής σύστασης της Θράκης.

Ναι. Ενώ, έως τα μέσα περίπου του 14ου αιώνα, η περιοχή βεβαιωμένα εκατοικείτο, σχεδόν εξ ολοκλήρου, από χριστιανούς, στα τέλη του 15ου και κατά τον 16ο αιώνα, ο αριθμός των τελευταίων είχε μειωθεί αισθητά, χωρίς αυτό να σημαίνει πως είχαν μετατραπεί σε μειονότητα.

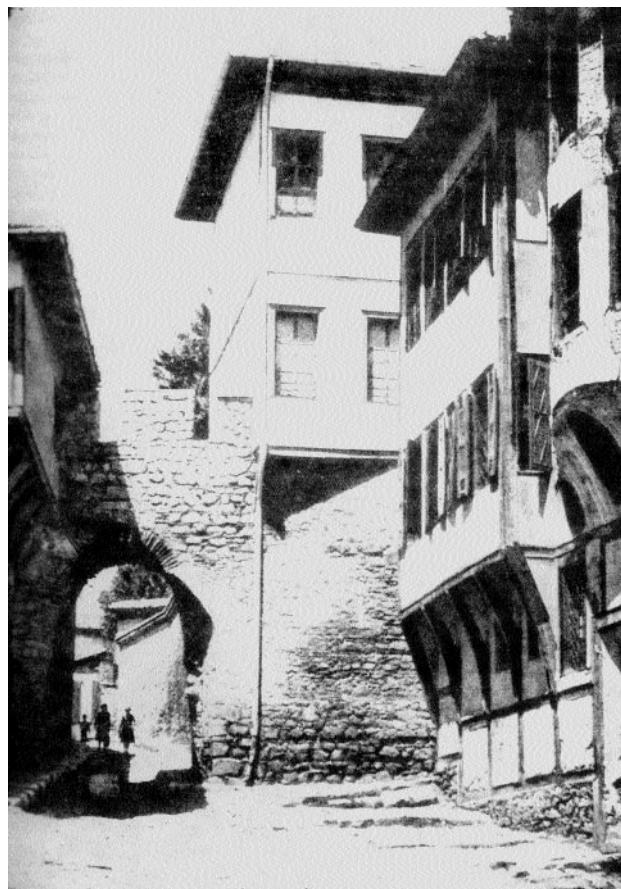
Πώς κατανεμήθηκαν γεωγραφικά χριστιανοί και μουσουλμάνοι;

Από τις πηγές προκύπτει ότι οι μουσουλμάνοι εγκαταστάθηκαν στις πόλεις και στις πεδινές και εύφορες περιοχές –κυρίως μάλιστα κατά μήκος των μεγάλων οδών–, ενώ οι χριστιανοί είτε παρέμειναν στα παράλια, είτε αποτραβήχτηκαν στις ημιορεινές και ορεινές ζώνες. Ειδικότερα, οι Ελληνόφωνοι χριστιανοί ήταν περισσότεροι στη νοτιοανατολική (σημερινή τουρκική) Θράκη, παρά στη νοτιοδυτική (σημερι-

νή ελληνική) Θράκη.

Μπορείτε να μας αποδείξετε πιο συγκεκριμένα το "ανάποδο" της διαπίστωσης;

Το προηγούμενο συμπέρασμα προκύπτει από τη μελέτη της εκκλησιαστικής οργάνωσης της περιοχής. Στα τέλη του 17ου αιώνα ο αριθμός των μητροπόλεων και των επισκοπών σ' ολόκληρη τη Θράκη, σύμφωνα με τον πολύ γνωστό γεωγράφο της εποχής Μελέτιο Μήτρου, έφτασε τις τριάντα. Ανάμεσά τους λοιπόν ξεχωρίζαν –κατ' αλφαριθητική σειρά– οι μητροπόλεις της Αγχιάλου, της Αδριανούπολεως, της Αίνου, της Αρκαδιουπόλεως (Μπουργκάζ), της Βιζύης, του Διδυμοτείχου, της Ηράκλειας, της Μαρωνείας, της Μεσημβρίας, της Σηλυμβρίας, της Σωζοπόλεως, των Υψάλων και της Φιλιππούπολεως, οι Αρχιεπισκοπές Γάνου και Χώρας, Λίτιτζας, Ξάνθης και Ραδεστού, καθώς και οι επισκοπές της Αγαθουπόλεως, της Καλλιπόλεως, της Μαδύτου, των Μετρών και Αθύρας, της Μίδειας, του Μυριοφύτου και της Περιστάσεως και της Τυρολόγης.

Τιμήματα από το φρούριο, αρχοντικό ελληνικής οικογένειας και το κατηχητήριο του ναού των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, στη Φιλιππούπολη. (φωτό: Θράκη, Γ.Γ. Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας-Θράκης).

Επομένως, δεν εξαφανίσθηκε ο χριστιανικός πληθυσμός στη Θράκη.

Παρά τις καταστροφές που υπέστη η Θράκη, εξαπλώθηκαν τανάγρια πολεμικών συγκρούσεων, παρά το συστηματικό εποικισμό της με μουσουλμάνους, κυρίως τουρκικής καταγωγής, και παρά τις επιτυχείς ως ένα βαθμό προσπάθειες εξισλαμισμού, ένα σημαντικό μέρος των ντόπιων κατοίκων διατήρησε τόσο την ορθόδοξη πίστη του, όσο και τη μητρική του γλώσσα.

Μιλάτε για ορθόδοξο πληθυσμό γενικά και όχι για ελληνόφωνο. Τι εννοείτε;

Το χριστιανικό στοιχείο της περιοχής ενισχύθηκε κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, εξαπλώθηκε κατά την Κεντρική και Νότια Θράκη βουλγαρόφωνων αγροτοκτηγορδοφικών ομάδων, μετακίνηση που ευνόησαν οι σουλτάνοι, για να ενισχύσουν με εργατικά χέρια τις πεδινές και εύφορες περιοχές. Εκτός από αυτούς μάλιστα, κατά τον 17ο και 18ο αιώνα ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στη Θράκη - κυρίως στη Νοτιοανατολική - αλβανόφωνοι ή ελληνόφωνοι χριστιανοί από την Αρβανιτιά, την Ήπειρο, τη Θεσσαλία και την Πελοπόννησο.

Μήπως σ' αυτές τις μετακινήσεις οφείλονται άλλα προβλήματα που προσέκυψαν στην περιοχή;

Οι μετακινήσεις αυτές, που φαίνεται ότι συνεχίστηκαν με μικρότερη ένταση και κατά τον 19ο αιώνα, ενίσχυσαν βέβαια το χριστιανικό πληθυσμό της περιοχής, προκάλεσαν όμως νέες δημογραφικές ανακατατάξεις, οι συνέπειες των οποίων φάνηκαν στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα, όταν οξύνθηκαν οι εθνικοί ανταγωνισμοί.

Έχετε να προσθέστε κάτι άλλο, κ. Χατζόπουλε, που θα βοηθήσει τους αναγνώστες του περιοδικού μας να κατανοήσουν βαθύτερα το θέμα μας;

Θα ήθελα να κάνω μια τελευταία επισήμανση. Στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα η "μείζων Θράκη" τριχοτομήθηκε. Έκτοτε, περιέργως, εξακολουθούμε να χρησιμοποιούμε τους όρους Ανατολική Ρωμυλία, ανατολική και δυτική Θράκη, όροι οι οποίοι σήμερα δεν σημαίνουν απολύτως τίποτα. Συνεπώς θα πρέπει επιτέλους να καθιερώσουμε τους όρους Βουλγαρική, Ελληνική και Τουρκική Θράκη, αφού αυτοί προσδιορίζουν με ακρίβεια το τμήμα της Θράκης στο οποίο αναφερόμαστε.

Κύριε Χατζόπουλε, σας ευχαριστούμε για την ενημέρωση που μας προσφέρατε, εξαιρετικά κατανοητή, σ' ένα ερώτημα που είναι τόσο δύσκολο να απαντηθεί τόσο συγκεντρωμένα.

ΠΡΟΣΩΠΑ - ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Κωνσταντίνος Μαζαράκης Αινιάν

(Νάνυδο 1869 - Αθήνα 1949)

Γράφει ο Ιωάννης Κων/νος Μαζαράκης-Αινιάν

Επάνω: Ο στρατηγός
Κωνσταντίνος
Μαζαράκης-Αινιάν

Δεξιά: Επί του οπλιταγωγού "Μυκάλη" προς το Δεδέαγατς: ο διοικητής της μεραρχίας Ξάνθης, στρατηγός Κωνσταντίνος Μαζαράκης-Αινιάν, με το επιτελείο του, και τον διοικητή των 16ου Συντάγματος πεζικού. (αρχείο Εθνικού Ιστορικού Μουσείου)

Η προσωπικότητα, με την οποία θα ασχοληθούμε στη συνέχεια, δεν ανήκει βέβαια σ' αυτές που έζησαν στη νέα πόλη και με τη δραστηριότητά τους άφησαν το στίγμα τους σ' αυτήν. Είναι όμως ένα πρόσωπο - σύμβολο για το ξεκίνημα μιας νέας ζωής της πόλης μας, τη μετάβασή της δηλαδή από αμφισβητούμενη τουρκική ή βουλγαρική πόλη σε μια ελληνική πόλη με κατ' εξοχήν ελληνικό πολιτισμό που έμελλε, περιλαμβανόμενη στον ελληνικό κορμό το 1920, να γίνει μια από τις σημαντικότερες πόλεις της νέας Ελλάδας. Ο Κωνσταντίνος Μαζαράκης-Αινιάν έλαχε να είναι ο υποστράτηγος που πάτησε πρώτος το πόδι του στη στεριά και κατευθύνθηκε με το επιτελείο του προς την παραλία της πόλης τη μεγάλη μέρα της 14ης Μαΐου 1920.

Tεννήθηκε στο Ναύπλιο το 1869 (όπου ο πατέρας του ήταν Γενικός Αρχιάρτος του Στρατού) και η μητέρα του Αγανίκη Αινιάνος υπήρξε ποιήτρια και από τις πρώτες Αρσακειάδες).

Φοίτησε στη Σχολή Ευελπίδων και το 1890 ορκίστηκε ανθυπολοχαγός πυροβολικού.

Υπηρέτησε διαδοχικά στο Σύνταγμα Πυροβολικού στην Αθήνα, στο οπλοστάσιο Ναυπλίου και στη νεοσύστατη χαρτογραφική υπηρεσία. Στο

*H*τελετή της παράδοσης της πόλεως από τους Γάλλους, της διασυμμαχικής κατοχής στις ελληνικές αρχές έγινε πριν φθάσει ο στρατός μας, στις 13 Μαΐου και όχι στις 14 (γιατί οι Γάλλοι βαρέως θα το έφεραν να υποστείλουν τη γαλλική σημαία με παρουσία ελληνικών ενόπλων δυνάμεων) μπροστά στο Διοικητήριο, το σημερινό ταχυδρομείο και παρουσιάσαμε όπλα, ένα τμήμα γαλλικού αποικιακού στρατού από Σενεγαλέζους, μερικοί λιγοστοί Έλληνες χωροφύλακες και η προσκοπική μας ομάδα παρουσίασε "κοντούς". Σ' αυτήν την ομάδα ανήκα κι εγώ με βαθμό υπενωματάρχη, με αρχηγό το δάσκαλο Φίτσιο...

...από τότε αρχίζει μια νέα περίοδος για την Αλεξανδρούπολη, που όμως είναι ακόμα πολύ νωπή για να ιστορηθεί και να μοιάζει παραμύθι. Άλλοι, μετά από μας, θα γράψουν αργότερα και για την περίοδο αυτή κατά πάς την έζησαν, την ένοιωσαν και την άκουσαν.

Εγώ κάθησα κι έγραψα για τα παλιά, όσα άκουσα απ' τις διηγήσεις του πατέρα μου κι όσα ο ίδιος έζησα, πιστεύοντας πως πάντα κάτι υπάρχει που πρέπει να προστεθεί στο περιθώριο της ψυχρής ιστορίας, για να τη ζωντανέψει και πως μετά από τη δική μου γενιά θα έπρεπε οι επερχόμενοι να προσπαθούν να επικοινωνούν με τον άλλο κόσμο των πνευμάτων, για να μας βρουν και να μας ζητήσουν να τους τα διηγηθούμε.

Αφήγηση: **Αθανασίου Μανιά***

* Ενώ τυπωνόταν το περιοδικό μας, πληροφορηθήκαμε το θάνατο της υπέργηρης συζύγου του Αθαν. Μανιά, Δέσποινας Μανιά (27 Ιουνίου 2006).

Ναύπλιο γνωρίστηκε και συνδέθηκε στενά με τον Παύλο Μελά. Έλαβε μέρος στον πόλεμο του 1897 και διακρίθηκε στη μάχη του Δομοκού.

Ο Κ. Μαζαράκης, από τα πρώτα και δραστήρια μέλη της Εθνικής Εταιρείας, συνειδητοποίησε από νωρίς τους κινδύνους που διέτρεχε ο μακεδονικός Ελληνισμός από τη δραστηριότητα των Βουλγάρων και φρόντισε για την οργάνωση και αποστολή εντοπίων ανταρτικών σωμάτων στη Μακεδονία (1895-97). Το 1903 με τον Παύλο Μελά και τον Τσόντο Βάρδα έστειλαν στον Καραβαγγέλη, Μητροπολίτη Καστοριάς, τους δέκα πρώτους κρητικούς μακεδονομάχους.

Όταν ο Λάμπρος Κορομηλάς τοποθετήθηκε γενικός πρόξενος της Ελλάδος στη Θεσσαλονίκη (1904) κάλεσε επίλεκτους αξιωματικούς να πλαισιώσουν το προξενείο. Ανάμεσά τους ήταν ο Κ. Μαζαράκης, ο οποίος, με το ψευδώνυμο Δήμος

Στεργιάκης ανέλαβε την οργάνωση δικτύου πληροφοριών και την συγχρότηση μικρών ενόπλων ομάδων εντοπίων στην Κεντρική Μακεδονία. Για τον σκοπό αυτό περιεχόταν την ύπαιθρο, άλλοτε ως έμπορος ή επιθεωρητής των Ελληνικών Κοινοτικών Σχολείων και άλλοτε ως κυνηγός ή φωτογράφος.

Το επόμενο έτος (1905) έδρασε κατά των Βουλγάρων κομιτατζήδων με επιτυχία ως αρχηγός ανταρτικού σώματος με το όνομα "καπετάν Ακρίτας" στην περιοχή του Βερμίου και επέκτεινε την δράση του στην Καρατζόβα. Αργότερα, έως το τέλος του Μακεδονικού Αγώνα, εργάστηκε από το Κέντρο για την οργάνωση, αποστολή και συντονισμό ανταρτικών σωμάτων στα βιλαέτια Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης.

Μετά το Νεοτουρκικό Κίνημα (1908) στάλθηκε στη Γαλλία για την παραλαβή των πρώτων λυομένων ορειβατικών πυροβόλων.

Κατά τους Βαλκανικούς πολέμους του 1912-1913, ως λοχαγός, ανέλαβε τη γενική αρχηγία των εθελοντικών "Σωμάτων Προσκόπων", που συγκροτήθηκαν από παλιούς Μακεδονομάχους.

Με τα σώματα αυτά έλαβε μέρος στις μάχες των Στενών, της Πέτρας προς Κατερίνη, της γέφυρας του Λουδία και του Αξιού κατά τον Ελληνοτουρκικό πόλεμο καθώς και στις συγκρούσεις της Νιγρίτας και του Παγγαίου έως το Νέστο και την Ξάνθη κατά τον Ελληνοβουλγαρικό πόλεμο.

Το 1916, πρωτοστάτησε με τον Επαμεινώνδα Ζυμβρακάκη στο κίνημα της Εθνικής Άμυνας στη Θεσσαλονίκη για την έξοδο της Ελλάδος στο πλευρό των Συμμάχων κατά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο ως επιτελάρχης της μεραρχίας Σερρών (Πρώτης Ελληνικής μεραρχίας, που συγκροτήθηκε). Τραυματίστηκε στη Μάχη του Ραβινέ.

Το 1918-1919 και 1920 η δράση του συνδέεται ιδιαίτερα με τη Θράκη.

Το 1918, αμέσως μετά την ανακωχή, συνταγματάρχης πιά, στάλθηκε στη Σόφια ως επικεφαλής της ελληνικής στρατιωτικής αποστολής. Από τη θέση αυτή συνέβαλε καίρια στην κατακύρωση της Δυτικής Θράκης στην Ελλάδα. Για τους επιτυχημένους του χειρισμούς προήχθη σε υποστράτηγο.

Το 1919 τοποθετήθηκε αρχικά ως διοικητής της XIV Μεραρχίας στη Φλώρινα και λίγο αργότερα ανέλαβε τη σύσταση της Μεραρχίας Ξάνθης με την οποία απελευθερώθηκε η Θράκη.

Τα ξημερώματα της 14ης Μαΐου 1920 κατέπλευσαν στο λιμένα του Δεδέαγατς (Αλεξανδρούπολη) τα πρώτα τμήματα της Μεραρχίας Ξάνθης

(Στρατηγείο μεραρχίας και 15ο Σώμα Πεζικού), με το οπλιταγωγό "Μυκάλη". Αμέσως άρχισε η αποβίβαση και η κατάληψη της πόλης, χωρίς επεισόδια. Τμήματα της μεραρχίας προωθήθηκαν προς Ανατολάς κατά μήκος της σιδηροδρομικής γραμμής.

Την επομένη τελέσθηκε δοξολογία για την απελευθέρωση της πόλεως και έγινε η επίσημη παρούσα με την υποστολή της Γαλλικής Σημαίας και την ανύψωση της Ελληνικής.

Από τις 16 Μαΐου τμήματα της Μεραρχίας Ξάνθης προωθήθηκαν προς Φέρρες - Σουφλί - Διδυμότειχο (15ο Σύνταγμα Πεζικού). Το 14ο Σ.Πεζ. κινήθηκε από Κομοτηνή προς Αλεξάνδρουπολη και το 13ο Σ.Πεζ. παρέμεινε στην περιοχή Τοξότες-Ξάνθη-Κομοτηνή.

Μετά τη συνθήκη των Σεβρών (Ιούλιος 1920) η Μεραρχία Ξάνθης πήρε μέρος στην επιχείρηση της Πανόρμου (Προποντίδα) και εν συνεχείᾳ στην κατάληψη της Ανατολικής Θράκης - Διάβαση Έβρου - Αδριανούπολη - Σαράντα Εκκλησιές έως Τσατάλτσα και την γραμμή Αίνου - Μήδειας.

Μετά τις εκλογές, το Νοέμβριο του 1920, ο Κ. Μαζαράκης απομακρύνθηκε από το στράτευμα και αυτοεξορίστηκε στην Κωνσταντινούπολη αρχικά και το Παρίσι ύστερα. Επανήλθε μετά τη Μικρασιατική καταστροφή και ορίστηκε πρόεδρος της σχετικής ανακριτικής επιτροπής. Διακρίθηκε για την αντικειμενικότητά του. Κατά τη δικτατορία (1925-26) του Θ. Πάγκαλου, φυλακίστηκε και αποστρατεύτηκε ως αντιστρατηγος. Αργότερα (το 1928) εκλέχτηκε βουλευτής Πέλλης. Το 1934 ανακλήθηκε στην ενεργό υπηρεσία και συμμετέσχε στο Συμβούλιο Αντιστρατήγων για την τακτοποίηση της Επετηρίδας των Αξιωματικών.

Κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού και Ελληνογερμανικού πολέμου (Β' Παγκόσμιος) φιλοξένησε στο σπίτι του το αγγλικό Στρατηγείο, και κατά την κατοχή, με υπομνήματά του προς την ελεύθερη Ελληνική κυβέρνηση, εκδήλωσε το ενδιαφέρον του για την κατάσταση στη Μακεδονία και τη Θράκη και μετά την απελευθέρωση, για την πρόοδο των ελληνικών διεκδικήσεων.

Ο Κ. Μαζαράκης άφησε απομνημονεύματα που εκδόθηκαν μετά τον θάνατό του:

1. "Ο Μακεδονός Αγώνας - Αναμνήσεις" (1963).
2. *Oι Βαλκανικοί Πόλεμοι 1912-13 -Τα Σώματα Προσκόπων* (1966)
3. *Έκθεσις Ανακριτικής Επιτροπής Επιχειρήσεων Μικράς Ασίας* (1976).

Απόσπασμα από το βιβλίο του Αθανάσιου Κριτού "Αλεξανδρούπολη, η εκατοντάχρονη ιστορία της".

Την ακόμη ξημερώσει η 14η Μαΐου, 15 βαπτώρια, ένα κατόπιν του άλλου με επικεφαλής το Α/Π. "ΜΥΚΑΛΗ" άρχισαν να αγκυροβολούν ανοικτά του μικρού λιμανιού, που μετέφεραν ολόκληρη τη Μεραρχία Ξάνθης, με διοικητή τον υποστράτηγο Κων/νο Μαζαράκη Αινιάνα. Με το γλυκοχάραγμα όμως της αυγής, μια ομάδα από ένα λοχία και πέντε στρατιώτες, έκαμε την εμφάνισή της στην πόλη μας. Αφού κατέβηκε από την αμαξοστοιχία στο Γαλλικό Σταθμό πεζή, έφθασε και κατέλυσε σ' ένα παλιό ξενοδοχείο στον κεντρικό δρόμο, εκεί που είναι σήμερα το κτίριο του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, του Τσαϊρίδη. Εκεί, αφού άφησαν τους γυλιούς και λοιπά είδη τους, ξεκίνησαν για το λιμάνι και περνώντας από το δρόμο Κύπρου πάνω στα σκαλοπάτια του μικρού τότε Δημαρχείου, είδαν ένα καλοντυμένο κύριο. Όπως έμαθαν αργότερα ήταν ο Δήμαρχος Μανώλης Αλτιναλμάζης, ο οποίος, επειδή ήξερε την άφιξη της Μεραρχίας και την απελευθέρωση της πόλης, περίμενε την επίσκεψη στο Δημαρχείο του Μεράρχου.

Η ομάδα που εμφανίστηκε εκείνο το πρωί ήταν οι πρώτοι Έλληνες στρατιώτες ελευθερωτές, που πατούσαν το χώμα της ελευθερωμένης πλέον πόλης μας, οι δύο μάλιστα στρατιώτες ήταν Αλεξανδρουπολίτες, οι αδελφοί Κώστας και Θανάσης Αραπάκη, οι οποίοι από το 1913 είχαν εγκατασταθεί στην Καβάλα ως πρόσφυγες και υπηρετούσαν στο Στρατό Εθν. Άμυνας. Λοχίας τους ήταν ένας νεαρός μόλις 23 ετών, ονομαζόμενος Γιαννούτσος Χρήστος.

Το πρωί της 14ης, ημέρας Πέμπτης, ήταν συννεφιά και έπεφτε ψιλή βροχή. Τα Γραφεία και οι αποθήκες του Τελωνείου ήταν ολοτελώς καταστρεμένα από τους μεγάλους βομβαρδισμούς που έγιναν το 1915 από τον Αγγλο-Γαλλικό στόλο.

Εκτελώντας την υπηρεσία του, άκουσε έναν Γάλλο, επίσης λοχία, να φωνάζει Μοσιού Γιαννούτσος. Ο Γιαννούτσος τον πλησίασε, αλλά δεν καταλάβαινε τι τον ήθελε. Ένας διερχόμενος Αλεξ/πολίτης, ο Χρήστος Πολυμένης, έκαμε τον διερμηνέα. Είπε στον Γιαννούτσο ότι έχει διαταγή να του παραδώσει την υπηρεσία, που έκανε έως τώρα. Ζητά όμως κατά την παράδοση να βρίσκεται και ένας στρατιώτης να παρουσιάσει όπλα. Ο Γιαννούτσος φώναξε ένα δικό του, πήγαν στο Γραφείο του Γάλλου, έγινε η παράδοση και παραλαβή με το παράγγελμα "παρουσιάστε αρμ" και έτσι τηρήθηκε και ο γαλλικός στρατιωτικός κανονισμός, δώσανε τα χέρια, ορεβουάρ είπε ο Γάλλος, το ίδιο είπε και ο Γιαννούτσος και φιλικότατα αποχωρί-

86Α ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΘΡΑΚΗΣ

Σάββατο 27 Μαΐου

Με κυρίαρχη διαπίστωση την ανάγκη ν' αναπτυχθεί στον ανώτερο βαθμό η Θράκη, η οποία πλέον, μέσα στα νέα διεθνή δεδομένα, αποτελεί γέφυρα μεταξύ των Βαλκανίων και των παρευξείνιων περιοχών, της Δύσης και της Ανατολής, ολοκληρώθηκαν οι εορταστικές εκδηλώσεις που οργανώθηκαν από την Πανθρακική Ομοσπονδία Ν. Ελλάδας και τους πολιτιστικούς συλλόγους των Θρακών Αττικής, για να τιμηθεί η 8δη επετειος της απελευθέρωσης και ενσωμάτωσης της Θράκης στον εθνικό κορμό της Ελλάδας.

Το βράδυ του Σαββάτου 27 Μαΐου 2006, στην κατάμεστη πλατεία Δαβάκη του Δήμου Καλλιθέας, πραγματοποιήθηκε το πρώτο μέρος του εορτασμού. Την έναρξη έκανε η πρόεδρος της ΠΑΟΝΕ κ. Αριάδνη Πασπαλά με σύντομη ομιλία-χωρετισμό και ακολούθησε ο Δήμαρχος Καλλιθέας κ. Κώστας Ασκούνης. Κύριος ομιλητής ήταν ο Νομάρχης Ροδόπης κ. Άρος Γιαννακίδης, με θέμα “Θράκη, η μεγάλη γη”.

Ιδιαίτερο χρώμα στην εκδήλωση έδωσαν τα χορευτικά του Λυκείου Ελληνίδων Ορεστιάδας και το χορευτικό τμήμα του Πολιτιστικού οργανισμού του Δήμου Καλλιθέας. Τα δύο συγκροτήματα χόρεψαν θρακιώτικους χορούς με μουσική συνοδεία του συγκροτήματος “Ακρίτες” Ν. Ορεστιάδας. Τιμητικές πλακέτες απονεμήθηκαν στον χορηγό κ. Δημήτριο Πεντιφράγκα, φαρμακοβιομήχανο και ανθοδέσμες στα χορευτικά συγκροτήματα, για τη συμμετοχή τους. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο βουλευτής Έβρου κ. Γεώργιος Ντόλιος, ο πρώην βουλευτής και ευρωβουλευτής κ. Άκης Γεροντόπουλος, εκπρόσωποι της εκπαιδεύσεως, ο δήμαρχος και οι αντιδή-

Απόσπασμα από τον πανηγυρικό που εκφωνήθηκε από την κ. Κάλη Καρατζά, στις 28 Μαΐου 2006:

...Ένα πήγαινε-έλα λαών και λαών μπέρδεψε τον κόσμο μας και δεν σεβάστηκαν τον Θεό μας, την κληρονομιά μας, την ψυχή μας, την ιστορία μας.

Κατεβάζω το κεφάλι σ' αυτούς που φώτισαν το πνεύμα, την τέχνη, τις επιστήμες. που ευεργέτησαν τον τόπο μας χωρίς να ξεχάσουν ποτέ το ξεκίνημά τους από τη Θράκη.

Περπατάει η μνήμη σε πόλεις ξεχασμένες στο χρόνο, θαμμένες ακόμη σ' αυτή τη γη.

Και σταματάει σε άλλες που μέχρι σήμερα προσπαθούν να δείχνουν με την εξέλιξή τους πως τούτο το μέρος, εκεί στην άκρη της Ελλάδας, έδωσε, δίνει και δίνει το παρόν στον πολιτισμό, στο αύριο και στην ιστορία.

...Κανείς, λοιπόν, δεν μπορεί να αμφισθητήσει τον σπουδαίο ρόλο που έπαιξε η Θράκη στον αγώνα του '21 κι ας έπρεπε να περάσουν κοντά 100 χρόνια για να αναπνεύσει και η δική μας γη τον αέρα της λευτεριάς...

...Και έρχεται για μένα η στιγμή να ξετυλίξω την πορεία των γεγονότων μέχρι την ημέρα που σηματοδοτεί την απελευθέρωση της Θράκης. Βιβλία και δινήλια, πληροφορίες και αναφορές, λόγοι και διατάγματα, πρωθυπουργοί, υπουργοί, στρατηγοί, τάγματα, μεραρχίες. Και μάχες. Χάρτες που αλλάζουν τα σύνορα. Μπροστά, πίσω στην ελπίδα για τη λευτεριά, μπερδεύουν το μυαλό... Με τραμάζουν οι πόλεμοι. Οι προδοσίες, οι σύμμαχοι, οι συνθήρες και τα διατάγματα, κατακτητές, μια Τούρκοι, μια Βούλγαροι, μια Νέοι Τούρκοι πάνε κι έρχονται στις σελίδες που ξεβύλλιζω. Το ιστορικό υλικό τρέμει στα γέρια μου και θυμώνω, καθώς δεν μπορώ να ζάλω σε μια τάξη αυτό το γιατί, γιατί όλα αυτά. Γιατί ένα κομμάτι ελληνικό αργεί να φτάσει σε κείνη τη μέρα που όλοι θα δροντοφωνήσουν: Ζήτω η Θράκη...

Καθώς ανακαλύπτω πως το χώμα της πατρίδας μας πονάει, ματώνει, ελπίζει, απογοητεύεται άλλα 100 χρόνια, ομολογώ το βούρκωμα και την αδυναμία μου, όσο προχωρούνε οι μέρες να γράψω αυτόν τον πανηγυρικό λόγο με τις καθιερωμένες προδιαγραφές. Μου είναι αδύνατον!

Περιορίζω τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν, περνώντας μέσα από τη συγκλονιστική περίοδο 1910-1920.

Πισωγρίσματα μέχρι την οριστική ενσωμάτωση στη μητέρα Ελλάδα.

Τα 10 αυτά χρόνια θα έπρεπε κάθε μήνα να τα τιμούμε για να θυμόμαστε την εθνική αγωνία που πέρασε η ιδιαίτερη πατρίδα μας. 13, 14, 15, 20 Μαΐου. Με λίγα λόγια και πολύ σεβασμό, χωρίς ανάλυση των γεγονότων γι' αυτές τις μέρες...

Κυριακή 27 Μαΐου

μαρχοί Καλλιθέας, πολλοί πρόεδροι ομοσπονδιών και συλλόγων, τα μέλη των Δ.Σ. τους καθώς επίσης και πολλοί θρακιώτες συμπατριώτες μας. Με το τέλος του προγράμματος, οι παριστάμενοι χόρεψαν θρακιώτικους χορούς με τη συνοδεία της γκάντας του Βασιλή Γραμματικού και τα τραγούδια της Μαρίας Διάκα. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης λειτούργησε catering με γεύσεις της Θράκης και έκθεση προϊόντων γυναικείων συνεταιρισμών. Χοργοί σε προϊόντα ήταν εκτός από τους ακριτικούς δήμους και η βιομηχανία αεροιούχων ποτών “Εσπέρια” του Γιάννη Μιχαηλίδη καθώς και η βιομηχανία γαλακτοκομικών προϊόντων “Εβροφάρμα”, με έδρα την Αλεξανδρούπολη.

Οι εκδηλώσεις της Κυριακής άρχισαν με δοξολογία στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου Καρούκη, μετά το πέρας της οποίας εκφωνήθηκε ο πανηγυρικός της ημέρας από τη συγχραφέα κ. Κάλη Καρατζά. Ακολούθησε μεγαλειώδης πορεία των Θρακιώτων, οι οποίοι, με επικεφαλής τη μπάντα του Δήμου Αθηναίων, τα λάβαρα της Ομοσπονδίας και των Σύλλογων και παιδιά ντυμένα με παραδοσιακές θρακιώτικες φορεσιές, κατέθεσαν στεφάνια στο μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη. Στη δοξολογία και την κατάθεση στεφανιών παρέστησαν ο βουλευτής Έβρου κ. Γεώργιος Ντόλιος, ο δήμαρχος και ο αντιδήμαρχος της Καλλιθέας και ο πρώην βουλευτής και ευρωβουλευτής κ. Άκης Γεροντόπουλος. Μετά την κατάθεση στεφανιών η τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου.

Παναγιώτης Τσιακίρης

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

"Η ΘΡΑΚΗ ΚΑΙ Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ"

Φιλοτελική Έκθεση του Λευτέρη Τσινταράκη

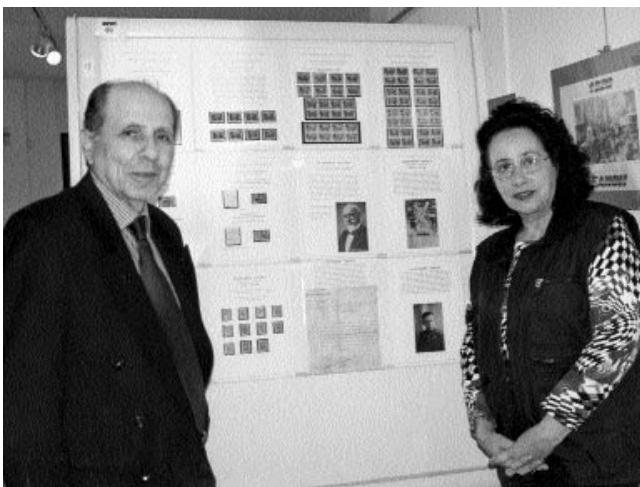
γράφει η Αμαλία Δούκα

Ο σύλλογος Αρχαιοφίλων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Νομού Έβρου, σε συνεργασία με το Δήμο Αλεξανδρούπολης και με την ευγενή συμπαράσταση των ΕΛΤΑ, διοργάνωσε και παρουσίασε, στα πλαίσια των "Ελευθερίων 2006", την Φιλοτελική Έκθεση, από την συλλογή του συμπολίτη μας φαρμακοποιού Ελευθερίου Τσινταράκη "Η Θράκη και η Απελευθέρωσή της", από 8 έως 17 Μαΐου 2006. Μέσα από τα γραμματόσημα, τις φιλοτελικές κάρτες και τα άλλα έγγραφα, εξιστορούνται τα γεγονότα της Θράκης, που αναφέρονται κυρίως στην ταραχώδη δεκαετία 1912- 1922, "όταν η περιοχή μας ήταν το Κόσοβο των Βαλκανίων της εποχής εκείνης", όπως δήλωσε χαρακτηριστικά ο κ. Τσινταράκης στην συνέντευξη που παραχώρησε στο περιοδικό μας.

Με το χόμπι αυτό που λέγεται φιλοτελισμός, ασχολείται εδώ και 40 χρόνια. Το "υιοθέτησε" από τον πατέρα του και το συνεχίζει και ο γιος του, με αμείωτο ενδιαφέρον. Αναφερόμενος, στον φιλοτελισμό ο **Λευτέρης Τσινταράκης** παρατηρεί: "η ευεργετική επίδραση του, στην μόρφωση και γενικότερα στην πνευματική καλλιέργεια των λαών, αποτελεί ως γνωστόν αντιλήψεις παραδεκτές πλέον από τους πάντες".

Για την επέτειο της απελευθέρωσης της Θράκης μάς εξιστορεί, αποδεικνύοντας πόσο καλός γνώστης είναι της τοπικής μας ιστορίας, τα εξής :

"Η Θράκη, η Ελληνική Θράκη, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, πάνω στους θαλάσσιους και χερσαίους δρόμους που ενώνουν τον Ελλαδικό χώρο με την Ανατολή, το Αιγαίο με την Μαύρη Θάλασσα και την Ασία με την Ευρώπη, είχε αναπτύξει μεγάλη και αξιόλογη ταχυδρομική ιστορία. Χώρα λοιπόν που έχει μεγάλη ταχυδρομική ιστορία, συγχρόνως έχει

Ο συλλέκτης-φαρμακοποιός Λευτέρης Τσινταράκης με την Αμαλία Δούκα μπροστά στη συλλογή του.

και μεγάλη πολιτική και πολιτιστική ιστορία, υψηλό επίπεδο μόρφωσης, υψηλό κατά κεφαλή εισόδημα, μεγάλα αστικά κέντρα, πολλές εμπορικές συναλλαγές και ανεπτυγμένα μέσα συγκοινωνιών, από ξηράς και θαλάσσης.

Η Θράκη μας είχε πλήθος μεγαλουπόλεων με χιλιάδες Ελληνes κατοίκους, με πρώτη την Βασιλεύουσα Κωνσταντινούπολη και εν συνεχεία την Φιλιππούπολη, τον Πύργο, την Αδριανούπολη, την Ραιδεστό, την κοσμοπολίτικη Καλλίπολη και το αντίστοιχο του Ναυπλίου, το όμορφο Διδυμότειχο.

Τον 19ο αιώνα στην Θράκη κτυπούσε η καρδιά του Ελληνισμού. Στο πολυεθνικό μωσαϊκό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, οι Ελληνes κατείχαν ανώτατες διοικητικές θέσεις και διακινούσαν το εμπόριο στην τότε προ-

ηγμένη κοινωνία της περιοχής, που ήταν ισάξια των δυτικών της εποχής εκείνης. Η πλούσια ελληνική Θράκη προσέφερε τα πάντα στον απελευθερωτικό αγώνα του γένους, χρήματα, παλικάρια, μάρτυρες και ήρωες. Όσο μεγάλη ήταν η προσφορά της Θράκης στον αγώνα, τόσο μικρή η αναγνώριση από το κράτος των Αθηνών στα μετέπειτα χρόνια".

Τελειώνοντας, ο **Λευτέρης Τσινταράκης** ευχαριστεί τον Σύλλογο Αρχαιοφίλων και ιδιαίτερα τον πρόεδρο κ. Νικόλαο Πινάτζη, για την παραχώρηση του εκθεσιακού κέντρου του Μουσείου και γενικότερα για την όλη φιλοξενία.

Μακάρι, η εξαιρετική αυτή δουλειά, με έγγραφα-ντοκουμέντα, γραμματόσημα και επεξηγήσεις, όλα ταξινομημένα σε ενότητες, κάποια στιγμή να τυπωθεί και να εκδοθεί σε βιβλίο, από κάποιο φορέα, ώστε να μείνει παρακαταθήκη στις επερχόμενες γενιές.

ΟΡΦΕΑΣ, ΟΡΦΙΣΜΟΣ, ΟΡΦΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ

Επιμέλεια: Πασχάλη Α. Χριστοδούλου, δρ. Χημικού μηχανικού

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

Κοσμολογικά Χαρακτηριστικά του Ορφικού Σύμπαντος

Κατά τον Πρόκλο, η θεολογία των Ορφικών άσκησε τεράστια επίδραση στον ελληνικό χώρο: "Απασα γαρ παρ' Ἐλλησι θεολογίᾳ της Ορφικής εστί μυσταγωγία ἔκγονος". Κατά την Ορφική θεολογία, ο Θεός είναι ο δημιουργός και γεννήτορας των πάντων. Ο Ορφισμός πρώτος φέρνει την ακριβέστερη μονοθεϊστική αντίληψη περί Θεού σε όλες τις προγριστιανικές θρησκείες. Επίσης, η νεοπλατωνική φίλοσοφική έννοια της Αρχής έχει τις ρίζες της στις διδασκαλίες του ίδιου του Ορφέα. Ωστόσο, υπήρξαν και ακραίες "επίσημες" απόψεις σχετικά με τον Ορφισμό, όπως αυτή του Αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου. Σε ομιλία που έκανε στο Πολυτεχνείο Θράκης αναφέρει τα εξής:

"Ο Ορφισμός, η θρησκεία της αρχαίας Θράκης, διαπέρασε τον ελληνικό κόσμο στο σύνολό του. Αν και η λατρεία των δώδεκα θεών του Ολύμπου διατηρήθηκε ως επίσημη θρησκεία της κάθε πολιτείας, ο Ορφισμός ήταν η θρησκεία των μορφωμένων, από τον Πυλαγόρα ως τον Σοφοκλή κι από τον Πλάτωνα ως τον Πλούταρχο. Χωρίς να το θέλει, ο Ορφισμός προετοίμασε τη μεγάλη πορεία του Χριστιανισμού, όχι μόνο γκρεμίζοντας το δωδεκάθεο μέσα στη συνείδηση των Ελλήνων, αλλά και διδάσκοντας την πίστη στην αθανασία της ψυχής" [1].

Οι Ορφικοί Ύμνοι της Φύσεως και του Νόμου, που ακολουθούν, κατ' εξογήν εκφράζουν το ενιαίον της Δημιουργίας. Μία είναι η Φύση, Παγγενήτρια, πολυμήχανη μητέρα, ουράνια, πρεσβυτέρα, άνασσα, αδάμαστη, παντοκράτειρα, τη μεγάλη πορεία του Χριστιανισμού, όχι μόνο γκρεμίζοντας το δωδεκάθεο μέσα στη συνείδηση των Ελλήνων, αλλά και διδάσκοντας την πίστη στην αθανασία της ψυχής" [1].

Φύσεως, θεόμητρα δράματα.

- Ω φύση, παραμέττειρε θεό, πολυμήχανη μήτερ,
ούρανος, πρεσβύτερη, πολύτιττες μέρμην, δύναστα,
ποντομάρτιαρη, μέδιαστη, παντερήστρη, πανταγγή,
παντοκράτειρη, † τιτανικές παντούρητες πάλαιν
5. δράματα, πρωτοτύπες, παλάριτες, ταύτιναρη,
ένταγη, πολύτιττες, σελινοφύρη, διανοσιότες,
έλιοφον άντρεγγάλιαντα πολλάν ίγνες ελλεούσανε,
ήγη, παρηγήτειρα θεόντι άπαλής τε ταύτη,
πονή μέν πάντοτεν, διασινόητος δὲ ματή,
10. αίτιοπάτειρ, απέτορη, βρετή, † παλάρης, μαγιστρη,
εθέντη, ελατή, πολάριτες, θεότην,
ήγαντη, πρέπτειρη, φερέστη, παντρήστρη καρή,
ειτάρην, Βέτη, Χαρέταν πολιάντηρε πονή,
αίτηρη, χθόνη και αίνεια μελέτην,
15. πορή μέν παλάντη, γάνονδα δὲ παλεύειντη,
πάνοφη, πονάτητειρη, παμπότηρη, παμψαλητη,
ελίττροφη, πίστη παντοπάτην τε λότηρη,
πότητη μέν σε πανήρη, μήτηρ, πρεφής δὲ τοτηρής,
πανδήρη, μάνηρη, παλάτηρης, οφής λαρή,
20. παντοτηγής, πλάτητειρη, πολάτητη, † παντία θεόμην,
λόδη, πανηγήρη, πολύτητη, περίρρητη,
δινόντη παρεργίλιαγη θεόντι μητόσονε,
πάνητη, παλολογήρη, μέλλοτημορορράτητη,
ειδηρη, τιμήσοντη, μάνη τη κράθην ταλέτη,
25. παρηγήτηρης βερυβραμέτητηρη πρεστητη,
μήτρη, πανδημάτηρη, παπραμένη, είση, πορίτητη,
είλης Σαλή ήδη μέντητη τε πρόνης:
πάντη † σαι πλει τέ πάντη † εί σερη μαρην τάλης τηλης,
30. θεό, θεό, λιτορει σε † είση σεδίθητη † έν ορης
ειρήνη γρήσους ίγνην, εδήρης άπονταν.

Τάξις Φύσεως, θεόμητρα δράματα.

- Ω φύση, παγγενήτρια θεό, μητέρα πολυμήχανη,
ούρανος, πρεσβύτερη, πολυμήττερη θεότητη, δύναστα,
παντομάρτιρη, μέδιαστη, παντερήστρη, διάλλεμαρη,
παντοκράτειρη, πατημάρητη, πανομήτητη εξ άλλη
5. δράματη, πρωτοτύπητη, πρωποδικητη, φερμαρήνη,
νογαρητη, πολάριτη, φεταφέρη, πανγαράτητη,
καθ' αρμέφηρης μέδραμε ίγνη πολλάν,
όπη, εισηγήρης θεόντι πολλάν,
όπη, πανηγήρης θεόντι, διαλέσιτη και τάλη,
κονή μέν στά πάντη, διάλι ει διαποιητη δέρμοντη,
10. αίτιογνητη, δυνητητη, άραομητη, πολάριτητη, μαγιστρη,
διάληδητη, περιέτητη, φαλητη, πολάριτητη, διαπαρητη,
ήγαντη, πορίαρχη, ζανδήτητη, παντοδηθητηρη καρη,
ειδηρητη, διαπαδήτητη, πολύδηνητη διαποιητη την Χαρέταν,
αίτηρη, γήση και διαδίστητη πρωτοτητη,
15. μαρηδη στάς φεύλης διάλι ελονέ σταθή σύναθηδη,
άδηνηη, πανδήτητη, πορηγήρη, παμψαλητη,
πρεφελήδης, λίστητη και λιπράτητη την δημιουργίαν,
πάντην δεδη πατήρης, μητήρη, πρεφάς την φεταφέρη,
εισηδη, μεταρη, πολάριτηρη, πανορητη δηρη,
20. παντογη, ειδητη, πολατητη, διαλαστη διάτητη,
εινάρη, πανηγήρη, πολάριτη, συνετη,
καθ' απροβάλλητη μέ διάτη δηνη τη γοργη ματη,
θεραμητη, πολιτη, μέλλοτη διαπλητης τη πρέδη,
λιπραδηθητη, παρηγήρη, μέ μάνη και διαπλητης τη πρέδη,
πολάριτη, πανηγήρη, παπραμένη, μαρη, παρίανη,
ειένη ζαλη και διάτητη και πρόνη,
25. δια σ' διάτη μέν τα πάντη πατη τη μάνη, τη δημιουργία,
άδη, θεό, παραπλητη με μετη μέλλοτηρης διαπλητη
νέ φέρητη ειρήνη, ίγνη, εδήρης την πάντη.

Σχόλια

Στον ύμνο της Φύσεως διαβάζουμε "τα πάντα είσαι συ, γιατί μόνη σου κατασκευάζεις τα πάντα", που αποτελεί τον ορισμό του σύμπαντος για τους Ορφικούς. Αυτός όμως ο ορισμός δεν διαφέρει από τον σύγχρονο, αφού συνήθως καθορίζουμε ως σύμπαν την ολότητα του χώρου με όλο τον ουλικό και ενεργειακό περιεχόμενο.

Κατά τη φύση του, το ορφικό σύμπαν είναι "πυρίπουν", δηλαδή τα μέρη του είναι πύρινα και αποπνέουν πυρ, πράγμα πολύ φυσικό, αφού το σύμπαν γίνεται αισθητό με το φως των απλανών αστέρων. Εμείς γνωρίζουμε ότι υπάρχουν τρισεκατομμύρια γαλαξίες με εκαποντάδες δισεκατομμύρια αστέρες ο καθένας, που δεν τους βλέπουμε με γυμνό μάτι, γιατί ευρίσκονται πολύ μακριά. Οι Ορφικοί, μολονότι δεν γνώριζαν αυτά τα αριθμητικά δεδομένα, θα είχαν υποθέσει ότι υπάρχουν και μη ορατοί αστέρες, λόγω των μεγάλων αποστάσεών τους από μας. Αυτό προκύπτει από τα Αργοναυτικά, όπου αναφέρονται "τα άστρα τα ορατά που ευρίσκονται σε μακρινή απόσταση" και "που φαίνονται από μακριά". Επειδή δε αυτά δεν αναφέρονται ως μόνιμα χαρακτηριστικά των αστέρων στον ύμνο τους, φαίνεται ότι δεν τα τοποθετούσαν όλα στις ίδιες αποστάσεις από τη γη.

Τα επίδετα της Φύσεως "παπάτωρ" και "αυτοπάτωρ", δηλαδή ότι δεν την γέννησε κάποιος άλλος, αλλά γεννήθηκε από μόνη της, σημαίνουν ότι το σύμπαν δεν γεννήθηκε από κάτι άλλο που να υπήρξε πριν από αυτό. Αυτό, ως ιδέα, ευρίσκεται και στις νεότερες θεωρίες. Κάποτε επιχρατούσε η άποψη, βάσει των μοντέλων του παλλομένου σύμπαντος, ότι το σύμπαν περνά από διαδοχικές φάσεις διαστολής και συστολής, που το καταστρέφουν και το αναδημιουργούν σαν νέο σύμπαν κάθε φορά. Τώρα, οι παρατηρήσεις οδηγούν προς την εικόνα ενός σύμπαντος που γεννήθηκε και ήταν διαστελλόμενο αιωνίως, ή διαστολή του θα σταματήσει σε άπειρο χρόνο, χωρίς όμως να είμαστε και θέλαιοι γι' αυτά. Γενικά, η αρχή του σύμπαντος καθορίζεται για μας μεν από μιαν αθεναία μέση τιμη της ηλικίας του, που κυμαίνεται από 14 έως 15 δισεκατομμύρια χρόνια, για τους Ορφικούς δε αρίστα από το επίδετο της Φύσεως "παλαίχατος", δηλαδή αρχέγονος, παμπαλαία [3].

Μολονότι το ορφικό σύμπαν έχει αρχή, είναι αράχαρτο, ακατάβλητο και αιώνιο. Αν λάθουμε υπόψη μας τις διάφορες μεταγενέστερες ιδέες της επ' άπειρου διαστολής του σύμπαντος, βλέπουμε ότι είναι σύμφωνη προς αυτές και η ουσία των ορφικών ιδέων.

Πράγματι, ο Ουρανός που αποκαλείται "ακατάβλητος και στον αιώνα άκαμπτος" (αιέν ατειρές μέρος κόσμου) και "αδάμαστος", όπως και η Φύση, δεν δηλοί παρά ένα σύμπαν που υπάρχει και εξελίσσεται στην αιωνιότητα, αφού είναι και "αλάνατος" (άφθιτος) και "αιώνιο" (αιώνιο). Η έννοια της αιωνιότητός του ενισχύεται από το λεγόμενο για την Φύση, ότι είναι "η μόνη που δεν μετέχει του τέλους".

Η ιδιότητα της αιωνιότητος δεν εμποδίζει το σύμπαν να έχει τεράστιες, αλλά πεπερασμένες διαστάσεις, αφού η Φύση αποκαλείται "μεγίστη" και όχι άπειρος. Πεπερασμένες όμως διαστάσεις του σύμπαντος υποθέτουν και όλες οι σύγχρονες κοσμολογικές θεωρίες, ανεξάρτητα από το πόσο θα τις αυξήσει η διαστολή του, ενώ έχουν απορριφθεί από δεκαετίες οι θεωρίες της "σταθεράς καταστάσεως", που υπέθεταν το σύμπαν άπειρο και κατά τις διαστάσεις και κατά την ηλικία του [3].

Τμημας Νόμου.

- "Αθενάτων πολέων και θηγανών θηνάτων,
ελένων Νόμου, αστροδέτη, αφεντίδην θεατρών
πάντων τ'" αθενάτων και της φύσεως τό βέβαιων
θελείων διατελεστούν δια τηρεῖσθαι νόμουν,
οίστην ένοισθαι φύρων μάργον αθενάτων εύθετοι,
και φύνων τ' αύ δίστουν τ' ιούζου τρέπουν θετός θελείων
θες και θηγανών θευτής θελείων θελείων θηγανών
εύθετος γάλη μάργον έδηνταν είσαις πρεστόντα
γνάμας άρθροτελεσταν θηνάτην, άλιστερωρος είδε,
άγρογρος, πολέντωρος, άλιστερωμας τέλον πολεντών
τούς τερψίρων, άλιστουν μὲν φύρων θελείων θηρεύειν
έλλει, μένοντ, πολέντης, φερείθιος, πάντοι πολέντε,
άλιστος θητορ θηρεύειν μέν πάτητα, φύρωτος.

- Τετρακοδιάμετρον τοιού θηνάτων τόν θηγνό θηνάτων,
τόν απέρινο Νόμο, τόν διατραβάτη, τό θηνάτη απερατήδη
τού θηνάτου πάντων και της της τη σταθερότητης της φύσεως,
την διαμετρητη φύρωρην πού απότος διατερεψε μέ τούς νόμους,
πού π' α' μότούς πού φηλι μεταθένοντας θησεγίζειν τόν μεγάλα αέρανθ,
πι θηνάθηγναν τόν άλιπο φύρων μέ τόν τρόπο μετήζεις
πούς πού ζηνάνθι μάς πούς θηνάτους τό πελό τόλος τού βίου
γιατί μόνον απότος πρεστόντα τό κρητέλλο τόν ζηντανών
σύμματος μέ άρθροτελεσταν ιρίσιας, πάντας άμεταρτροτος,
πονέργων, πολέντωρος, άλιστερωμας θηνάτων πολέντων
τούς νόμουν, φύρωντας θητες στούς θηρούς βαρεία σπερματορού.
έλλει, μενόντα, πολέντης, φερείθιος, πάντοι ο' έλλεις,
θηνάτων εάμενη καρδινή μητήθητη, μέ φροτο.

Σχόλια

ΟΙ ορφικοί υπέθεταν την ύπαρξη ενός νόμου με παγκόσμια ισχύ τού απέδιδαν δε τόσην σπουδαιότητα, ώστε του είχαν συνδέσει ιδιαίτερον ύμνον. Η παγκοσμιότητά του φαίνεται από το ότι ισχύει σε ουρανό, γη και θάλασσα, αφού είναι "ουράνιος", "αστροδέτης" και αποτελεί "σφρηγίδα δικαίην πόνου τ' ειναλίου και γης". Το επίδετο "ουράνιος" σε συνδυασμό με το "αστροδέτης" δείχνει ότι όχι μόνον εταξιδέτησε τους αστέρες σε αστερισμούς, αλλά τους διαχώρισε και σε είδη, και γενικά συγκρότησε το σύμπαν έτσι ώστε να έχει τη μορφή που περιγράφουν οι ύμνοι του Ουρανού και της Φύσεως. Το ότι αποκαλείται σφραγίδα ξηράς και θαλάσσης στημαίνει ότι ο ίδιος διέπει και τα φαινομενα που λαμβάνουν χώρα επάνω στη γη.

Ο Νόμος αυτός "διατηρεί πάντοτε αδιασάλευτη και ασταμάτητη τη σταθερότητα (λειτουργίας) της φύσεως διά μέσου (επί μέρους) νόμων". Οι μέρους αυτοί νόμοι είναι α) φυσικοί και β) ηδηκοί. Βάσει των επί μέρους νόμων που εμπεριέχει, ο Νόμος πορεύεται υψηλά, οδηγώντας τον μέγα ουρανό, δηλαδή διέπει όλα τα ουράνια φαινόμενα και ειδικά τις κινήσεις των ουρανίων σωμάτων και εν γένει της ουρανίου σφαιρίας.

Μέσα στα πλαίσια της φυσικής εκφράσεως του Νόμου ευρίσκονται και οι βιολογικοί νόμοι που καθορίζουν τον κύκλο ζωής και θανάτου των εμψύχων όντων, αφού ο Νόμος είναι "εκείνος που επιφέρει το καλό τέλος της ζωής των θνητών ανθρώπων, γιατί αυτός μόνος κυβερνά το πηδάλιο (της ζωής) των ζώντων όντων". Στην ηθική του έκφραση, βάσει των επί μέρους νόμων, ο παγκόσμιος νόμος "διέπει την διατύπωση μόνον των ορδών σκέψεων και κρίσεων, χωρίς να επιτρέπει ποτέ, ή να επιδέχεται ο ίδιος διαστροφή συμπαρίσταται μαζί με όλους όσους διαβιούν νόμιμα, χωρίς να τους βλάπτει, επιφέρει δε έφειραν ανταπόδοση του κακού στους παραβάτες των νόμων".

Ο Νόμος αποκαλείται ωγύγιος, για να τονισθεί ότι είναι πανάρχαιος και ότι ίσχυσε (από φυσικής πλευράς) από τότε που διαμορφώθηκε ο γήινος κόσμος ειδικά στη σημερινή του μορφή, αφού αποκαταστάθηκε η φυσική τάξη μετά τον κοσμογονικής μορφής κατακλυσμόν του Ωγύγου, που προηγήθηκε από εκείνον του Δευκαλίωνος.

Ο παγκόσμιος Νόμος, ως συνισταμένη όλων των επί μέρους νόμων, εμπεριέχεται στην ανάγκη ή αδράστεια, χωρίς να ταυτίζεται με αυτήν. Η αδράστεια δίνει τον Νόμο, και αυτός διέπει ολόκληρο το σύμπαν, δρώντας με τη μορφή των επί μέρους νόμων [4].

Το αρχέγονο κοσμικό αυγό

Η διαστολή του Σύμπαντος, που αποκάλυψε η ερυθρή μετατόπιση του αστρικού φωτός, οδηγεί σε ένα αναπόδραστο συμπέρασμα: ότι, όσο ανατρέχουμε πίσω στο γρόνο -όπως μια κινηματογραφική ταινία που γυρίζει προς τα πίσω-, το Σύμπαν θα έχει διαρκώς και μικρότερες διαστάσεις. Οι γαλαξίες ολοένα θα πλησιάζουν μεταξύ τους, τα άστρα θα έλθουν αρχικά σε επαφή και ύστερα θα συγχωνευθούν σε μια κοσμική σφαίρα, η θερμοκρασία διαρκώς θα ανεβαίνει. Υπήρξε, λοιπόν, μια στιγμή, στο μακρινό παν παρελθόν του Σύμπαντος, που συμπίπτει με την αρχή της διαστολής. Η στιγμή αυτή είναι η γένεση του ίδιου του Σύμπαντος.

Το Σύμπαν, συνεπώς, δεν υπήρχε από πάντα, όπως ήταν η κυρίαρχη πεποίθηση πριν από μερικές δεκαετίες. Γεννήθηκε κάποτε στο παρελθόν και έχει ήδη μια μακραίωνη προϊστορία. Την στιγμή της γενέσεως -που είναι η αρχή του χρόνου, και η αρχή του παντός-, όλη η ύλη και η ενέργειά του ήταν συγκεντρωμένες σε μια κοσμική σφαίρα με απειροελάχιστο μέγεθος, σε ένα αρχέγονο κοσμικό "αυγό". Τότε, για λόγους που δεν γνωρίζουμε, και ίσως δεν θα μάθομε ποτέ, μια αδιανότητη έκρηξη έλασε χώρα. Είναι η Μεγάλη Έκρηξη - το περιώνυμο πια Big Bang -, από όπου με αργούς ρυθμούς θα προέλθει το σημερινό Σύμπαν. Στη βάση αυτή διαμορφώθηκε μια ολόκληρη και λεπτομερής θεωρία, που επιβεβαιώνεται από τις παρατηρήσεις και αποτελεί την ακλόνητη πίστη της σύγχρονης κοσμολογίας. Ας σημειωθεί ότι στο ίδιο συμπέρασμα οδηγούν και οι εξισώσεις της γενικής θεωρίας της σχετικότητας, που προβλέπουν την σύγκλιση όλων των σημείων του χωροχρόνου σε μια μαζηματική "ανωμαλία". Και αυτή ταυτίζεται με το σημείο μηδέν της Μεγάλης Έκρηξεως.

Είναι φανερό ότι η Μεγάλη Έκρηξη, η στιγμή δηλαδή της δημιουργίας του Σύμπαντος, δεν είναι εύκολο να περιγραφεί. Ούτε με βάση την εμπειρία μας, ούτε όμως και με όρους επιστημονικούς [4].

Ρωμαϊκή λάρονακα, Iou ai. μ.Χ. με παράσταση του Ορφέα με λύρα, ο οποίος δαμάζει τα άγρια θηρία (Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης)

Είναι εκπληκτικό ότι 3.500 χρόνια πριν την εποχή μας ο Ορφέας αναφέρει αυτό το "αρχέγονο κοσμικό αυγό" σε κείμενο που το διασώζει ο Πάπας Ρώμης, Κλήμης:

"Καὶ Ορφεὺς δὲ τὸ Χάος οὐ παρεικάζει, εν ταῖς πράτταν στοιχείων ήν σύγχυσις, τούτο Ηείοδος Χάος υποτίθεται, ὃπερ Ορφεύς οὐδὲν λέρει, τεννητόν εε απείρου της ύλης προβεβλημένον"
(Φωλίες VI 4, 671).

(Ο Ορφέας παρομοιάζει το Χάος με αυγό, μέσα στο οποίο ήταν τα πρώτα στοιχεία ανακατεμένα. Αυτό ο Ηείοδος το εκλαμβάνει σαν το Χάος και ο Ορφεύς το αποκαλεί αυγό, που η γέννησα του προήλθε απ' την άμορφη ύλη.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

[1] ΖΗΣΗΣ ΦΥΛΛΑΡΙΔΗΣ: Ορφικός Μονοδεΐσμος, ΑΒΑΤΟΝ, τεύχος 61, Μάιος (2006), σελ. 42.

[2] ΠΑΠΑΔΙΤΣΑ - ΛΑΔΙΑ: Ορφικοί Ύμνοι, κείμενο μετάφραση-σχόλια, Β' έκδοση, Εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα (1983).

[3] ΜΑΡΩ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Κοσμολογικά και Κοσμογονικά Αντιλήψεις εις την Ελλάδα κατά την Β' χιλιετία π.Χ., Αθήναι (1978), διδακτορική διατριβή, Αίθρα.

[4] ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΚΗΣ: Η αυτοβιογραφία του Φωτός, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2005, σελ. 361-362.

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

Το τελευταίο εμπόδιο

γράφει ο Γιώργος Ψύλλας

Στον Άγιο Νικόλαο, με έλεγε ο πατέρας μου, μαζεύτηκε όλη η γειτονιά της οδού Φαλήρου και το σόι μου όλο, για τα βαφτίσια μου.

Εγώ, δύο χρονών, αν ήμουν, κι αυτός παιδί ακόμη, του δημοτικού. Μ' άλλαξε αγκαλιά με τον Κώστα, τον πατέρα του. Βαρύς θα ήμουν για έναν νονό, δέκα χρονών και ούτε. Πού νά 'ξερε να πει απ' έξω το "Πιστεύω"; Δεν θα 'ξερε.

'Ετσι τα συμφώνησαν οι πατεράδες μας, που ήσαν καλύτερα κι από αδέλφια, ο Σπύρος να 'ναι για μένανε νονός και πρωτοξάδελφος. Να δέσει κι άλλο η φιλία τους.

Στις μέρες των Χριστουγέννων, τον περιμένα, πως και πως, να έλθει σπίτι μου πρόωρος Αγιοβασίλης, με μια μπάλα λασπιχένια αγκαλιά και φούσκες, που 'θελα την κάθε μια, δέκα λεπτά να την φουσκώσω. Πώς τον περιμένα! Νεαρός! Φάτσα όλο ξωντάνια. Σπιρτόζος άνθρωπος. Δεν μ' απατά η μνήμη. Καλά τον θυμάμαι.

"Ο νουνός σου ήλθε, καλέ, δεν θα τον χαιρετίσεις;", μ' έλεγε η μανούλα μου και μ' έσπρωχνε να πάω πιο κοντά. Δίσταξα! Κι όχι γιατί δεν είχα σέβαση. Άλλα να! Δεν ήξερα, αν έπρεπε να του φιλήσω το χέρι, ανάδοχος της πίστης μου που ήταν ή μήπως ήταν καλύτερα να βγαίνω στο δρόμο, τερματοφύλακας αυτός κι εγώ ένας εκκολαπτόμενος "Μανώλας", να βάζω σικέ γκολ, με την καινούργια μπάλα, που μου έφερνε.

Δεν ήξερα.

Και μετά πάλι, που κάμπισσο μεγάλωσα, ήλθε και έγινε για μένα, ένα τέρας ιερό. Σπουδαίος ένας αθλητής, ποιος δεν τον θυμάται; Εμπόδια! Και μήκος και ύψος και σκυταλοδρομίες! Βογκούσε η Αλεξανδρούπολη με τις νίκες του. Πρώτο το Γυμνάσιο σ' ολόκληρη τη Θράκη. Πρώτος κι ο "Εθνικός", στη Βόρειο Ελλάδα.

Καθόμουνα στο στάδιο... επίτηδες καθόμουνα... πίσω από τους επισήμους και έλεγα εδώ κι εκεί "νονός μου είναι ο Σπύρος", ρουφώντας απ' τη δόξα του, όσο πιο πολύ ζουμί μπορούσα.

Χαθήκαμε για μερικά φεγγάρια.

Έφυγε για σπουδές.

Μα... όταν επέστρεψε, δεθήκαμε και πάλι. "Νονέ μου!", τον έλεγα και το χόρτανα. Με άρεσε να το λέω φωναχτά μπροστά στον κόσμο. Ποιος είχε νονό, λίγα χρονάκια μεγαλύτερο, σπουδαγμένο κτηνίατρο, λεβέντη έναν νονό;

Αυτή η ζωή, καμιά φορά, μας ξεμακραίνει τον έναν με τον άλλον.

Τον έχασα.

Με έχασε.

Και ξαφνικά, μόλις πριν λίγους μήνες, με είπανε το περιστατικό. Μια κυρία στο Λιτόχωρο, έλεγε στην παρέα της, πως ένας Αλεξανδρουπολίτης έγραψε το βιβλίο, που κρατούσε στα χέρια της και γύρισε και τον ωρτήσε σε αν τον ξέρει, Αλεξανδρουπολίτης που ήτανε κι αυτός. "Αν τον ξέρω; Βαφτιστήρι μου είναι!", απάντησε και φούσκωσε όλος χαρά.

Φούσκωσα κι εγώ από λαχτάρα να πάω, να τον δω. Όρες πολλές κουτσοπίνοντας, βαλθήκαμε να γεμίσουμε τα κενά του παρελθόντος. Πιάσαμε πρώτα τις γειτονιές μας, ν' αναστήσουμε λιγοθυμισμένες αναμνήσεις. Μετά χαθήκαμε στο Γυμνάσιο και στα νεανικά του χρόνια. Κολλήσαμε στον "Εθνικό" ώρα πολλή. Γυρίσαμε στις μάνες μας και στους πατεράδες μας. Σπουδαίο ένα ταξίδι κάναμε οι δυό μας, με στάσεις τα καυτά του τα ανέκδοτα.

Οι δυό μας! Ο νονός μου κι εγώ!

Έφυγα.

Και βρέθηκα στην Κύπρο.

Και έμαθα τα μαύρα τα μαντάτα.

Ποτέ μου δεν κατάλαβα, γιατί χάνω τόσο πρόωρα αυτά που αγαπώ.

Κλείνω τα μάτια μου τα βράδια και τον βλέπω στο στάδιο, να τρέχει με τα καρφιά του πάνω στο τριμμένο πετροκάρβουνο, όλο πείσμα και νεύρο και ένα-ένα να καταπίνει τα εμπόδια της ζωής, πρώτος απ' όλους. Στο νήμα του τερματισμού, μεγάλη μια νίκη τον περιμένει. Αντιπροτελευταίο, της νιότης ένα εμπόδιο, το πήδηξε μονοκοπανία και πάει. Προτελευταίο εμπόδιο, της καταξίωσης, το πήδηξε με άνεση κι αυτό. Ουρλαύζω από χαρά! "Ο νονός μου, ρε σεις! Ο Σπύρος ο Τζανής, ο νονός μου!", φωνάζω ν' ακουστώ. Κι έμεινε άλλο ένα. Των ήσυχων κι ευτυχισμένων γερατειών του. Των γερατειών μας. Γάμοι κι εγγόνια, να μεγαλώσει η οικογένεια. Σύζυγος δίπλα, κοντά, αγκαλιαστά. Παιδιά καλά και άξια. Φίλοι τριγύρω μπόλικοι κι αγαπητοί. Το τελευταίο εμπόδιο! Το τελευταίο!...

Δεν άκουσα τον κόσμο έξαλλο να τον χειροκροτεί. Ούτε τον Πάνο Κλώθο να λέει στα μεγάφωνα: "Δρόμος τετρακοσίων μέτρων, μετ' εμποδίων. Πρώτος: Τζανής Σπύρος!" και να ξεσηκωθεί το γήπεδο. Γοητευμένος από την κούρσα του, δεν πήρα χαμπάρι, πως μείναμε ολομόναχοι και πάλι, μέσα στο στάδιο, εγώ κι αυτός. Αυτός, να μου δείχνει το τελευταίο εμπόδιο, μ' ένα χαμόγελο της πίκρας κι εγώ περίλυπος να τον κοιτώ βουβός, ανίκανος να εξηγήσω τις μοίρας τα καμώματα.

Να τον θυμόμαστε!

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Ορέστης του Γιώργου Μποτονάκη

Την Τετάρτη 5 Απριλίου 2006 στις 7.00 μ.μ., ο εκδοτικός οίκος της Αγίας Πετρουπόλεως "Αλήθεια" παρουσίασε στο βιβλιοπωλείο "Πατάκη" (Ακαδημίας 56) το θεατρικό έργο του συμπολίτη μας ψυχίατρου-συγγραφέα Γιώργου Μποτονάκη "Ορέστης", το οποίο μόλις κυκλοφόρησε στη ρωσική γλώσσα, σε μετάφραση από την φιλόλογο κ. Τατιάνα Ντίκο.

Εισηγητής της παρουσίασης ήταν ο καθηγητής της Εγκληματολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο κ. Ιάκωβος Φαρσεδάκης. Αποσπάσματα από το έργο διάβασαν οι ηθοποιοί κ. Ταμίλα Κουλίεβα, στα ρωσικά, και η κ. Νατάσα Στρατάκη, στα ελληνικά.

Σημειώνουμε ότι το έργο ήδη έχει παρουσιασθεί στο κοινό της Αθήνας, το έτος 2001, στο θέατρο "Αλκιήνη", με καλές κριτικές και θερμή αποδοχή από τους θεατρόφιλους της Αθήνας.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Ρωσικού Επιστημονικού και Πολιτιστικού Κέντρου.

Ανάλογη παρουσίαση έγινε και στη Μόσχα, στις 13 Μαΐου 2006. Εισηγήτρια της όλης εκδήλωσης ήταν η σκηνοθέτης κ. Θεοδώρα Γιαννίτση, ενώ οι Ρώσοι ηθοποιοί κ.κ. Γκεόργιος Τσερμπίνσκι και Τατιάνα Τρουνίνα διάβασαν αποσπάσματα από τον "Ορέστη". Πλήθος κόσμου, Έλληνες και Ρώσοι, παρακολούθησαν το γεγονός. Παραβρέθηκαν, από το Ελληνικό Προξενείο, ο μορφωτικός ακόλουθος κ. Για-

λαμάς, ο Έλληνας ιερέας πατήρ Σεραφείμ, σκηνοθέτες, γλύπτες και άλλοι άνθρωποι των Γραμμάτων.

Ακολούθησε συζήτηση με ανάλογη διερμηνεία. Σημειώνουμε την επισήμανση του υπευθύνου του εκδοτικού οίκου "Αλήθεια" κ. Ζάφικην, ότι στη Ρωσία παρατηρείται έξαρση εκδόσεων στα ρωσικά Ελλήνων συγγραφέων, παλαιοτέρων και νεοτέρων, 120 τον αριθμό, γεγονός που αποδεικνύει πολλά και προμηνύει περισσότερα για την πολιτιστική σχέση των δύο χωρών.

ΣΤΗΛΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Επιμέλεια: Αλεξάνδρα Μποτονάκη

Κων/νος Σπ. Ηλιόπουλος
Βυζαντινές Ιστορίες
Εκδόσεις Μπελλωνειο Πολιτιστικό Κέντρο,
Φηρά-Θήρα 2005

Ο γιατρός Κ. Ηλιόπουλος, στο καινούργιο πόνημά του, το οποίο αφιερώνει στις βυζαντινές νύφες που μπογχρεώθηκαν να παντρευτούν "Βαρβάρους" αρχηγούς φυλών, ασχολείται με ενδιαφέροντα θέματα του Βυζαντίου, τα οποία διαβάζονται ευχάριστα: Το χρονικό του 1204, την αυτοκρατορία της Νίκαιας 1206-1261, το Δεσποτάτο της Ηπείρου (1204-1430), το Δουκάτο των Αθηνών υπό τους Φράγκους Καταλανούς και Φλωρεντιανούς (1205-1456) και προπαντός τις Βυζαντινές νύφες, δηλ.. βυζαντινές πριγκίπισσες στους θρόνους της Ευρώπης, βυζαντινές νύφες, αλλά και ξένες στο Βυζαντίο.

Οι νύφες και η πολιτική των γάμων, ως μέσου επιλύσεων διαφορών ή επισφραγίσεως συμμαχιών, μεταξύ ηγεμόνων φίλων, αλλά και αντιπάλων λαών, υπήρξαν διπλωματικό μέσο που ασκήθηκε ευρύτατα καθ' όλη τη διάρκεια του Βυζαντίου.

Δόμνα Βισβίζη-Δοντά
Ανατολική Μεσόγειος
Πολιτική και οικονομική σημασία μιας Θάλασσας (1815-1914)
Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ. 469, τιμή 50 ευρώ

Παρ' όλο που το περιεχόμενο του βιβλίου είναι καθαρά ιστορικό και απευθύνεται σε λίγους αναγνώστες, θεωρήσαμε σκόπιμο να το παρουσιάσουμε για 2 λόγους: Το έργο καλύπτει την περίοδο μεταξύ δύο καίριων στιγμών της Ευρωπαϊκής ιστορίας: Το Συνέδριο της Βιέννης (1815), με το οποίο ουσιαστικά αρχίζει ο 19ος αιώνας και την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, που τερματίζεται πολιτικά σε γεγονότα, στα οποία είναι εντεταγμένα αναγκαστικά και τα ελληνικά ζητήματα.

"Πρωτότυπο και εξόγως ενδιαφέρον είναι το υποκεφάλαιο, όπου η Δ. Δοντά περιγράφει την ανάπτυξη των λιμένων στον περίγυρο της Ανατολικής και της Μαρίνας Θάλασσας, μεταξύ των οπίων και οι ελληνικοί. Η ανάπτυξη δε των μεταξύ τους σχέσεων συνέβαλε και στην πολιτιστική ώσμωση των λαών", γράφει ο Κώστας Αιλιανός στο "Βήμα".

Ο δεύτερος λόγος είναι περισσότερο εμφανής. Η κ. Δόμνα Βισβίζη-Δοντά, καθηγήτρια Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, είναι η γνωστή απόγονος της Τρωίδας της Αίνου, Δόμνας Βισβίζη.

Σπυρίδωνος Παγανέλη (1852-1933)
Αθηναϊκές νύχτες
Μεταγλώττιση: Αντώνης Α. Κόμης -
Μαρίνα Α. Κόμη - Τσάλτα
Εκδόσεις Πάραλος

Στον πρόλογο τής πολύ ενδιαφέρουσας έκδοσης "Αθηναϊκές νύχτες" ο Αντώνης και η Μαρίνα Κόμη σημειώνουν: "Συνεπάρμενοι από την ανάγνωση του πρωτότυπου, όπου ο

συγγραφέας δημιούργησε ένα αφιμοικό συνδυασμό κειμένου φαντασίας και ιστορικής πραγματικότητας, προκαλώντας το αμέριστο ενδιαφέρον του αναγνώστη από την αρχή μέχρι το τέλος, κρίναμε ότι άξιζε ν' ασχοληθούμε εκτενέστερα μ' αυτό.

Μέσα από τις "Αθηναϊκές νύχτες" διαφαίνεται το αθάνατο μεγαλείο του ελληνικού πνεύματος και η φλόγα της Ελευθερίας, της Ειρήνης, της Φιλοπατρίας και της Αρετής, που συγκροτούν το βάθρο της Δημοκρατίας.

Με προσοχή και σεβασμό στο πρωτότυπο κείμενο, δεδομένου ότι είναι γραμμένο σε γλώσσα άκρα καθαρεύουσα μέχρι και αρχαία, προχωρήσαμε έργα δίημα στη μεταγλώττισή του, χωρίς περικοπές και αλλοιώσεις. Προσπαθήσαμε να διατηρήσουμε το γλαφυρό και πυκνό ύφος του συγγραφέα, έχοντας σαν στόχο, με τη νέα του γλωσσική μορφή, να γίνει κτήμα όλων".

Το βιβλίο εκδόθηκε στην αρχική του μορφή το 1888 και περιλαμβάνει πέντε κεφάλαια, πέντε νύχτες κατά τις οποίες "είχα εμπρός μου τις σκιές των αρχαίων Αθηναίων, των οπίων τη ζωή και τις πράξεις συνεχώς μελετούσα και θαύμαζα. Σ' αυτές, αποκλειστικά και με μεγάλη επιμονή, είχα προστηλώσει το νου μου τις νύχτες εκείνες, όταν ήμουν μόνος, ξαπλωμένος στο έδαφος της Πνύκας και στηριζόντας την κεφαλή πάνω στο δράχο, διέτρεχα με το νου και τη φαντασία, ανάμεσα σε απόλυτη ερημιά και σιωπή, τους ένδοξους χρόνους του Ιστεφάνου και Δαμονίου Άστεως".

Το περιοδικό μας έχει άλλον ένα λόγο να προτείνει την ανάγνωση του, εκτός από το γεγονός ότι διαβάζεται πολύ ευχάριστα.

Οι φίλοι Αντώνης Κόμης και η κόρη του Μαρίνα Κόμη χάρισαν στο Σύλλογό μας 10 (δέκα) αντίτυπα, τα οποία γρηγοροποιήσαμε ως λαχνούς στον ετήσιο χορό μας.

Όμηρος Μαυρίδης
Παιχνίδια της παρέας
Μετάφραση από τα γερμανικά
Δρ. Παπαγάλης Χριστοδούλου

Εκδόσεις "Ερωδίος", Θεσσαλονίκη 2005

"Το βιβλίο περιλαμβάνει μια συλλογή παιχνιδιών πολιτιστικής επικοινωνίας, όπως παίζονται ακόμη σήμερα από μαθητές, σπουδαστές και ενήλικες, σε σχολεία, σχολές, πανεπιστήμια και σε δάφορες κοινωνικές συναναστροφές", σημειώνεται στον υπότιτλο.

Η συλλογή των παιχνιδιών, όπως καταγράφονται, είναι αποτέλεσμα έρευνας σε φοιτητές και σπουδαστές Παιδαγωγικών σχολών, στην Ελλάδα και Γερμανία.

Ο συγγραφέας τα κατηγοριοποιεί και τα ερμηνεύει επιστημονικά.

'Ένα πολύ ενδιαφέρον βιβλίο και από επιστημονική σκοπιά αλλά και για πρακτική εφαρμογή.'

Ο κ. Όμηρος Μαυρίδης, από τις Σάππες Ροδόπης και κάτοικος Αλεξανδρούπολης, τ. καθηγητής Κοινωνικής και Παιδαγωγικής Ψυχολογίας, είναι πολυγραφότατος συγγραφέας λογοτεχνικών βιβλίων.

ΤΡΙΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Τι Λωζάνη, τι Kozáνη!

γράφει ο Τάνης Γεωργιάδης

Χαμογελαστή η παρέα μπροστά στο φακό

Τι Πράγα, τι Πάργα !

Μ' αυτό το σλόγκαν ξεκινήσαμε να συζητήσουμε στο Σύλλογο τη διοργάνωση μιας τριήμερης εκδρομής στη Πάργα. Κάναμε τις πρώτες τηλεφωνικές επαφές με τα μέλη μας και η ανταπόκριση ήταν ενθουσιώδης.

“Α, πολύ ωραία!” “Ναι, ναί κι εμείς μέσα. Γράψε μας!” Και άλλα τέτοια...

Ετοιμάσαμε την ανακοίνωση να τη βάλουμε στο περιοδικό και προβληματιστήκαμε για το αν θα έπρεπε να νοικιάσουμε και δεύτερο πούλμαν, για να καλύψουμε τη ζήτηση.

Αμ δε! Όσο πλησίαζε η ημέρα της εκδρομής, η 5η Μαΐου, τόσο τα “δυστυχώς δε θα μπορέσουμε” αυξάνονταν. Κάθε μέρα είχαμε και από μια ματαιώση. Ο ένας έβρισκε τη διαδρομή μακρινή και κουραστική, ο άλλος έπρεπε να πάει στην οικοδομή που έχτιζε, ο τρίτος είχε γάμο το Σάββατο και το “κερασάκι στη τούρτα” το έβαλε κάποιος, που τη Παρασκευή το πρωί και ενώ τόν περιμέναμε στο πούλμαν για να ξεκινήσουμε, “είχε ξεχάσει ότι γινόταν η εκδρομή.” Συμβαίνουν αυτά!

Επιπλέον, μας έτυχε και η αλλαγή του εκδότη του περιοδικού μας μαζί με άλλα τινά προβλήματα έγκαιρης αποστολής των τευχών με αποτέλε-

Εκπληκτική άποψη της Πάργας

σμα από 55 άτομα που δήλωσαν συμμετοχή αρχικά, να καταλήξουμε να συγκεντρωθούμε μόνο...36.

Δεν πειράζει! Όσοι δεν ήρθαν, αυτοί έχασαν.

Οι 36 ξεκινήσαμε, κεφάτοι ως συνήθως, και πέρασμα ένα πολύ ευχάριστο τριήμερο. Αθήνα-Ρίο, με στάση στον Ισθμό για καφέ και για να παραλάβουμε την Ιωάννα, με την αδελφή της, ηταν μια διαδρομή συνηθισμένη. Φθάνοντας στο Ρίο αντικρύσαμε με θαυμασμό το σύγχρονο τεχνολογικό επίτευγμα. Μείναμε με ανοικτό το στόμα κοιτώντας με δέος την καλωδιωτή γέφυρα "Χαρίλαος Τρικούπης" μήκους 2,5 χιλιομέτρων περίπου, στηριγμένη γερά πάνω στους πυλώνες της, να περνάει πάνω από τη θάλασσα και να ενώνει τη Δυτική Ελλάδα με την υπόλοιπη χώρα.

Η έκθεση με φωτογραφίες, μακέτες και κατασκευαστικές λεπτομέρειες της Γέφυρας, πολύ καταπονητική. Όσο για το video που ακολούθησε, έστω και στ' Αγγλικά, (ξαφνικά γίναμε όλοι αγγλομαθείς!) με τα τεχνικά χαρακτηριστικά της, τα διάφορα στάδια κατασκευής της, με τις τεράστιες ποσότητες τοιμέντου και σιδήρου που χρησιμοποιήθηκαν, μας άφησε άναυδους. Άξιζε το κόπο!

Επόμενη στάση Μενίδι, λίγο μετά την Αμφιλοχία, και άναψαν τα ππρούνια!

Ήδη, οι γνώστες της περιοχής προετοιμάζονταν από το πούλμαν για το τσιμπούσι με θαλασσινά που θ' ακολουθούσε, ενώ ο κ. Γκαρδιακός και η Χρύσα μας ενημέρωναν, με τις πλούσιες γνώσεις τους, για την γεωπολιτικοϊστορική εικόνα της περιοχής.

Ο "Γεράσιμος" μας περίμενε με τα τραπεζάκια αραδιασμένα "παρά θιν' αλός".

Ο Τώνης κι ο Γρηγόρης όρμησαν πρώτοι στη κουζίνα κι έκαναν έφοδο στις κουτσομούρες και στις γαρίδες καθ' ότι, κατά δήλωσή τους "είχε πέσει χαμηλά η χοληστερίνη τους"!

Σε μια ώρα δεν υπήρχε ούτε τσόφλι από τις γαρίδες, ούτε κοκκαλάκι από τις κουτσομούρες! (Λαιμαργία; Κατοχικό σύνδρομο ή αναμνήσεις από τη

γάμπαρη στην πατρίδα). Όχι δηλαδή ότι οι υπόλοιποι πήγαν πίσω. Το πάλαιψαν κι αυτοί!

Επόμενη στάση το Κάστρο της Άρτας, προς μεγάλη τέρψη και ικανοποίηση του Κράτη και της φωτογραφικής του μηχανής και μετά, δρόμο για τη Πάργα.

Φθάνοντας, διαπιστώσαμε, με συγκρατημένη πατριωτική υπερηφάνεια, ότι η Πάργα, που σύμφωνα με τους "ιστορικούς του πούλμαν", την πούλησαν οι Αγγλοι στον Αλη Πασά, ήταν ωραιότερη από την Πράγα!

Πνιγμένη στο πράσινο, με πανέμορφες παραλίες και πεντακάθαρα νερά, έχει μια γραφικότητα που θυμίζει Ελληνικό νησί.

Το ξενοδοχείο μας, το "Valtos Beach", πολύ όμορφο, κτισμένο μέσα σε ελαιώνα, περιτριγυρισμένο από καταπράσινους κήπους, με μια καταπληκτική αμφουδιά στα 50 μέτρα, με το προσωπικό φιλικό και φιλόξενο, αλλά... "πολύ σκαλί", ρε παιδάκι μου! Όλο ανέβα-κατέβα ήμασταν!

Το βράδυ, για να πάμε στο λιμάνι, ρωτήσαμε τον υπεύθυνο: "Είναι μακριά να πάμε με τα πόδια;"

"Γύρω στα 400 μ., ένας ωραίος περίπατος" ήταν η απάντηση.

Τα 400 μετ. ερμηνεύτηκαν σε σκαρφάλωμα στο Κάστρο (μερικοί έμειναν στο πρώτο εστιατόριο που συναντήσαμε), κατρακύλισμα από την άλλη μεριά του λόφου, με μπόλικα σκαλοπάτια και από τις δύο πλευρές και αφκέτο περπάτημα, μέχρι να βγούμε στο λιμάνι. Αποτέλεσμα: Μία τενοντίτις (Αλεξανδρα), αναπνευστικά προβλήματα (Πέπη), γκρίνια για ασυνεννοησία (Τώνης και άλλοι τινές) κ.λπ. κ.λπ.

Τέλος καλό, όμως, όλα καλά!. Τα φωτισμένα, τη νύχτα, κάστρα και η θέα τους απ' το λιμάνι, μας αποζημίωσαν.

Η Ιερά Μονή Γηρομερίου (φωτό: T. Ρούμπης)

Δυο Ηπειρώτισσες, μάνα και κόρη, στο Γαρδίκι, μας τάσαν και μας περιποιήθηκαν (φωτό A.M.)

Η δεύτερη μέρα ξεκίνησε μ' ένα πλούσιο πρωΐ, με το Γρηγόρη να προσπαθεί μάταια ν' ανεβάσει τη χοληστερίνη του, τρώγοντας δύο αυγά, ένα βραστό κι ένα τηγανητό. (Ζήλεια ο Τώνης!).

Δρόμο για τη Σαγιάδα, κοντά στ' Αλβανικά σύνορα, με ενδιάμεσες στάσεις τα Σύβοτα και τη Μονή Γηρομερίου. Η Μονή, χτισμένη στη μέση μιας καταπράσινης χαράδρας, ιδρύθηκε από τον άσιο Νείλο το 13ο αι. και η αγιογράφησή της έγινε το 1679. Σήμερα η μονή φιλοξενεί πολλά κεψήλια και ιερούς κώδικες. Στους αγώνες κατά των Ναζί (1942-44), υπήρξε ορμητήριο και κρυσφήγετο των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης.

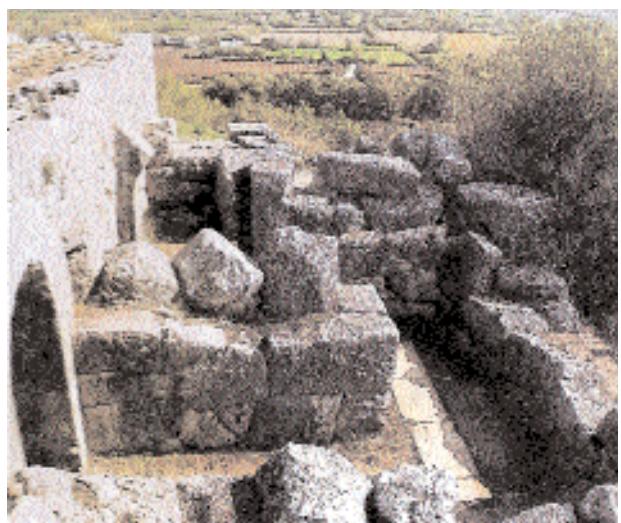
Μονσείο Νικόπολης: Συνωστισμός... εμπρός στο ανάγλυφο του 3ου π.Χ. αι., που απεικονίζει σκηνή από συμπόσιο (Φωτό: Τ.Α.Π.)

Σ' όλη τη διαδρομή ο κ. Γκαρδιακός δεν έπαψε να μας ενημερώνει, με πολλή γλαφυρότητα για τα ιστορικά γεγονότα της περιοχής, αλλά κυρίως για τα θέματα των Αλβανοτσάμπδων.

Φαγητό στον "Μαργαρίτη", στο Γαρδίκι και στη συνέχεια επίσκεψη στις πηγές του Αχέροντα. Το φαγητό, αυτή τη φορά, ήταν κρέας (κατσίκι ή αρνάκι) νοστιμότατο και πίτες διάφορες σε γενναίες ποσότητες, με αποτέλεσμα μερικοί να προτιμήσουν τον μεσημεριανό υπνάκο στο πούλιαν αντί για τις πηγές (ψηλόβρεχε κιόλας!).

Επιστροφή στην Πάργα, όπου οι πιο ...νέοι απόφασισαν να σκαρφαλώσουν και να επισκεφθούν το Κάστρο, με πρώτο και καλύτερο τον Κράτη και τη φωτογραφική του μηχανή. (Δώστου κάστρα αυτού του παιδιού και πάρτου τη ψυχή, που λένε!)

Το βράδυ στο ξενοδοχείο είχαμε ένα μικρό γλενάκι με τις απαραίτητες φυσαρμόνικες του Γρηγόρη και του Τώνη και τραγούδι από τον Τάκη,

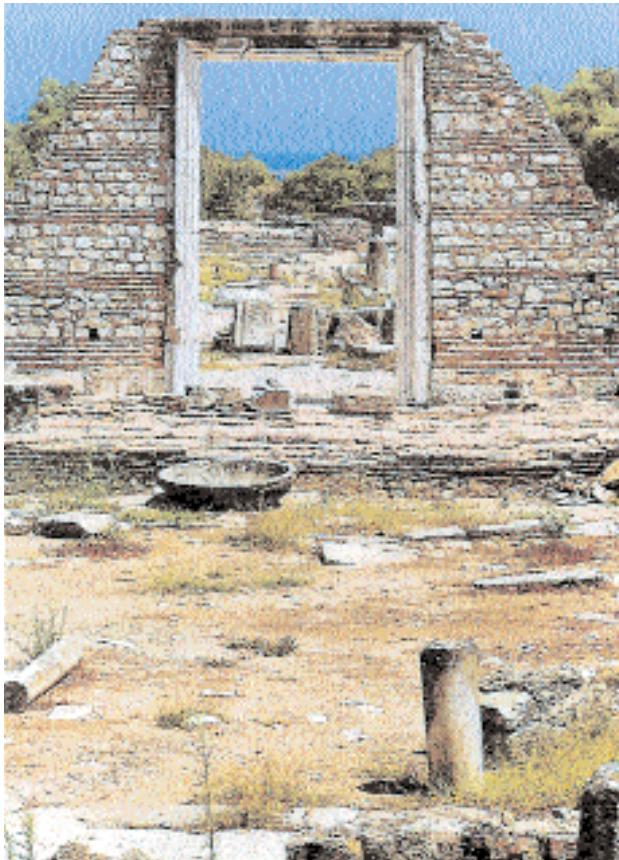

Από το Νεκρομαντείο του Αχέροντα, ο Λαβύρινθος με τις τρείς τοξωτές πύλες (φωτό: Τ.Α.Π.)

την Πίτσα, την Αγγελική και άλλους και σολίστα, φυσικά ποιάν άλλη, τη Χρύσα.

Η Κυριακή ήταν η "άχαρη" μέρα της επιστροφής. Μετα το χορταστικό πρωϊνό, αποχαιρετήσαμε την όμορφη Πάργα και το φιλόξενο προσωπικό του ξενοδοχείου και ξεκινήσαμε για την περιήγησή μας στα αρχαία της περιοχής.

Πρώτη στάση το Νεκρομαντείο ή Νεκυομαντείο κατά το ελληνικότερο, το σημαντικότερο και παλαιότερο της αρχαιότητας. Εδώ, σε αντίθεση με τα μαντεία των Δελφών, Δωδώνης και άλλα, το μέλλον προβλεπόταν και αποκαλυπτόταν με τη βοήθεια των νεκρών στους ιερείς, οι οποίοι μετέφεραν τους χρησμούς στους ενδιαφερομένους, αμειβόμενοι γενναία για τις υπηρεσίες τους. Φήμες κυκλοφόρησαν ότι γίνονταν και γενναίες κομπίνες με την όλη υπόθεση, αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία.

Άποψη από τον αρχαιολογικό χώρο της Νικόπολης
(φωτό: Τ.Α.Π.)

Στο δρόμο της επιστροφής, πάντα, και νά 'μαστε στον Αρχαιολογικό χώρο της Νικόπολης, που ίδρυσε ο Οκταβιανός Αύγουστος το 31 π.Χ., σε ανάμνηση της νίκης του κατά του Αντωνίου. Διατηρημένα σε πολύ καλή κατάσταση, είδαμε το ρωμαϊκό Υδραγωγείο, την Αγορά, το Νυμφαίο, το Θέατρο και το Ωδείο, που φιλοξενούν και πολιτιστικές καλοκαιρινές εκδηλώσεις. Σημαντικό είναι ότι η Νικόπολη έπαιξε σπουδαίο ρόλο στην μετέπειτα εξάπλωση του Χριστιανισμού και ως απόδειξη αναφέρεται το γεγονός, ότι ο Απόστολος Παύλος έζησε για ένα χρόνο περίπου στην πόλη αυτή.

“Πότε θα πάμε στο Ζάλογγο;”

“Πότε θα πάμε στο Ζάλογγο;”

Δεν πήγαμε ποτέ! Αντ’ αυτού κάναμε στάση για καφέ στην παραλία της Πρέβεζας, συνεχίσαμε μέσω της υποθαλάσσιας σύραγγας προς το Ακτιο κι από εκεί Αμφιλοχία για φαγητό. Στέναξαν πάλι τα πιάτα με τις γαρίδες και τις κουτσομπούρες, με τους “γνωστούς αγνώστους” να δίνουν νέο ...ρεσιτάλ.

Το υπόλοιπο της επιστροφής κύλισε ομαλά. Μικρή στάση για καφέ και τα συναφή, ανέκδοτα, βασικά στη γαλαρία του πούλμαν, λίγο τραγούδι με τις απαραίτητες φυσαρμόνικες και, φθάνοντας στην Αθήνα, διαπιστώσαμε άλλη μια φορά το “ε-περάσαμε όμορφα, όμορφα και τούτη τη φορά.”

Καλό καλοκαίρι σ' όλους και στην επόμενη εκδρομή να περάσουμε καλύτερα.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Ο Χάρης Μανταφούνης στο Φεστιβάλ Σύγχρονου Χορού

Όπως κάθε χρόνο, πραγματοποιείται από 5 Μαΐου έως 22 Ιουνίου, με την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, το Φεστιβάλ Σύγχρονου Χορού, το οποίο παρουσιάζουν, σε πέντε αθηναϊκές θεατρικές αίθουσες, οι πιο γνωστοί και καταξιωμένοι Έλληνες χορογράφοι.

Στα πλαίσια του Φεστιβάλ απολαύσαμε την καινούργια δουλειά του φίλου συμπολίτη μας Χάρη Μανταφούνη, επάνω στον “Ματωμένο Γάμο” του Φεδερίκο Γκαρδσία Λόρκα.

Η “Ομάδα Σύγχρονου Χορού”, που ίδρυσε και διευθύνει ο Χάρης Μανταφούνης, παρουσίασε μια εξαιρετική χορογραφία, εμπνευσμένη από το δράμα του Λόρκα, επάνω σε μουσική ισπανική, επιλεγμένη από τον ίδιο, και με την υποβλητική θεατρική παρουσία τής πολύ καλής κας Λήδας Πρωτοψάλτη.

Το ισορροπημένο πάντρεμα του θεατρικού λόγου, της χορευτικής έκφρασης και της ατμοσφαιρικής ισπανικής μουσικής ήταν η φετινή δημιουργική υπέρβαση του Χάρη Μανταφούνη. Το αποτέλεσμα

Ο χορογράφος Χάρης Μανταφούνης

υπήρξε μια δημιουργία υψηλής ποιότητας, που συγκίνησε και γοήτευσε τους φίλους του σύγχρονου χορού στο κατάμεστο θέατρο της Πλ. Βικτωρίας.

Περισσότερο όμως συγκίνησε τους φίλους του Χάρη, που με ιδιαίτερη χαρά παρακολούθησαμε την προσφορά του στο σύγχρονο χορό.

ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ 2006

Γράφει η Πελούσα Τσαντάκη

Αν και οι ρίζες μου είναι από τη Θεσσαλονίκη, θεωρώ ότι μέρος του εαυτού μου ανήκει στην Αλεξανδρούπολη, αφού τα τελευταία χρόνια δεν χάνω καμία από τις εκδηλώσεις των συμμαθητών του Αλεξανδρούπολίτη συζύγου μου, γιατρού Χαράλαμπου Τσαντάκη. Κάπως έτσι έφτασα στο σημείο να νιώθω κι εγώ λίγο ...συμμαθήτρια αυτών των φιλόξενων και ζεστών ανθρώπων, όλων εσάς που διαβάζετε τον “Φάρο” της Αλεξανδρούπολης, όλων εσάς που νιώθετε ακόμη παιδιά. Μα και στην Αθήνα, ακόμη, πάντα απολαμβάνω το κόψιμο της πίτας και τις χοροεσπερίδες που διοργανώνει τέλεια ο δυναμικός πολιτιστικός σύλλογος των Αλεξανδρούπολιτών Αττικής, στιγμές που μένουν βαθιά χαραγμένες στη μνήμη.

Είναι δική μου η χαρά να συναντώ ανθρώπους που γνώρισα πρόσφατα, όμως έγιναν φίλοι μου και με τη ζωντάνια και το κέφι για διασκέδαση με πηγαίνουν πίσω, στη Θεσσαλονίκη των φοιτητικών μου χρόνων, του ρομαντισμού και της ξεγνοιασιάς, στα χρόνια της αθωότητας και της φρεσκάδας.

Ο Τόλης με την κόρη του, ο Πρόεδρός μας με τη σύζυγό του και η Πρόεδρος της Π.Α.Ο.Ν.Ε. κ. Πασπαλά με το σύζυγό της
(φωτο: ΤΟΛΗΣ)

Κατάμεστη η αίθουσα του ξενοδοχείου “ΟΑΣΙΣ” στη Γλυφάδα, στις 18 Μαρτίου! Παρά το τσουχτερό κρύο, λίγοι ήταν οι απόντες. Αγκαλιές, φιλιά, αστεία και... ξεφάντωμα. Το χαρακτηριστικό όλων αυτών των τρυφερών συναντήσεων. Καλό το φαγητό, υπέροχο το κρασί, σιγά σιγά γίναμε μικρές παρέες στα τραπέζια, και λίγο αργότερα όλοι μαζί μια παρέα στην πίστα, που ήταν ασφυκτικά γεμάτη μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες, όταν τελικά αποφασίσαμε να το διαλύσουμε.

Με τους ρυθμούς της ορχήστρας ΤΡΟΠΙΚΑΝΑ και της λαμπερής τραγουδίστριας Joe Williams, επιδοθήκαμε σε όλα τα χορευτικά είδη. Από ταγκό και βαλς οι ρομαντικοί, μέχρι τσάτσα και ροκ εντ ρολ οι πιο τολμηροί και νοσταλγικοί της παρέας. Και φυσικά ζεϊμπέκιο οι μερακλήδες, που τα βαριά βήματα του χορού έμοιαζαν να τους παρασύρουν και να τους απογειώνουν.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας Π. Τσιακίρης επιδίδει πλακέτα στο Γιάννη Δαμέλλο, για το Μιχάλη Μακέδο. (φωτο: ΤΟΛΗΣ)

*Μια παρέα
από όμορφες
κυρίες...
(φωτο: ΤΟΛΗΣ)*

Εντυπωσιακή παρουσία όπως πάντα, οι οικοδεσπότες της βραδιάς: Ο Πρόεδρος Πότης Τσιακίρης, η Αλεξάνδρα Μποτονάκη, ο Νίκος Βουτσάς, ο Κράτης Ποιμενίδης, η Στρατούλα Κουκουρίκου, ο Γρηγόρης Γεωργίου, η Υβόννη Διδίου, ο Τώνης Γεωργιάδης και φυσικά η κ. Πέπη Αννίνου, που έχουν επενδύσει στο Σύλλογο, σε σχέσεις ζωής, φρόντισαν και την τελευταία λεπτομέρεια, πρωτοστατώντας και στο χορό. Άλλα επίσης και στις συζητήσεις - στα πηγαδάκια, στις αναμνήσεις.

Δεν θα μπορούσαμε να ξεχάσουμε όμως και τις αξιόλογες προσφορές, τα δώρα από τους φίλους του Συλλόγου. Από δύο αεροπορικά εισιτήρια μετ' επιστροφής στην Ελλάδα της Aegean Airlines, με τυχερούς τον Ευάγγελο Γαλατζά και την Σμαρούλα Νάκη-Μπουρίκα, τέσσερις διήμερες διανυκτερεύσεις δύο ατόμων, προσφορές των ξενοδοχείων GRECOTEL - ASTIR, THRAKI PALACE, ALEXANDER HOTEL, NEFELI HOTEL, με τυχερούς αντίστοιχα την Ειρήνη Τσιακίρη, τον Γεώργιο Κάρλο, τον Απόστολο Σιάτρα, την Ελένη Ρώσσου, μια διανυκτέρευση στο SPA "Let Convial" με αποδέκτη τον Σπύρο Σταμόγιαννο, τέσσερις θεραπείες λίφτινγκ - αναζωγόνησης της Ειρήνης Τσιακίρη, με τυχερή την Ελπίδα Τσιφουτίδου και μια ψηφιακή κάμερα HP PHOTOSMART M 415, με τυχερή την Σοφία Δρύμα.

Κάπου ανάμεσα σε χορό και κέφι, έγινε και μια μικρή τελετή. Ο Πρόεδρος απένειμε μια αναμνηστική πλάκα στον ανεψιό του Μιχάλη Μακέδου, Γιάννη Δαμέλλο, ο οποίος χάρισε τη βιβλιοθήκη του εκλιπόντος εκδότη και θείου του στο Σύλλογο.

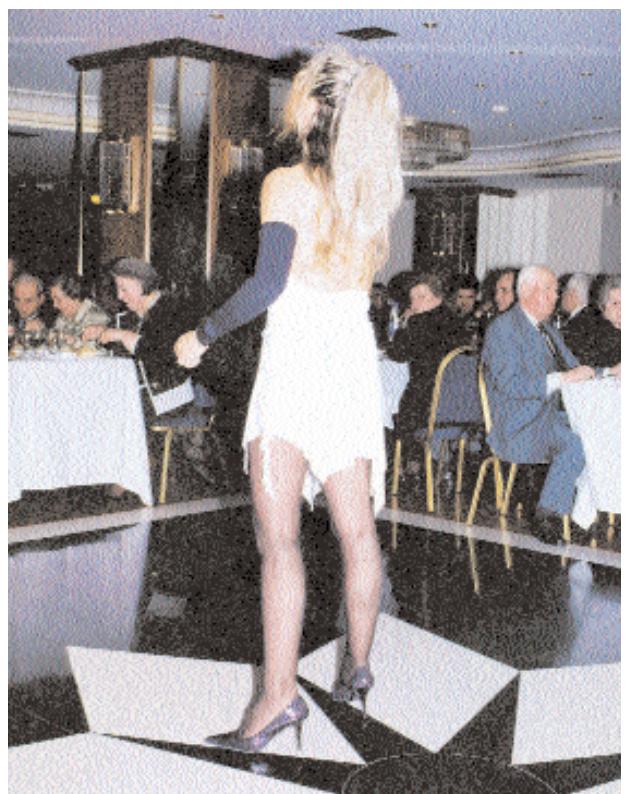
Μακάρι να βρεθεί ένας μόνιμος χώρος να στεγασθεί η βιβλιοθήκη αυτή και άλλα βιβλία.

Η Αλεξανδρούπολη, όμως, δεν μας ενώνει ούτε για τα δώρα, ούτε για τους χορούς. Μας... κακομαθαίνει κάθε φορά που μας θυμάται και την θυμόμαστε, σήμερα και χθες, τότε και τώρα, σε ένα παιχνίδι, σε ένα ταξίδι μυρωδιών και εικόνων, ονείρων που πραγματοποιήθηκαν και άλλων που έμειναν ανεκπλήρωτα κάπου στη μέση.

Μπορεί να μην γνωριζόμαστε όλοι και τόσο καλά ώστε να μη μιλάμε με τα μικρά μας ονόματα. Όμως, νιώθω ότι σας ξέρω

όλους πολύ καλά. Και κάθε φορά που θα συναντιόμαστε, θα γελάμε και θα κλαίμε σαν παιδιά με την ελπίδα ότι πάντα θα επιστρέψουμε... Και ποιος ξέρει;

Μετά τη χορευτερίδα μας δεν κοιμήθηκα το βράδυ. Να έφταιγαν τα δύο ποτηράκια κρασί; Μπα, δεν νομίζω. Ίσως να φταιεί η σκέψη που στροβίλιζε στο κεφάλι μου, το επόμενο βιβλίο μου –και τέταρτο στη σειρά– να είναι αφιερωμένο στην Αλεξανδρούπολη και όλους εσάς.

Η "δική μας" πια Joe στην πίστα... (φωτο: ΤΟΛΗΣ)

Σ Υ Ν Η Α Ν Α Σ Τ Α Σ Ι Α Δ Η

Μια Αλεξανδρουπολίτισσα ζωγράφος με ευρωπαϊκή ακτινοβολία

Επιμέλεια: Αλεξάνδρας Μποτονάκη

Όταν αποφάσισα να παρουσιάσω στους αναγνώστες του περιοδικού μας τη Σύνη Αναστασιάδη και το έργο της, μέσα στην προσπάθειά μας να προβάλουμε το σύγχρονο πολιτιστικό γίγνεσθαι της ιδιαίτερης πατρίδας μας, νόμισα ότι θα ήταν πολύ εύκολη υπόθεση. Όσο όμως μελετούσα το υλικό, το όλο εγχείρημα ορθώθηκε βουνό μπροστά στα μάτια, την ψυχή, το συναίσθημα και τις γνώσεις μου. Δεν πλησιάζεται εύκολα η ζωγραφική της Σύνης Αναστασιάδη, εκτός βέβαια αν στηριχθεί σε έναν Θανάση Τζούλη! Και με δέος προχώρησα.

Κυρία Αναστασιάδη, απλά Σύνη, είσαι γέννημα και θρέμμα της πόλης με το “ακαδόριστο” πρόσωπο, που λέγεται σήμερα Αλεξανδρούπολη;

Ναι, γεννήθηκα στην Αλεξανδρούπολη από γονείς Ποντιακής καταγωγής, τελείωσα εδώ το σχολείο και συνέχισα τις σπουδές μου ως σχεδιάστρια στη Σχολή “Ευκλείδης”, στη Θεσσαλονίκη, τότε που οι παρόμοιες σχολές ήταν λίγες, αλλά η ποιότητα της εκπαίδευσης υψηλή.

Εργάσθηκα ως σχεδιάστρια στην ΑΕΓ Θεσσαλονίκης, παρακολούθωντας συγχρόνως μαθήματα ζωγραφικής στα εργαστήρια των Π. Ρέγκου και Θ. Μηνόπουλου (1971-77). Στη συνέχεια μελέτησα, σε ελεύθερα εργαστήρια της Βιέννης, μικτές τεχνικές. Παράλληλα, ασχολήθηκα με την κεραμική και μεταξυπίσια.

Το 1986 εγκαταστάθηκα μόνιμα στην Αλεξανδρούπολη και έκτοτε παραμένω σ' αυτή την πόλη, που με πονά και ταυτόχρονα με αγκαλιάζει τρυφερά.

Από το 1986 ζω στην Παλαγιά. Εδώ, έχω το εργαστήρι μου αλλά τα τελευταία χρόνια δημιούργησα και μια αίθουσα εκθέσεων, την αίθουσα “Σύνη”.

Θα θέλαμε σελίδες και σελίδες για να απαριθμήσουμε τις κάθε είδους εκθέσεις και συμμετοχές σου!

Ας τα αναφέρουμε συνοπτικά, λοιπόν. Έχω κάνει 40 απομικές εκθέσεις σε διάφορες galleries, σε ελληνικές πόλεις, από Αθήνα μέχρι Χανιά, αλλά και σε ευρωπαϊκές πόλεις (μέχρι το 2005).

Παράλληλα, συμμετείχα και σε πολύ σημαντικές ομαδικές εκθέσεις. Έχουν δημοσιευθεί για μένα, σε έγκριτα περιοδικά και εφημερίδες, κριτικές από μεγάλους θεωρητικούς της τέχνης.

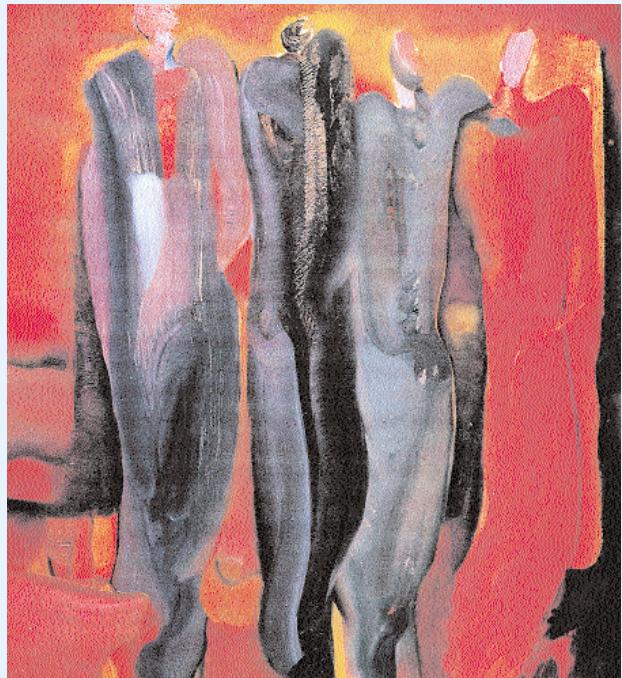
Τέλος, έχω φιλοτεχνήσει εξώφυλλα βιβλίων και αφίσες και μου έχουν γίνει ειδικά αφιερώματα από ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς.

Σύνη, από πού να αρχίσουμε και πώς να προχωρήσουμε σ' αυτό το είδος της ζωγραφικής, που δεν είναι προστό στους πολλούς, με την πρώτη επαφή. Όσο όμως εξοικονώνεσαι, τόσο αγαπάς την επαφή αυτή!

Τα έργα μου είναι μια περιπλάνηση στα όρια της ζωής και του θανάτου. Και αυτό αφορά σε όλους μας.

Μπορεί να ενταχθεί η ζωγραφική σου σε συγκεκριμένο καλλιτεχνικό ρεύμα;

Η ιστορικός τέχνης κ. Ελένη Στούμπου, αναλύοντας την “Υλη θεία”, αναφέρεται στη δουλειά μου, κατατάσσοντάς την

Ερωτικά, Rencontre, Λάδι 40x40

σε ένα είδος εξπρεσιονιστικής έκφρασης. Μια ζωγραφική, που, από το διανοητικό αγώνα του μοντερνισμού, έφερε πάλι το ζωγραφικό έργο στην παράδοση της κλασικής ζωγραφικής: να αφηγείται, να εκφράζει συναίσθημα, να ταυτίζει τον καλλιτέχνη με το έργο ή έστω κάποιες από τις πλευρές του.

Εγώ, όμως, θεωρώ τον εαυτό μου σουρρεαλίστρια!

Τα έργα σου, ακέφαλες γυναικείες φιγούρες, μονόφθαλμα πρόσωπα, σκιές, δίνουν μια πνοή μυστηρίου και προκαλούν ίσως στον θεατή, σύγχυση, θλίψη και φόβο ταυτόχρονα.

Όχι, δεν νομίζω ότι επιδιώκω αυτό. Θέλω να επιπτύχω μια ισορροπία ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο. Τα έργα μου παρουσιάζουν αυτό που ανήκει στην πραγματικότητα, άρα και στο θάνατο, και κατά προέκταση συμβάλλουν στη βελτίωση του κόσμου.

Η γυναικεία φιγούρα είναι κυρίαρχο στοιχείο στα έργα σου. Μπορείς να εξηγήσεις την “επιμονή” σου σ' αυτό το είδος έκφρασης;

Όχι, δεν υπάρχει “εμμονή” γύρω από τη γυναίκα, αν και

εγκόρισσων κάπνως επιδρεψες των χρωμάτων πώς επεφτούσαν μέσω τους ανθράκους και όλες που προκαλούν διαπρέσσατα, αυτόν σαν μοναχική παραφυτική. Η αράχωρη ανάστατη σύντηξη της πλουτοθεράδας θα έστηνε σημαντική μετάνοια τόπου αφρορημάτη τόπου, μετάνοια που θα χρησιμοποιούσε τα χρήματα, όπως η ράντειρ των Γραντζ.

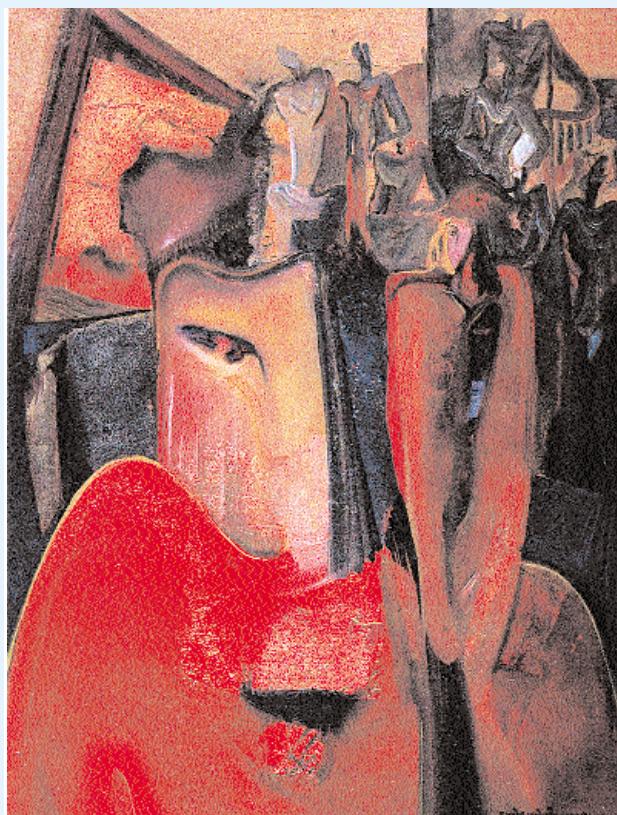
George Sandys
"The Sense of Beauty" 1896

Υλη Θεία, Ζωή, (Θανάσης Τζούλης – και γάμου Εβρου του ποταμού) Λάδι 40x40

κυριαρχεί σε πολλές φάσεις της δουλειάς μου. Χρησιμοποιώ βέβαια τη γυναίκα ως σύμβολο της γραφής μου, που μαζί με τις πόρτες, τις κατακόμβες και τις σήραγγες, δημιουργεί το πλαστικό μου λεξιλόγιο, για να εκφράσω αυτό που θέλω, καθώς αυτά είναι εικόνες του ασυνείδητου.

Ο άνθρωπος και ο ψυχικός του κόσμος πώς περνά μέσα από τα έργα σου;

Για να μπορέσω να ερευνήσω τον ψυχικό κόσμο του ανθρώπου, που με ενδιέφερε πάντα, προσπάθησα να διαλύσω το σχήμα, να υλοποιήσω το χρώμα, να δουλέψω κεραμική και με-

ταξιτυπία, για να φτάσω σ' ένα σημείο που να με απομακρύνει τελείως από τη ζωγραφική, φτάνοντας σε μια διακόσμηση. Από το σημείο αυτό, σαν απόλυτη αφαίρεση, ξεκίνησα την αναδόμηση του σχήματος, σαν σημείο αναφοράς στα πρωτόγονα συναισθήματα που, με το πέρασμα του χρόνου, καλλιεργήθηκαν, αναπτύχθηκαν, φτάνοντας στο σήμερα, όπου ο κάθε άνθρωπος είναι μια άβυσσος συναισθήμάτων τα οποία προσεγγίζουν τη μεταφυσική πνευματική ύπαρξη.

Οι τίτλοι των έργων σου "Θεία δόνηση", "Δέηση", "Υπέρτατος εαυτός" κ.ά., φανερώνουν μεταφυσική διάθεση;

Τα έργα αυτά αναφέρονται στο πέρασμα, στην ύπαρξη, στη διαδικασία της ζωής, στη συνομιλία με το θεϊκό και στον πνευματικό ή φυσικό θάνατο.

Σύνη, αχ, αυτά τα χρώματά σου! Το κόκκινο, το μπλε, είναι αλήθεια ότι ανάγονται στα ανάλογα χρώματα της βιζαντινής ζωγραφικής και μαρτυρούν την καταγωγή σου;

Ο Θανάσης Τζούλης, ως θεωρητικός, μπορεί να απαντήσει σ' αυτήν την ερώτηση. "Η θαυματουργία του κόκκινου κυριαρχεί στη δουλειά της, που θα μπορούσαμε να τη χαρακτηρίσουμε "ερυθρόμορφη". Το κόκκινο, που κουβαλούμε στη γνώση και στη μνήμη μας από την αγγειοπλαστική της αρχαιότητας, από τις βιζαντινές και υστεροβυζαντινές τοιχογραφίες, αλλά και από νωπογραφίες, που έφερε η σκαπάνη στο φως, από τη ζωγραφική των Αιγυπτίων, δεν καταλύει τη συνέχεια της δουλειάς της, αλλά την ολοκληρώνει... Τα χρώματα, θεωρητικά, μπορούν να καταταγούν σε κατηγορίες έκφρασης συναισθήμάτων. Το λαμπερό κόκκινο - στοιχείο αρσενικό, ενεργητικό, το σκούρο κόκκινο - στοιχείο θηλυκό, μυστικιστικό. Η τρικυμία της ψυχής εκφράζεται με έντονο κόκκινο, με μπλε, με κίτρινο. Το πρώτο χτύπημα του πινέλου δημιουργεί έναν κόσμο, η πρώτη κουβέντα ανοίγει ένα σύμπαν. Τελικά, η γλώσσα μιλάει και η ζωγραφική είναι η φωνή της σιωπής".

Μια σειρά από έργα σου είναι τα "ερωτικά", αλλά και σε νεότερες δουλειές σου εμφανίζεται το ζευγάρι σε δυναμικότερες συνθέσεις, όμως οι ανθρώπινες μορφές είναι ατελείς. Κατά τον Θανάση Τζούλη, "σ' ολόκληρη τη σειρά, συναντάς την αγωνία της υπαρξιακής επαλήθευσης μέσω του Άλλου".

Στην εποχή μας, η απώλεια των προσώπων είναι πολύ συνή, η δυάδα είναι λειψή και η ερωτική σχέση αποσπασματική. Η υπέρβαση του ενικού και η μετάβαση από το ένα πρόσωπο στα δύο, τα οποία να μπορούν να συνυπάρχουν και να αποτελούν συζυγία, δεν είναι εύκολη υπόθεση, καθώς τα σπίτια

"... αλλάζουν,

ζαρώνουν ή χαμογελούν ή ακόμη πεισματώνουν μ' εκείνους που έμειναν μ' εκείνους που έψυγαν μ' άλλους που θα γυρίζανε αν μπορούσαν ή που χαθήκαν, τώρα που έγινε ο κόσμος ένα απέραντο ξενοδοχείο".

Γ. Σεφέρη, "Κίχλη"

**Ποια υλικά χρησιμοποιείς;
Ακρυλικό, λάδι και φύλλα χρυσού.**

Στην τελευταία αναδρομική σου έκθεση συνόψισες επάνω ενότητες της δουλειάς σου σε ένα τρίπτυχο, με τίτλο “Γέννηση, Σταύρωση, Ανάσταση”, που θυμίζει, εκτός άλλων, βυζαντινή ή μεταβυζαντινή αγιογραφία, και που παρακολουθεί, μέσα στο χρόνο, την πορεία σου.

Οι παρατηρήσεις της ιστορικού τέχνης κ. Άννας Χατζηγιαννάκη με εκφράζουν απόλυτα.

“Η έκθεση αυτή είναι η στιγμή του απολογισμού, στη σχέση ύλης και πνεύματος.

Στις πρώτες τρεις ενότητες, τα “Ερωτικά”, “Πριν το χωρισμό” και “Ένσαρκώσεις Αγάπης”, περιγράφονται “εννοιολογικά” βέβαια, η πορεία από τα δεσμά της ύλης στην επώδυνη απελευθέρωση απ' αυτό που είναι, η κατάκτηση της πνευματικότητας μέσω του αποχωρισμού - θανάτου.

Οι τρεις πρώτες ενότητες καταλήγουν στην κεντρική τέταρτη, την “ύλη θεία”. Οι μεταγενέστερες τρεις ενότητες διαγράφουν πορεία, που χρονολογικά, ξεκινάει με θεματογραφικούς υπαινιγμούς στη διαχρονικότητα της μέθεξης, μέσα από τέχνες και την ου-τοπία

Πέρα μακριά της χρωματολογίας της Σύνης πού σέ πολλά έργα της άνακανε τη δραμύτητα έκεινης της βυζαντινής ζωγραφικής (πού διορρίπτονται τη λυρική φλωαρία των φωτός τό θέλει διφωνο, σχεδόν διδηλο, σχεδόν δισερκο μέσα στο δικαστικό θέμα, γιατί τὸν ἔξορκισμὸν κάθε δλισθηρῆς ἀναφορικότητας πού θὰ μποροθεῖ νὰ παρεχαράξει τὸ μήνυμα τῶν ἔργων) είναι και ή υψηλή γορη τάλη της σὲ διπλά φωρά τὴν διφωνία.

Μόνο ένα παράδειγμα: τὸ γυναικεῖο σῶμα, σχεδόν δικέφαλο, μὲ μάλις θηλυμητιζόμενο τὸν δικοσχετικὸ λικνισμὸν τῆς λεκάνης, τῆς πυραμένης καλδέρας, δικου καταγράφεται δισφυγμαθῆς παλιμδὸς τῆς μήτρας.

Έκτερο Κλικνιφέτος

(Συμπαντική σκηνή), περιπλανάται στο άγνωστο (Πλανητικό Οδυσσέας) και κορυφώνεται στην τελευταία, στους πνευματικούς “Αγάπης δεσμούς”, έννοια σε σχέση διαλεκτική με την πρώτη, τα σαρκικά “Ερωτικά”.

Σύνη, θα ήθελες ποτέ να διδάξεις παιδιά, να περάσεις αυτά που έχουν κατασταλάξει μέσα σου σε νέους ανθρώπους;

Σκέφτομαι κάτι ανάλογο. Θέλω όμως, εγώ να οργανώσω το πώς και το τι, με τη συμπαράσταση βέβαια ανθρώπων που με στηρίζουν. Δεν με ενδιαφέρουν οι τεχνικές, αυτό που θέλω να περάσω στα παιδιά, είναι να τους δώσω κάποια διαφορετικά πράγματα στην οπτική τους.

Σύνη, χωρίς να θέλω να σε πονέσω, πόσο σφράγισε την προσωπικότητα αλλά και την καλλιτεχνική σου εξέλιξη η γνωριμία με τον άντρα σου, αλλά και η απώλειά του;

Ο Παναγιώτης Μητηλέτσης υπήρξε ο Μέντοράς μου. Ήταν αυτός που με στήριξε και ως άνθρωπο αλλά και ως καλλιτέχνη, αφού κι αυτός ασχολιόταν με την τέχνη. Ζήσαμε μαζί 15 χρόνια, χρόνια καλά και δημιουργικά. Μπορεί εκείνος να έψυγε, εγώ όμως συνεχίζω να κάνω εικαστικούς διαλόγους μαζί του”.

Σύνη σε ευχαριστούμε που μας τίμησες με την παρουσία σου και κόσμησες τις σελίδες του περιοδικού μας.

Ευχόμαστε να συνεχίσεις να είσαι πρωτοπόρα και δημιουργική, και προσπαντός να συνεχίσεις να δηλώνεις το καλλιτεχνικό σου στίγμα στην πόλη που όλοι αγαπάμε.

Ylai, Πλανητικός Οδυσσέας, Λάδι 50x50

Πανδώρα, Λάδι 50x70

Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Παραδοσιακά προϊόντα

και τα προβλήματα που προκύπτουν

γράφει η Αγγελική Γιαννακίδην
Ερευνήτρια - Ιδρύτρια του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης

Τα τελευταία χρόνια τα διατροφικά αδιέξοδα που δημιούργησε η τεχνολογία τροφίμων με την κατάχρηση συντηρητικών και χημικών υποκατάστατων, αλλά και οι σύγχρονοι ρυθμοί ζωής που εξοβελίσαν σχεδόν το μαγειρεμένο φαγητό απ' τη σύγχρονη ελληνική οικογένεια, έστρεψαν το ενδιαφέρον στις διατροφικές συνήθειες των περασμένων δεκαετιών και μία σειρά προϊόντα που αποτελούσαν τους στυλοβάτες της πανάρχαιας διατροφής μας, άρχισαν να συζητιούνται και πάλι: το πετιμέζι, το ταχίνι, η χιώτικη μαστίχα, ο κοζανίτικος κρόκος, αλλά και λαχανικά, όπως η τσουκνίδα, η γλιστρίδα, τα σέσκλα. Τα χόρτα και τα όσπρια απέκτησαν νέους εραστές και από τα λεκιασμένα σπιρειωματάρια της μαμάς, ξεπίδησαν εθιμικά εδέσματα, ξεχασμένες γεύσεις και πρωτότυπες γευστικές προγονικές εμπειρίες. Η παγκόσμια ιατρική εστιάζει και πριμοδοτεί την υγιεινή πλευρά του μεσογειακού μοντέλου διατροφής και η ελληνική κουζίνα ανανεώνεται, ψάχνοντας τους νέους καταναλωτές της.

Πολλαπλά λοιπόν τα πλεονεκτήματα κι οι αρετές της παραδοσιακής γαστρονομίας, πολλαπλά όμως και τα προβλήματα της διάσωσης, διακίνησης και διάδοσής της.

Οι πρώτες απόπειρες απ' την πολιτεία παραγωγής και διακίνησης παραδοσιακών προϊόντων, γίνεται με το νόμο που γεννά τους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς γυναικών. Μετά από μια θεαματική πρώτη περίοδο το κίνημα βαλτώνει, εξασθενεί και σήμερα, οι συνεταιρισμοί απ' άκρη σ'

άκρη στη χώρα, παράγουν ατέλειωτες ποσότητες τραχανάδων, χυλοπίτας και πανομοιότυπα γλυκά του κουταλιού απ' το Σουφλί μέχρι την Κρήτη. Χωρίς όραμα και φαντασία πια και έρμαια της τρέχουσας αγοράς, έχουν εν-

σωματωθεί στους μηχανισμούς της.

Φθάσαμε να έχουμε συνεταιρισμούς, στους οποίους η παραγωγή προϊόντων και παρασκευασμάτων καλύπτουν τις ανάγκες του catering σε ονομαστικές εορτές, βαφτίσεις και μνημόσυνα που δεν ξεπερνούν τα όρια του νομού. Στην καλύτερη περίπτωση, έχουμε συνεταιρισμούς με πιο οργανωμένες παραγωγές όπου η αγωνία της επιβίωσης του συνεταιρισμού και της προώθησης των προϊόντων, τους οδηγεί σε μία προγραμματοδίαιτη οικονομικά ύπαρξη

με τη στήριξη της όποιας τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσα από ένα πλέγμα σχέσεων, εξυπηρετώντας κυρίως άλλες σκοπιμότητες. Ο νόμος για την ίδρυση των γυναικείων συνεταιρισμών, συνέπλευσε τότε με την ανάγκη,

με τη στήριξη της όποιας τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσα από ένα πλέγμα σχέσεων, εξυπηρετώντας κυρίως άλλες σκοπιμότητες.

τη θέληση και τον ενθουσιασμό των γυναικών του αγροτικού κόσμου για επιχειρηματικότητα, με την ελπίδα της οικονομικής ενίσχυσης του αγροτικού εισοδήματος και ανάπτυξης της περιφέρειας. Δεν υπήρξε όμως μία σοβαρή προσπάθεια στήριξης όλης αυτής της κίνησης με συμβουλευτικά όργανα, για την εκπαίδευση όλων όσων συμμετείχαν στα θέματα παραγωγής, συντήρησης, διακίνησης και marketing.

Δεν είχαμε τη γνώση του τι σημαίνει παράδοση και πώς να τη διαχειριστούμε έξω από τη διάσταση του folklore και του κέρδους, δεν γνωρίζαμε τους βασικούς άξονες και όρους πάνω στους οποίους έπρεπε να κινηθούμε, ώστε αυτό που παράγουμε να είναι αιθεντικό, ελκυστικό και ανταγωνίσιμο, σε μια αγορά που κυριαρχείται από παντοδύναμες πολυεθνικές οι οποίες έχουν και τη δύναμη, κυρίως μέσω της διαφήμισης.

Αν είχαμε τη γνώση θα είχαμε αποφύγει το μιμητισμό, την πλήξη, την επανάληψη παραγωγής από το Β. έως το Ν., πραγμάτων που δεν είναι ανταγωνίσιμα ούτε στην δική μας αγορά ούτε του εξωτερικού.

Από τότε μέχρι σήμερα οι απόπειρες παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων από συνεταιρισμούς αλλά και ιδιώτες, έχουν πολλαπλασιαστεί άλλοτε επιτυχώς κι άλλοτε όχι, ανάλογα με το βαθμό αντίληψης, διαχείρισης και οικονομικής δυνατότητας.

Τα προβλήματα όσων επιχείρησαν στην περιφέρεια να δραστηριοποιηθούν στην παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, ήταν και είναι ανάλογα με αυτά που αντιμετώπισαν οι συνεταιρισμοί, δισεπίλυτα και απαγορευτικά ως προς τη διακίνησή τους στις αγορές του εξωτερικού. Αν υ-

πήρχε μία πολιτιστική πολιτική σε επίπεδο περιφέρειας, θα είχε κανείς τη δυνατότητα να ξεπεράσει πρώτα από όλα, όλη αυτή την απίστευτη γραφειοκρατία που απαιτεί η οργάνωση των εργαστηριακών χώρων, για να μην επαφίεται κανείς στην βούληση κάποιων καλών υπαλλήλων. Θα είχε την δυνατότητα μιας σωστής πληροφόρησης για την παραγωγή προϊόντων με ταυτότητα, ενταγμένης στο τιλαίσιο μιας ευρύτερης πολιτικής

για την ανάδειξη και την ανάπτυξη ενός τόπου. Θα είχε την δυνατότητα ενημέρωσης για τα θέματα του marketing και της προώθησης των προϊόντων που είναι επιβεβλημένο και απαραίτητη προϋπόθεση. Θα υπήρχε μια συντο-

νισμένη προσπάθεια και σχεδιασμός για όλα αυτά που αναδεικνύουν έναν τόπο και έχουν σχέση με την πολιτιστική του ταυτότητα, την γαιοφυσιογνωμία του, την οργάνωση της καλλιέργειας, την προμήθεια των πρωτογενών υλικών και τις παραγόμενες ποσότητες παρασκευασμάτων. Και αυτά είναι δισεπίλυτα προβλήματα για όσους δραστηριοποιούνται στο χώρο αυτό.

Η παραγωγή και παρασκευή παραδοσιακών προϊόντων –κι όχι γιαλαντζί– ή "τύπου...", οφείλει να επικεντρώνεται στην τοπική πρώτη ύλη, (με τις λιγότερο έξαθεν εισαγωγές), στις τοπικές γαστρονομικές συνήθειες και τεχνικές που θα εγγυώνται την ποσότητα και ποιότητα των ειδών της τοπικής εδεσματολογίας. Δεν είναι δυνατόν να παρασκευάζουμε τον πιπεροπελέ της Φλώρινας με πιπεριές "τύπου Φλωρίνης" από την Τουρκία, ή να κυκλοφορούμε Θρακιώτικο πλιγούρι φερμένο από την Κύπρο και να προωθούμε Θρακιώτικο καβουρμά από την Κρήτη. Η γοητεία και η αξία του παραδο-

σιακού προϊόντος είναι η τοπική ταυτότητα, η σπανιότητα και η μοναδικότητά του. Αν θέλουμε να παράγουμε ένα παραδοσιακό προϊόν πρέπει παράλληλα να σεβαστούμε, αναπαράγοντάς το, τους παραδοσιακούς τρόπους παρασκευής του και την εποχιακή παραγωγή της γης.

Η ανάγκη όμως του σύγχρονου ανθρώπου να αγοράσει και να καταναλώσει προϊόντα της παράδοσης, τροφοδοτεί μια νέα σχέση μ' αυτήν, αλλιώτικη από ότι με τα κοινά συμβατικά προϊόντα. Οφείλει να ξέρει ο καταναλωτής ότι οι πρώτες ύλες δεν προσφέρονται σε απεριόριστες ποσότητες και άρα η παραδοσιακή διατροφή μας διδάσκει το μέτρο και τη λιτότητα.

Τα παραδοσιακά προϊόντα δεν είναι ανεξάντλητα και η κατασκευή, εμπορία και κατανάλωσή τους πρέπει να κινείται σε ανθρώπινα πλαίσια. Οι ποσότητες από σάλτσα ντομάτας που θα γίνουν στο τέλος καλοκαιριού σε λογικά νούμερα, όταν εξαντληθούν δε μπορεί να αντικατασταθούν από ντομάτα...θερμοκηπίου! Τα θαυμάσια τοπικά τυριά της χώρας μας μπορούμε να τ' αποκτήσουμε όλο σχεδόν το χρόνο, αποδεχόμενοι όμως ότι, όταν πιάσουν οι ζέστες το γάλα λιγοστεύει και η ποσότητά τους περιορίζεται. Οι Θρακιώτικες κεχριμπαρένιες "αρίδες" από κολοκύθι, αν θέλουμε να παράγονται κατά χιλιάδες, δεν μπορούμε ν' αποφύγουμε τη χρήση της γλυκόζης.

Η μαζική παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων υπό την πίεση της ανταγωνιστικότητας της υπόλοιπης αγοράς, μπορεί να οδηγήσει στην υπονόμευση και τη δυσφήμισή τους, μέσα απ' την αναπόφευκτη πτώση της ποιότητας της πρώτης ύλης και τη χρήση συντηρητικών. Να παράγει μεγάλες ποσότητες "παραδοσιακών" προϊόντων, ώστε να έχει χαμηλό κόστος και ν' ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αγοράς, ή να παραμείνει στην παραγωγή ποσοτήτων που του εξασφαλίζει κατ αρχήν την ποιότητα και την ιδιαιτερότητα, διεκδικώντας την αναγνωρισμό της στην διεθνή αγορά των προϊόντων με ταυτότητα; Αυτές τις αντιφάσεις και τις ιδιαιτερότητες, ένας παρασκευαστής ή

ένας πωλητής παραδοσιακών ειδών καλείται να επιλύσει, καλώντας συγχρόνως και τον καταναλωτή να περιορίσει σε φυσιολογικούς ρυθμούς τις απαιτήσεις του και να κατανοήσει παράλληλα την υψηλότερη τυχόν τιμή, τέτοιων προϊόντων.

Σήμερα κατέχουμε πλέον ένα σύνολο εμπειριών ικανό να βάλει το πλαίσιο για μια νέα πιο δημιουργική περίοδο. Σ' αυτή την προσπάθεια πρέπει απαρέγκλιτα να παίρνουμε υπόψη μας τους όρους που χαρακτηρίζουν αυτό που πρέπει να ονομάζουμε παραδοσιακό δηλ.

- Τις τοπικές διατροφικές συνήθειες
- Την εντοπιότητα των υλικών
- Τις τοπικές συνθήκες παραγωγής

Τους όρους αυτούς πάντα είχαν υπόψη τους οι ανώνυμοι παρασκευαστές, οι οποίοι δημιουργούσαν τα λαϊκά παρασκευάσματά τους. Η κουβέντα για το τι είναι παραδοσιακό, πρέπει να συνεχιστεί αμείωτα με όρους, πλαίσια και ιστορικούς προσδιορισμούς έτσι ώστε να μην εντάσσεται τεχνητώς ότι μπορεί να είναι σήμερα εκμεταλλεύσιμο κι εμπορεύσιμο. (Μέχρι και παραδοσιακή ...παραλία έχει διαφημιστεί σε τουριστικό θέρετρο!). Τα παραδοσιακά προϊόντα της Θράκης σίγουρα μπορούν να διεκδικήσουν ένα μεγάλο μέρος της αγοράς, εάν υπάρχει μία πολιτική σε επίπεδο Νομαρχίας. Για να διακινηθούν τα τοπικά προϊόντα, τα περίφημα ριτσέλια και πετιμέζια, τα λουκάνικα και οι καβουρμάδες, οι μιζίθρες και τα κασέρια, τα τουρσιά, τα ούζα και τα παστά ψάρια, πρέπει οι γεύσεις αυτές να περάσουν στις κουζίνες των εστιατορίων. Θα πρέπει από την Αλεξανδρούπολη ως το Ορμένιο, να υπάρχουν ταβέρνες και εστιατόρια που να προωθούν τις τοπικές γεύσεις για να κινηθεί όλος ο κύκλος των δραστηριοτήτων από την παραγωγή στην κατανάλωση. Με λίγα λόγια να εντάξουμε εμείς οι ίδιοι στις διατροφικές μας συνήθειες όλα αυτά τα παρασκευάσματα για να τα υποστηρίξουμε, να τα προωθήσουμε, να γίνει γνωστή η Θρακιώτικη κουζίνα και να ενισχυθεί μέσα από αυτόν το δρόμο και ο τόπος.

ΕΒΡΙΤΙΚΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟΝ ΕΒΡΟ ΤΟΝ 19ο ΑΙΩΝΑ

Μέρος Α'

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΟΙΜΕΝΙΔΗΣ

ΔΙΑΣΚΕΥΗ: ΚΡΑΤΗΣ ΠΟΙΜΕΝΙΔΗΣ

Το ακανθώδες και πολύπλοκο θέμα των προσπαθειών για την καταπολέμηση και εξάλειψη των πλημμυρών του Έβρου που ακόμα δεν έχουν αποδώσει, με αποτέλεσμα η γύρω περιοχή να υποφέρει και να σκεπάζεται από νερά την εποχή των μεγάλων βροχοπτώσεων, φέρνει στην επιφάνεια ένα παλιό θέμα λησμονημένο ή τελείως άγνωστο σε όσους δεν καταγίνονται με το παρελθόν και τα σπουδαία προγονικά μας επιτεύγματα. Οι περασμένες όμως υποθέσεις δεν είναι ζητήματα που πρέπει κανείς να μην προσέχει ή να μην σέβεται, αφού συνιστούν τα βάθρα που στηρίζουν τις σύγχρονες σοφίες και όλοι έχουν ιερό καθήκον να τις υπολογίζουν και να τις εκτιμούν, αν θέλουν να λέγονται άνθρωποι στοχαστικοί και πολιτισμένοι. Με αυτό το σκεπτικό κρίνεται απαραίτητο να εξιστορηθεί ένα ξεχασμένο γεγονός που αφορά τα αντιπλημμυρικά έργα του Έβρου, την αξιοποίηση των εδαφών στις εκβολές του και την αναβάθμιση του λιμανιού της Αίνου, των αλυκών και των ιχθυοτροφείων της. Η ιστορία είναι πολύ περίεργη, όπως παράξενος ήταν και ο άνθρωπος που εμπνεύσθηκε όλο αυτό το σχέδιο, πριν από 162 χρόνια.

Ενας περιφρονημένος και "κακοφημισμένος" Έλληνας ναυτικός, ο καπετάν Νικόλας Κεφαλάς, που γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1770, κατατρεγμένος από τις αναποδίες και τα χαστούκια της ζωής, βρέθηκε στην Αίνο το 1844, η οποία, όπως λέει ο ίδιος, ήταν "η μόνη κεντρική σκάλα του Παρτζικίου, της Φιλιππούπολεως, Αδριανούπολεως, Διδυμοτείχου, Γιάμπολης και άλλων πολιτειών και χωρίων".

Εκεί, αφού "περπάτησε καλά" όλη την ποτάμια και θαλάσσια περιφέρεια, συνέλαβε την τολμηρή σκέψη να εκτελέσει αντιπλημμυρικά έργα στον τεράστιο ποταμό, για να σώσει τον κόσμο από την ελονοσία, και από τον μαρασμό την ζακουσμένη Αίνο. Η πολυιστόρηπτη αυτή πόλη με τους ομηρικούς βασιλιάδες, τις αρχαίες της καταβολές, τον σόλο της με πάνω από 300 καράβια, τα περίφημα σχολεία της και τα πολλά προξενεία, άρχισε να παρακμάζει, χτυπημένη από τα χώματα και τις προσχώσεις που έφερνε στο λιμάνι της ο Έβρος. Το πρόβλημα το διαπίστωσε αμέσως ο νεόφερτος καπετάνιος και κατόπιν πολύωρης δουλειάς και μόχθου, συνέταξε ένα επαναστατικό σχέδιο αναμόρφωσης και ανακαίνισης του Αινίτικου λιμένα. Η μελέτη προέβλεπε εκσκαφή και εκβάθυνση του πυθμένα, μέσα και έξω από το λιμάνι, δημιουργία δύο νέων διβαριών (ιχθυοτροφείων) και δύο προβλητών γύρω από την είσοδο του λιμανιού, οι οποίες θα εμπόδιζαν τις προσχώσεις να κατακάθονται στον παραπλήσιο θαλάσσιο χώρο. Έτσι θα ήταν εύκολη η προσάργιση των μεγάλων πλοίων και ο λιμένας θα διατηρούσε την εκπληκτική ζωντάνια που είχε τα προηγούμενα χρόνια, αφού το εμπόριο θα συνέχιζε να γνωρίζει μεγάλη άνθηση.

Για τη μελλοντική αυτή προοπτική όλης της Αινίτικης χώρας, ο Ν. Κεφαλάς αισθανόταν πολύ υπερήφανος και ικανοποιημένος και πολλοί απορούν πώς έδειξε τέτοια ζέση, τέτοια

αγάπη και τέτοιο άδολο πάθος για μια περιοχή με την οποία οι προηγούμενες θαλασσινές του περιπέτειες και τα ταξιδιωτικά του ενδιαφέροντα δεν είχαν καμμία ενότητα. Μπορούμε όμως, να συμπεράνουμε ότι στη θάλασσα ήταν πιθανό να γνώρισε και να συνήψε φιλικές σχέσεις με ναυτικούς από την Αίνο, από τους οποίους θα πληροφορήθηκε ότι ο πολυφριμένος τόπος φθίνει και εξασθενίζει και ότι το μέλλον του θα εξαρτηθεί από την αξιοποίηση του λιμανιού του.

Στις σημειώσεις και στα γραπτά του τονίζει ότι με τις μελέτες του σκόπευε: "Η πόλις της Αίνου να καταστεί υγίης, ενώ ήδη πάσχει και κυριεύεται από χρονιαίους πυρετούς και άλλας θανατηφόρους ασθενείας αυξούσας κατ' έτος. Εκτός τούτου ήθελε πηγάσει σημαντική αύξησης εις το εμπόριον και γεωργίαν όλης της Θράκης, ευκολία και ασφάλεια εις την τοπικήν και ξένην ναυτιλίαν, διότι οι κάτοικοι της Αίνου έχουν εν αξιότημον εμπορικόν ναυτικόν, συγκείμενον από 250 περίπου πλοία μικρά τε και μεγάλα, π έλλειψις όμως του λιμένος τους κάμνει να δραπετεύσουν εις την Ελλάδα και την Ρωσίαν και ως εκ τούτου το πλείστον μέρος των πλοίων φέρουν σημαίαν ελληνικήν, ρωσικήν και Σαμίαν. Ήθελεν επίσης προκύψει διά της καθάρσεως του λιμένος η αύξησης του ναυτικού της Αίνου, ένθα υπάρχουν θέσεις προς κατασκευήν πλοίων και ήθελεν μεταβιβάζεται πλήθος ξυλικής από Θράκην".

Το επόμενο χρονικό διάστημα επέφερε σημαντικές βελτιώσεις στις αρχικές του ιδέες για την αξιοποίηση όλου του Αινίτικου περίγυρου και παράθεση ένα-ένα λεπτομερώς όλα τα έργα που έπρεπε να εκτελεστούν, χωρίς καθυστέρηση. Σ' αυτά προείχε η κατασκευή νέων υψηλότερων λιμενοβραχιόνων, δίπλα στους υποτυπώδεις παλιούς, με τον νέο διαμορφούμενο ενδιάμεσο χώρο να διαθέτει αρκετό άνοιγμα-πλάτος και μεγάλο βάθος, για να χρησιμοποιηθεί ως ναυπηγείο

**Το Δέλτα του Έβρου
(Λεύκωμα "ΘΡΑΚΗ" από το αρχείο
του Σπύρου Μελετζή)**

εμπορικών πλοιών.

Όταν ολοκλήρωσε το μεγαλεπίθιο πόνημα, το εμφάνισε σε σύσκεψη στο σπίτι του προύχοντα Χαρίτογλου, παρουσία του πιο πλούσιου και ισχυρού οικονομικού παράγοντα της τότε Αίνου, του Κώστα Χατζή, καθώς και όλων των προεστών της πόλης. Εκεί παρουσίασε και το αντιπλημμυρικό πλάνο για την τιθάσευση των ορμητικών νερών του Έβρου, όταν αυτός κατά τη χειμερινή περίοδο υπερεκείλιζε.

Το πρωτοποριακό για την εποχή του σχεδίασμα προέβλεπε το χτίσιμο ενός μεγάλου καναλιού με πέτρινα τοιχώματα και το κλείσιμο του υπάρχοντα κλάδου του ποταμού, που έριχνε χώματα στη θάλασσα. Το νέο κανάλι θα προσέφερε δύο

πολύτιμες υπηρεσίες. Πρώτον θα μάζευε το υδάτινο περίσσευμα, που σκέπαζε στις μεγάλες βροχοπτώσεις όλες τις γύρω χωμάτινες εκτάσεις, και δεύτερον θα έδινε δίοδο προς τη θάλασσα στον ανατολικό βραχίονα του Έβρου, ο οποίος διαιρεί τον Γκιαδούρη Αντά σε τρία μέρη. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα απελευθερώνονταν από τα νερά αναξιοποίητες γαίες είκοσι τετραγωνικών μιλίων και θα σχηματίζονταν εύφορα χωράφια όπου θα καλλιεργούνταν δημητριακοί καρποί, διάφορα οπωροκηπευτικά προϊόντα και μεγάλη ποσότητα σπάνιας ποικιλίας ζαχαρότευτλων για παραγωγή εκλεκτής ποιότητας ζάχαρης. Παράλληλα, θα δημιουργούνταν αχανή λιβάδια με πλούσιο και άφθονο χόρτο, όπου θα βοσκούσαν όλο τον χρόνο παντός είδους ζώα, ήπιοι πρόβατα, βόδια, άλογα κ.λπ.

Το ανωτέρω σχέδιο, με μια πρώτη ματιά, μπορεί να καρκητρισθεί υποτυπώδες και στοιχειώδες και με τα σημερινά δεδομένα ίσως παιδαριώδες, επειδή ο Έβρος δεν μαζεύεται με ένα κανάλι σε όλο του το μήκος. Αυτό το τεχνικό μειονέκτημα το διαπίστωσε και ο ίδιος γι' αυτό στο τέλος της μελέτης του είχε έτοιμη πρόταση κατασκευής, στην προέκταση του καναλιού, ψηλών και ακατεδάφιστων αναχωμάτων, που δεν θα επέτρεπαν ποτέ πια στο μεγάλο ποτάμι να ξεχειλίζει πριν από την έξοδό του στην Αιγαίκη θάλασσα. Τα αναχώματα θα ήταν προέκταση και θα κάλυπταν τον χώρο και την κοίτη, όπου δεν θα ήταν δυνατό να γίνουν αρδευτικά και αποξηραντικά έργα. Έτσι θα έβρισκαν ευκαιρία οι φιλοπρόσδοι κάτοικοι των κοντινών χωριών να στήνουν βιοτεχνίες και καταστήματα αλατίσεων και αλειμμάτων. Αυτά οι Τούρκοι και οι Θράκες τα ονομάζουν "κίσχανα" και αποτελούν τις πρώτες ύλες για παραγωγή παστούρμαδων, καβουρμάδων, οξυγκίων και άλλων λιπαρών ουσιών.

Μόλις τελείωσε ο Ν. Κεφαλάς την ανάγνωση των απόψεών του, οι παρευρισκόμενοι στη συνεδρίαση έμειναν άφωνοι από τη φαντασία, την ευρηματικότητα και την πρωτοποριακή σύνθεση των σχεδίων του. Αμέσως ομόφωνα συμφώνησαν να ληφθεί απόφαση για την πραγματοποίηση των έργων ορίζοντας επί κεφαλής των συνεργείων και των μαστόρων τον ίδιο τον καπετάνιο στον οποίο υποσχέθηκαν "στεφάνους και δάφνας και αναρίθμητους αμοιβάς".

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΘΡΑΚΩΝ

ΕΒΡΟΣ - ΡΟΔΟΠΗ - ΞΑΝΘΗ - ΘΡΑΚΗ

Στις 17 Μαΐου 2006, ημέρα Τετάρτη και ώρα 19.00, στο αμφιθέατρο της Παλαιάς Βουλής, πραγματοποιήθηκε πνευματική εκδήλωση του Θρακικού Κέντρου και της Εταιρείας Θρακικών Μελετών, με πρόεδρο τον κ. Ιωάννη Μητράκα. Σ' αυτή αναπτύχθηκαν οι μύθοι, οι ιστορικές καταβολές και η σημερινή κατάσταση της Θράκης και των τριών νομών της: του Έβρου από την κ. Ελένη Τσιομίδου, της Ροδόπης από την κ. Σούλα Κοσμίδου, της Ξάνθης από την κ. Μαρία Ράλλη-Υδραίου και γενικότερα της Θράκης από την κ. Ελένη Βόνδα. Συντονιστής της εκδήλωσης ήταν ο δημοσιογράφος Παντελής Αθανασιάδης.

Παραβρέθηκαν πολλά μέλη του ελληνικού κοινοβουλίου και εκπρόσωποι της εκκλησίας. Η βραδιά εμπλουτίστηκε από τραγούδια της χορωδίας του μέλους του συλλόγου Αλεξανδρουπολιτών κ. Σμαρούλας Νάκη.

Δρυς - Σάλη - Δεδέαγατς - Αδεξανδρούπολη

Σαν παραμύθι . . .

Η γιαγιά βαλανιδιά

Γράφει ο Ζαφείρης Αλεξιάδης

Τα τρία αυτοκίνητα ξεκίνησαν για το Κρυονέρι. Είχαν συρφωνήσει οι μεχάλοι να πάνε εκεί την Πρωτομαγιά, να πάσσουν το Μάν.

Στο πρώτο αυτοκίνητο, η Θάλεια με τη Χριστίνα και τους γονείς τους.

Στο δεύτερο, ο Γιάννης και η Αγγελική με τους γονείς τους. Και στο τρίτο, ο άδηλος Γιάννης με την αδέλφια του και τους γονείς τους.

Έζω από την πόλη, η φύση καταπράσινη και ανδοοπόλιστη. Στις ομορφιές της. Πρωτομαγιά, πρέμα της χιοντής της!

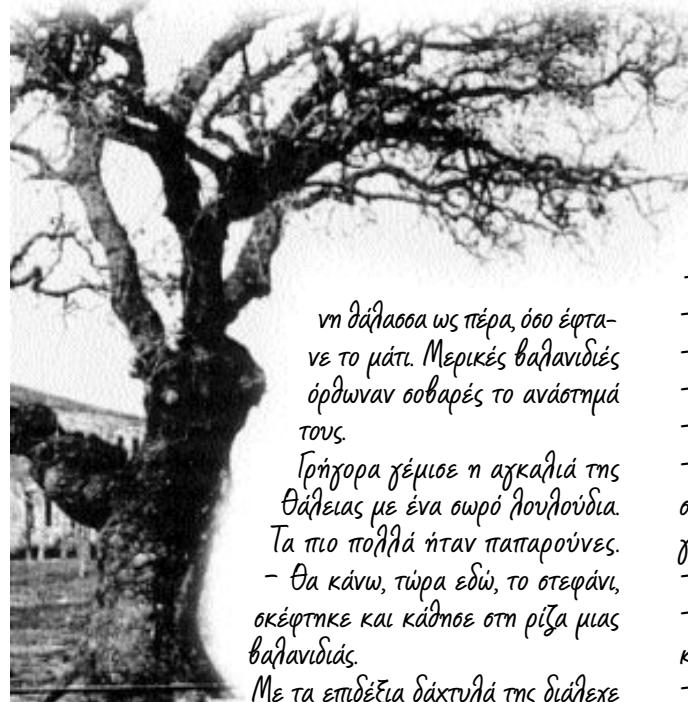
Η Θάλεια, με το πρόσωπο κοιλιμένο στην τζάρι, λαχταρούσε πότε να φτάσουν.

Κάπου στην μέση της διαδρομής, οι παπαρούνες τόσες πολλές, που δεν άντεξε.

- Μπαριτά, ας σταματήσουμε εδώ! Έχει πολλές παπαρούνες. Σε παρακαλώ, ας σταματήσουμε!

Ο μπαριτάς της έκανε στην άκρη και σταμάτησε. Πίσω τους σταμάτησαν και τα άλλα αυτοκίνητα.

Τα παιδιά ξεχύθηκαν στον κάπιτο. Οι παπαρούνες, κατακόκκι-

vn δάλασσα ως πέρα, όσο έφτανε το μάτι. Μερικές βαλανιδιές ορδωναν σοβαρές το ανάστημά τους.

Γρήγορα γέμισε η αγκαλιά της Θάλειας με ένα σωρό λουλούδια. Τα πιο πολλά πήταν παπαρούνες.

- Θα κάνω, τώρα εδώ, το στεφάνι, σκέφτηκε και κάθησε στην ρίζα μιας βαλανιδιάς.

Με τη επιδέξια δάκτυλά της διάλεξε

τα λουλούδια, τα συνταίριζε αρμονικά και τα έπλεκε στο στεφάνι.

Τα άλλα παιδιά έπαιζαν πο τέρα. Τα αγόρια σκαρφάλωναν σε μια βαλανιδιά και έκαναν τον Ταρζάν. Τα κορίτσια από κάτω τούς έβλεπαν και γελούσαν. Οι γονείς τους, ορδιοι κοντά στα αυτοκίνητα, κουβέντιζαν.

Η Θάλεια, μόνη, έπλεκε το στεφάνι.

- Γειά σου, Θάλεια!

Η Θάλεια σταμάτησε το πλέξιο και κοίταξε γύρω της. Κανένας!

- Γειά σου, Θάλεια, εγώ είμαι.

- Ποιάς είσαι;

- Εγώ είμαι, η γιαγιά βαλανιδιά.

- Η γιαγιά βαλανιδιά! Μηδανέ οι βαλανιδιές;

- Μηδανέ στα παιδιά! Όχι σε όλα, σε μερικά ξεχωριστά παιδιά, όπως εσύ.

- Ευχαριστώ, πήταν η ευχενική απάντηση της Θάλειας.

- Το έχουμε εμείς οι γιαγιάδες. Μας αρέσει να μηδαμέ στα παιδιά. Οι μεχάλοι, βλέπεται, ούτε μας ακούν ούτε μας καταλαβαίνουν. Με τα παιδιά είναι αλλιώς. Παραξενές βλέπεις μιας πολυήλογους γιαγιάς.

- Δεν είσαι και γιαγιά! Μια χαρά βαλανιδιά είσαι.

- Α! σε ευχαριστώ. Μ' αρέσει να περνιέμαι για νέα. Σε όλες τις γυναίκες αρέσει. Σε ευχαριστώ! Όμως, κακά τα ψέματα, είμαι γιαγιά

- Πόσο γιαγιά είσαι;

- Ου... Πολύ γιαγιά!

- Πιο γιαγιά κι απ' τη γιαγιά μου τη Σωτηρία;

- Ου... Πολύ πιο γιαγιά

- Κι απ' τη γιαγιά μου τη Δημητρία;

- Ου... Και βάζε.

- Πόσο δηλαδή;

- Είμαι πιο γιαγιά κι απ' τη Μελετίνα, τη γιαγιά της γιαγιάς σου και πιο γιαγιά και απ' τη γιαγιά της Μελετίνας. Και πιο γιαγιά κι από τη γιαγιά της γιαγιάς της Μελετίνας.

- Δε ουν φαίνεται!

- Αχ, σ' ευχαριστώ. Είσαι πολύ ευχενικό κορίτσι κι έχεις καλή καρδιά.

- Σε ευχαριστώ, κυρία βαλανιδιά.

- Μπορείς να με δες χαχιά βαλανιδιά; Μ' αρέσει, όταν τα παλδιά με δένε χαχιά βαλανιδιά. Εμείς οι βαλανιδιές είμαστε αιωνόβια δέντρα. Η ζωή μας μετρέται με αιώνες. Να σκεφτείς, δε δυμάψαι ούτε πότε γεννιόδηκα.

- Ούτε εγώ το δυμάψαι, αλλά ξέρω πότε γεννιόδηκα χιλιά τότε χυρτάζω τα γενέθλιά μου.

- Έχω δεν ξέρω πότε έχω τα γενέθλιά μου. Το μόνο που δυμάψαι είναι το πραγματικό μου όνομα. Τότε με έλεγχαν «δρυς». Όφοι έτοι με φώναζαν. Ήτερα από πολλά χρόνια, αλλοι ανδρώποι με είπαν «βαλανιδιά». Θα είναι φαίνεται το χαϊδευτικό μου. Και σένα ο μπαππάς σου σε τρυφερές στιγμές σε φωνάζει με το χαϊδευτικό σου. Σε λέει Ζουζούνα. Έτοι δεν είναι;

- Έτοι είναι. Όμως εσύ πού το ξέρεις;

- Οι χαχιάδες ξέρουμε πολλά πράγματα. Να, για παράδειγμα, εδώ ήμοταν πριν πολλά-πολλά,

λά, πάρα πολλά χρόνια, τα «*αρχαία χρόνια*» που σας δένε στο σοχολείο, εδώ ήμοταν πολλές βαλανιδές, κοντά-κοντά η μια στην άλλη, δάσος ολόκληρο.

Στην άκρη του δάσους υπήρχε μια πόλη, που είχε το ίδιο όνομα με μας. «ΔΡΥΣ» την έλεγαν. Από την άλλη μεριά του δάσους προς τη δάσισσα, υπήρχε μια άλλη πόλη που την έλεγαν «ΣΑΛΗ». Και κάπου ακόμα πιο πέρα πάντα μια άλλη πόλη

Πριν από μερικά χρόνια, γύρω από την Αλεξανδρούπολη, υπήρχαν πολλές αιωνόβιες βαλανιδιές, απομεινάρια αρχαίου δάσους. Μερικές βρίσκονταν και μέσα στην πόλη (το δέντρο του Νιεντέ, NTENTEAGATΣ, αλλά και ΔΡΥΣ). Σήμερα απέμειναν ελάχιστες. Τις αποδεκάτισε το γιάκι στην πολυκατοικίες.

Οσες έμειναν θα μπορούσαν να προστατευθούν με απόφαση του Δασαρχείου και όχι μόνον.

που την έλεγχαν «ΣΩΝΗ». Τώρα αυτές χάδηκαν. Άκουσα ότι κοντά στο Φάρο βρίκαν αρχαίοτητες από κάποια απ' αυτές. Αυτά που σου δέω, τα άκουσα από τη χαχιά μου κι αυτή τα άκουσε από τη δική της χαχιά.

Τι έλεγα Α, ναι! Εμείς οι χαχιάδες, πότε-πότε ξενάγει τα δόχια μας.

Στο δάσος που σου έλεγα, εδώ που είμαστε τώρα, ζούσαν άριστα ζώα, ελάφια, ακόμα και λιοντάρια.

Αλλα πράγματα τότε, σου δέω. Και τα παιδιά τότε δεν τα έλεγαν όπως σήμερα. Πλαντέρι και Κώστα και τέτοια. Θάλεια όμως, ναι, δυμάψαι καλή. Κάποιο κοριτσάκι που ερχόταν εδώ, καλή ώρα σαν και σένα, να μαζέψει λουλούδια, θάλεια το έλεγαν. Εμείς οι δύο μολάζουμε. Έσύ είσαι η θάλεια, ένα νέο κοριτσάκι με ένα όμορφο αρχαίο όνομα. Έχω πάλι είμαι η βαλανιδιά, μια αρχαία χαχιά, με ένα

σημερινό όνομα.

Να σου πω και κάτι ακόμα. Καμαρίνων, χιλιά είμαι ένα αρχαιολογικό κομμάτι «ζωντανό». Δεν είμαι ένα σπασμένο αγγείο ή ένα κομμάτι μάρμαρο. Είμαι ένα κομμάτι από την αρχαιότητα που ζει μέχρι σήμερα. Δεν το έχω πει στους μεχάλους. Το δέω σε σένα. Οι μεχάλοι δεν τα καταλαβαίνουν αυτά. Αν είχαν έναν ξύλινο βυζαντινό σταυρό καμαρένον από το ξύλο ενός κλαδιού μου, θα το είχαν στο μουσείο και θα το δαύμαζαν. Ένα σταυρό από ξύλο δικό μου, από τη σάρκα μου. Ενώ εμένα τρέμει το φυλλοκάρδι μου, μπν ύρδουν με τα αλυσοπρίονα και με κάνουν κούτσουρα για το γιάκι.

Α! τώρα που το δυμάψα. Να σε ρωτήσω κάτι! Ρώτα τους μεχάλους και μια άλλη φορά περνώντας από δώ μου το δέω. Έκει στην πόλη, κοντά στο Φάρο, είχα μια ζαδέλφη βαλανιδιά. Ήταν μόνη εκεί, κατάμοντ. Έχω καιρό να μάθω νέα της. Αραχέ ζε, πέδανε; Μάδε, σε παρακαλώ, και πες μου. Πολυλογού είμαι ε! Σε ζάλισα με τα δικά μου.

Οραίο το στεφάνι σου. Έκει λίγο πιο πέρα από τα πόδια σου είναι ένα κουπάκι από τον καρπό μου. Δεν έχω τι άλλο να σου δώσω. Κράτα το να με δυμάσαι.

- Παιδιά μαζευτείτε, φεύγουμε.

- Σας φωνάζουν οι γονείς σας. Θάλεια, ο ευχαριστώ που μου κράτησε συντροφιά και τα είπαμε. Γειά σου, θάλεια.

- Γειά σου, χαχιά βαλανιδιά! Γειά σου, αιωνόβια Δρυς!

Θ Α Λ Α Σ Σ Ι Ν Ε Σ Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ε Σ

*Ο Βαλιάνος Παναγιώτης μπροστά στη Σάντα Ρόζα
Αύγουστος 1959 (αρχείο Τ. Σιμοτρίκη)*

κιο* στην πλώρη, στα κρύφα κοιμότανε, ονειρευότανε, και ροχάλιζε.

Αρμένιζε ο καπτάν-Παναγής και σκεπτότανε την άφαρη βαρκάδα στις Μέθενες, που δεν τους άφησε ο αέρας να δουλέψουν, και ούτε τα πετρέλαια θγίκανε.

Παρέα του μόνο ένας γλάρος όλη την νύχτα γυρόφερνε το καΐκι, πάνω από το κεφάλι του ή πίσω στην προπελιά του, ψόφιος από την πείνα κι αυτός, περίμενε μπάς και πετάξει κανένα ξεροκόματο ο καπτάν-Παναγής να το μουντάρει να φάει.

Μπουνάτσα τώρα, πίτα η θάλασσα, το σκοτάδι πηχτό και μαύρες οι σκέψεις.

Και ξαφνικά γκάπ! Χτύπησε το καΐκι και κάθησε στα ρηχά, έσβησε και η μηχανή.

Πετάχτηκε ο Παναγής απ' τον ύπνο, πετάχτηκε και ο Βαγγελάκης απ' το ταμπούκιο.

Τάβαλε ο Παναγής με τον μικρό, άρχισε να βλαστημάει και να ουρλιάζει.

- Τράβα, ρε τσογλάνι, στην πλώρη να δεις πού κάτσαμε το καΐκι.

Για ασφάλεια της πορείας, τον είχε οπτήρα* στην πλώρη, αλλά κοιμότανε και οι δυό.

Σολτάρει ο μικρός στην πλώρη και γυρνάει έντρομος με σηκωμένη την τρίχα και γκουρλωμένα μάτια, τρέχει στην αγκαλιά του καπτάν-Παναγή.

- Καπετάνιε, στην πλώρη μας από πάνω είναι ένας **δράκος** παραλίγο να μ' αρπάξει.

Ο Δράκος

γράψει ο Τάκης Σιμοτρίκης

Ο καπτάν-Παναγής, ψαροκαπετάνιος από τα παλιά σκαριά, ψημένος από την αλμύρα της θάλασσας -Λύκο τον φωνάζανε- ερχόταν ένα βράδυ από την Λήμνο στην Αλεξανδρούπολη με το μοτόρι¹ του.

Αρμένιζε λοιπόν με μια παλιοπυξίδα, που τάλεγε δεν τάλεγε, και βέβαια χωρίς ρολόγι και χάρτες. Κουρασμένος ο καπτάν-Παναγής κι ο ναύτης του ο Βαγγελάκης (ένα πιτσιρίκι από την Απολλωνιάδα, που εχει καλό μαγαζί τώρα), ερχότανε από τις Μέθενες. Δεν ήξερε ο καπτάν-Παναγής, από την κούραση και το ξενύχτι, πότε φύγανε, πόσο αρμενίζανε και πού βρισκότανε.

Αρμένιζε μέσα στο σκοτάδι, έβαλε πορεία τραμοντάνα* στο μπούσουλα*, την καβίλια* του τιμονιού στην θελιά, η Παναγιά στην πλώρη, κι άστο να πάει μέχρι να ξημερώσει.

Μισοκοιμότανε και αρμένιζε ο καπτάν-Παναγής στην τιμονιέρα, κουκουλωμένος με την νιτσεράδα* του, κι ο ναύτης ο Βαγγελάκης κούρνιαζε στο ναυπον-

1. Στις μικρές ιστορίες αυτές (που είναι πραγματικές) χρησιμοποιώντας ορολογία και λέξεις ναυτικές του Βορ. Αιγαίου, που σιγά-σιγά χάνονται.
2. Μέθενες ή ύφαλοι Κέρος, ανατολικά από το φανάρι της Πλάκας στην Λήμνο. Είναι 9 μίλια ύφαλοι, το καλύτερο ψαροτόπι του Αιγαίου, αλλά τόπος που εύκολα θαλασσώνει.

Του σκάει ένα χαστούκι ο καπτάν-Παναγής, τον πατάει και μια κλωτσιά, και πάει αυτός στην πλώρη να δει και να καθαρίσει.

Με τρία βήματα σαλτάρισε έντρομος κι αυτός, τσακώνει το ναυτάκι από το ρούχο και τρυπώνουν στο κουβούσιο* της μηχανής. Αγκαλιασμένοι με σαγόνια που τρέμανε, περιμένανε ή να τους φάει ο δράκος ή να ξημερώσει ο Θεός την μέρα, μπας και γλυτώσουν.

Κι όσο κρύωνε η μηχανή, τόσο χτυπούσαν τα σαγόνια τους.

Το ξημέρωμα δεν ερχότανε κι ο δράκος όλο και κούναγε το καΐκι, για να τους βγάλει απ' τον κρυψώνα τους. Κι αυτοί, ούτε που ανέπνεαν.

Μέχρι πιά έσκασε ο ήλιος, βγάζει το κεφάλι του απ' το ταμπούκιο ο καπταν-Παναγής και βλέπει την πλώρη του.

Έχει κάτοει το καΐκι στην αμμουδιά μπρός στην κατασκήνωση του Πάτερ Αντρέα, στη Μάκρη, κι από τον γκρεμό κρεμότανε μια συκιά πάνω από την πλώρη τους.

Πού συκιά, πού Δράκος.

Όμως, η κούραση στο πέλαγος είναι ο χειρότερος εχθρός του μναλού.

Ο καπτάν-Παναγής το ξέρει, η ψαροσύνη όμως θέλει ατέλειωτες ώρες στο πέλαγος, για να μπει το μεροκάματο στ' αμπάρι.

Χώρια οι φουρτούνες και τα κρύα, χώρια οι Δράκοι και τα Φαντάσματα του Πελάγους.

Και τα ψάρια στους πάγκους της αγοράς, σου λένε ακριβά...

Λεξιλόγιο

Μοτόρι *

Τραμουντάνα *

Κουβούσι*

Μπούσονλας *

Καβίλια *

Ταμπούκιο*

Νιτσεράδα *

Οπτήρας*

Ξύλινο σκάφος επαγγελματικό

Βορράς ή βόρειος άνεμος

Διαμέρισμα, χώρος της μηχανής

Ναυτική πυξίδα

Λαβή του τιμονιού

Διαμέρισμα στο εμπρός μέρος

του σκάφους

Ναυτικό αδιάβροχο ρούχο

Ναύτης που κάθεται στο μπροστά

μέρος του σκάφους, παρατηρητής

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

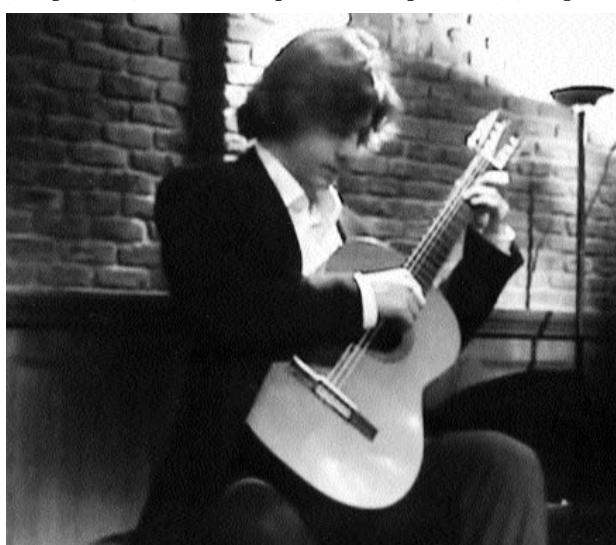
Ο Γιάννης Γιαγουρτάς στα Χρυσά βραβεία του Athenaeum

Το βράδυ της Τετάρτης 22 Μαρτίου 2006, απολαύσαμε, σε ένα όμορφο χώρο στο Θησείο, το ρεσιτάλ Κιθάρας του Γιάννη Γιαγουρτά.

Συγκεκριμένα, στο διεθνές καλλιτεχνικό κέντρο και Ωδείο ΑΤΗΝΑΕΥΜ, ο νεαρός Γιάννης Γιαγουρτάς, γιός των συμπολιτών μας Βαγγέλη Γιαγουρτά και Νόνης Μπέτου, εκτέλεσε σε σόλο κιθάρα κλασικά και σύγχρονα έργα μεγάλων συνθετών: του J. S. Bach, του M.M. Ponce, του F. Sor, του N. Μαμαγκάκη και του J. Rodrigo.

Μολονότι οπούδασε λογιστική και χρηματοοικονομική στο Πανεπιστήμιο "Μακεδονία", ξεκίνησε και τις μουσικές του σπουδές, αρχικά στο Ωδείο Αλεξανδρούπολης και συνέχισε στη Θεσσαλονίκη και Αθήνα με μεγάλες διακρίσεις, δίπλα σε φημισμένους καθηγητές. Το 2002 πήρε το Α' βραβείο στον Πανελλήνιο διαγωνισμό για νέους κιθαρίστες και έκτοτε έχει δώσει ρεσιτάλ σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας.

Το Ωδείο ΑΤΗΝΑΕΥΜ τού απένειμε την ανώτερη τιμητική διάκριση, δηλαδή Αριστα παμψηφεί, Α' βραβείο και Χρυσό Μετάλλιο. Του ευχόμαστε οι διακρίσεις και οι επιτυχίες να συνεχίζονται, εκπληρώνοντας ιδανικά τα προσωπικά και καλλιτεχνικά του όνειρα.

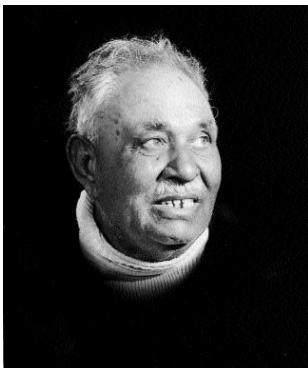
Ο Γιάννης Γιαγουρτάς

A.M.

ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Ο Σαμπρής

του Ανέστη Νικολαΐδη

(φωτό: αρχείο Άγγελου Καρδαμύλα)

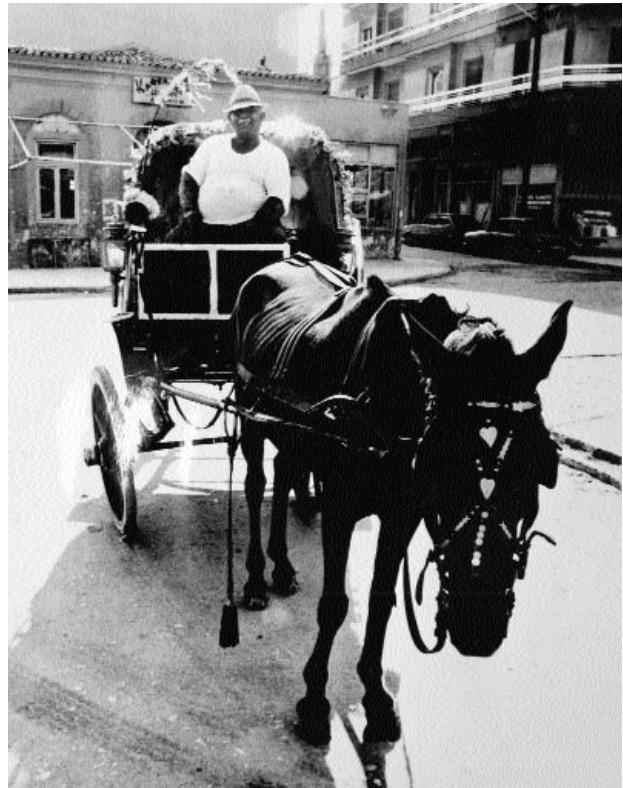
μους της πόλης μας. Βέβαια, υπήρχαν και άλλοι αμαξάδες, αλλά ο Σαμπρής ήταν ο πλέον γραφικός και αντιπροσωπευτικός τύπος των παϊτονέρηδων. Είχε το πιο καθαρό, το πιο λουσάτο παϊτόνι. Βαμμένο με χτυπητά χρώματα, στολισμένο με καθορεπτάκια, φρύντες, διάφορα χαϊμαλιά στο άλογο. Είχε όμως και το επιβλητικό παρουσιαστικό, το “αλμπενήμ”, που λέμε, καθώς καθόταν στη θέση του τιμονιέρη με ανατολίτικο αρχοντιλίκι.

Για την εποχή που σας μιλάω, στην πόλη μας τα ΙΧ αυτοκίνητα που κυκλοφορούσαν ήταν ελάχιστα. Το παϊτόνι είχε τη θέση του ταξί και φυσικά δεν μπορούσαν όλοι να το πάρουν. Εγώ, π.χ. που καθόμουν στην οδό Πατριάρχου Κυρίλλου, πίσω από τον Ελληνικό σταθμό (τα σημερινά ΚΑΠΗ), ξεποδαριαζόμουνα, ώσπου να γυρίσω από τον Γαλλικό σταθμό. Τότε, οι ερχόμενοι από το εσωτερικό του Έβρου τερματίζανε εκεί επάνω και η χρήση του παϊτονιού ήταν απαραίτητη για όσους δεν βασίζονταν στα πόδια τους. Υπήρχαν βέβαια και τα χειρόμαξα για τις αποσκευές, με τα οποία ψάχνανε οι αμαξάδες να συμπληρώσουν το αγώγι, για δεύτερο πελάτη της διαδρομής τους. “Άλλος για τα τσιμεντένια” κι “άλλος για Απολλωνιάδα”, διαλαλούσε στους επιβάτες, σαν διπλή μίσθωση, όπως λέμε σήμερα. Από τον Γαλλικό σταθμό πάντοτε είχαν αγώγι οι αμαξάδες, γιατί ήταν μακρινές οι αποστάσεις και προπαντός για εκείνους που ήταν βιαστικοί προς το νοσοκομείο.

Πολλές οικογένειες χρησιμοποιούσαν τα παϊτόνια για επισκέψεις, ιδιαίτερα κατά τις ονομαστικές εορτές, όχι βέβαια από λόγους επίδειξης, αλλά από αφρότητα και για να δώσουν επισημότητα στο τιμώμενο πρόσωπο. Βλέπετε, οι ονομαστικές εορτές είχαν κοινωνικό χαρακτήρα και οι τυχόν παραλείψεις μπορούσαν να σχολιαστούν ποικιλοτρόπως. Άλλοι πάλι τα χρησιμοποιούσαν για αναψυχή, κάνο-

Σε προηγούμενο τεύχος, σας πέρασα από την ταβέρνα του Συναχείρη και, όσοι τη θυμόσαστε, υποθέτω να πήρατε νοερά μια μυρωδιά, από το λιαστό χταπόδι στα κάρβουνα.

Σήμερα, θα σας πάω πάλι πίσω στις δεκαετίες του 1950 και 1960 και σας καλώ να ρθείτε μαζί μου, να περπατήσουμε, με το παϊτόνι του Σαμπρή στους όμορφους ανοιχτούς δρό-

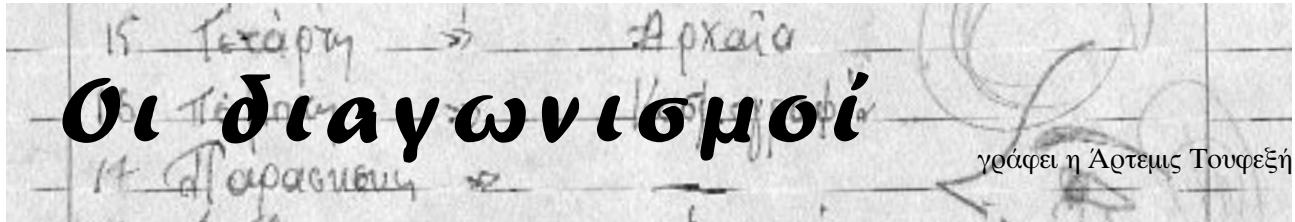
Ο Σαμπρής καμαρωτός στο παϊτόνι του
(φωτό: αρχείο Πέτρου Δεληγιάννη)

ντας βόλτες στις συνοικίες, για να δουν τα καινούργια σπίτια που χτίζονταν, να χαρούν τους ανοιχτόκαρδους δρόμους με τις συστάδες των δένδρων, που, όταν άνθιζαν οι ακακίες, το άρωμά τους σε τρυπούσε τη μύτη, τα καλλωπιστικά δένδρα και τις όμορφες λουλουδιασμένες αυλές. Σε όσα σπίτια δεν διέθεταν κήπο, οι νοικοκυράδες στόλιζαν με γλάστρες τα παράθυρα και τα πλατύσκαλα με βασιλικά και μπυγκόνιες. Τώρα, χάρη στην πρόοδο του τσιμέντου, τα λιγοστά δένδρα δυστυχώς που απέμειναν στα πεζοδρόμια εκπέμπουν SOS.

Θυμάμαι τον Σαμπρή, κάθε Τετάρτη, στις πέντε το απόγευμα, μας πήγαινε στο “Φάληρο” για μπάνιο. Τα παιδιά μου, μικρά τότε, τον περιμένανε στην αυλόπορτα, ανυπόμονα μήπως και δεν έρθει και, μόλις έστριψε τη γωνία αναφωνούσαν: “Ηρθε ο Σαμπρής”.

Τα έβαζε δίπλα του, την μία να κρατάει τα χαλινάρια και την άλλη να κρατάει το καμπανάκι. Είχαν χαρά μεγάλη. Δεν χρησιμοποιούσε καμιουτσίκι, τα χάϊδευε τα ζώα, τα μιλούσε, τα αγαπούσε σαν παιδιά του. Το βράδι ερχόταν και μας έπαιρνε για την επιστροφή. Τα παιδιά αποκαμιώμένα έπαιρναν παϊτονίσιο υπνάκι στην αγκαλιά της γιαγιάς και του παππού. Η Τετάρτη ήταν η ευτυχέστερη μέρα του πεθερού μου. Δεν ταξίδευε για δουλειές και ήταν αφειρωμένη στην οικογένεια και την απολάμβανε όσο μπορούσε, λες και τον είχε καρτέρι ο χάρος του τροχαίου στην Λυκόφη, για να τον πάρει ποιν την ώρα του...

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΑΣ

εέ μου, καλύτερα κάθε μέρα σχολειό να είχα
και κάθε μέρα και διαγωνισμούς, Θεούλη
μου!.

Ήταν ευχή και κατάρα αργότερα, στην μετασχολική ζωή μου, όταν το ζόρι μου έφτανε στο αποκορύφωμα. Σ' εκείνες τις ατέλειωτες νύχτες με το "μωρό να ουρλιάζει", να μη μπορώ να το ησυχάσω, και να μη μ' αφήνει να ησυχάσω, να γείρω για λίγο το κεφάλι μου στο μαξιλάρι μου.

Ήταν στο μυαλό μου τότε το μεγαλύτερο κακό που θα μπορούσε να με βρει. Οι διαγωνισμοί. Με αγωνία μιλούσαμε τότε με τα κορίτσια για τους διαγωνισμούς που έρχονταν όπου να 'ναι.

- Τι είναι Άρτεμις οι διαγωνισμοί;, ωριούσε γεμάτος φόβο και απορία ο κατά πολλά χρόνια μικρός μου αδερφός.

Και εγώ η άσπλαχνη του έριχνα ένα βλοσυρό γεμάτο υπονοούμενα βλέμμα:

- Οι διαγωνισμοί είναι ο μπαμπούλας, έλεγα.

- Ναι, και είναι πολλοί αυτοί Άρτεμις;

- Βέβαια είναι πολλοί, απαντούσα με ύφος που τα ξέρει όλα. Πώς άραγε να φανταζόταν το μικρό του μυαλουδάκι τους διαγωνισμούς;

Μίλιούνια μπαμπούλες, χιλιάδες τέρατα, αμέτρητοι δράκοι που τρώνε τα κακά παιδιά!

Από κει και πέρα όμως είχα βρει το "κουμπί" του.

-Κάτσε καλά, γιατί έρχονται οι διαγωνισμοί! και εξασφάλιζα για λίγο την ησυχία μου από τις ζαβολιές του.

Το καθημερινό σχολείο τότε ήταν υποφερτό. Το είχαμε συνηθίσει εξάλλου, και πολλές φορές και ευχάριστο, θα έλεγα. Η συνάντηση με φίλες, φίλους, το αντίστοιχο άκακο κουτσομπολιό.

Σάμπτως είχαμε να πάμε και πουθενά αλλού! Οι καζούρες με τους καθηγητές, μικρές, μεγάλες, ανάλογα τι σήκωνε ο καθένας. Θυμάμαι, εκείνον τον Γάλλο τον Ιατρόπουλο, κανείς δεν καθόταν καλά στο μάθημά του, κανείς δεν πρόσεχε, μηδενός εξαιρουμένου.

Τέλος πάντων, όμως, πότε έτσι, πότε αλλιώς, κουτσά-στραβά περνούσαν οι μέρες. Να περάσει η χρονιά, ενώ λογαριάζαμε πόσα χρόνια μας μένουν ακό-

μη. Αιώνας ήταν τότε η κάθε χρονιά για μας. Ενώ τώρα... Σαν χθες γιορτάσαμε το 2000, με μεγάλες γιορτές και πανηγύρια, και όμως φτάσαμε ήδη στο 2006.

Ο μεγάλος βραχνάς μας ήταν τότε οι εξετάσεις, οι περίφημοι διαγωνισμοί. Δύο φορές το χρόνο. Μια τον Φεβρουάριο, σχεδόν αμέσως μετά τις γιορτές των Χριστουγέννων, μέσα στο κρύο, χιόνι, παγωνιά και η άλλη τον Ιούνιο μετά τις γιορτές του Πάσχα, μέσα στην κάψα του καλοκαιριού.

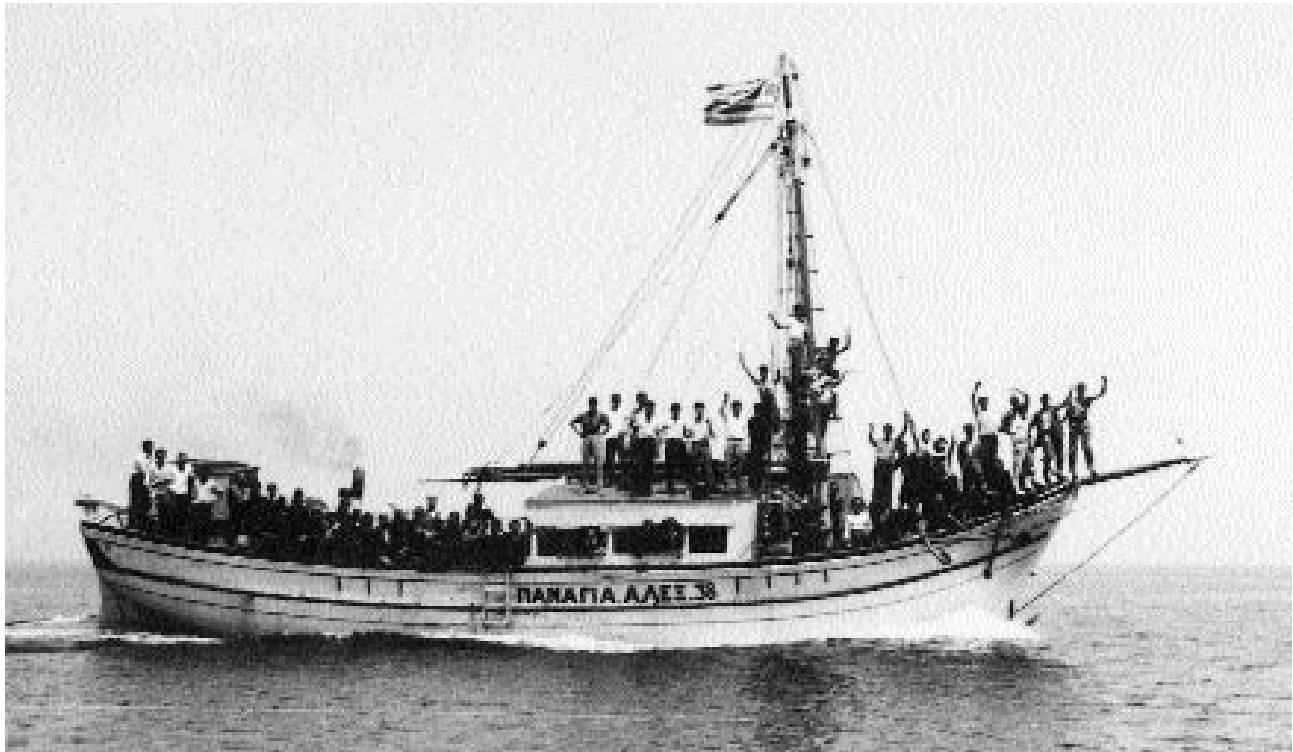
Κι εκείνες οι μαύρες ποδιές που τραβούσαν τον ήλιο που μας έψηνε, όσο κι αν σηκώναμε τα μανίκια. Φωτιές στα μπατζάκια μας, φωτιά στην πλάτη μας. Για πολλά χρόνια, ο εφιάλτης στα όνειρά μου ήταν ότι είχαμε διαγωνισμούς και δεν ήξερα τι να γράψω. Όλα τα είχα ξεχάσει, δεν μπορούσα να συνεχίσω και εκείνη η Κασσάνδρα, η ευλογημένη, δεν μου 'λεγε. Συπνούσα από την αγωνία μου, για να βρω τη λύτρωση...

Για πολλά χρόνια, όταν πλησίαζαν οι γιορτές Πάσχα, Χριστούγεννα, ένοιωθα ένα σφίξιμο στην καρδιά. Μου είχε μείνει από εκείνα τα χρόνια τα μαθητικά μου. Γιατί; Τι γιατί; Χριστούγεννα και Πάσχα έπρεπε να κάνω επαναλήψεις, να διαιρέσω την ύλη διά 15 (που ήταν οι μέρες των διακοπών) και να προσπαθήσω να τα βγάλω πέρα.

Θυμάμαι εκείνα τα μπακαλοτέφτερα του μπαμπά μου, που έγραφα ορθογραφία, εκείνα τα αρχαία κείμενα καθ' υπαγόρευση της γιαγιάς. Σα να τη βλέπω ακόμη τα βράδια με εκείνα τα παπτάλαια γυαλιά, δεμένα με ένα κορδόνι για να μη της πέφτουν, να αγωνίζεται να μου διαβάσει για τον Τισσαφέρνη και τον Δερκυλίδα και τους "παρασάγκας τεσσαράκοντα" και εκείνο το "πεντεκαίδεκα"...

Τι να μου κάνει η κακομοίδα! Δευτέρα Δημοτικού είχε τελειώσει. Τόσα ήξερε, τόσα μου 'λεγε. Και εγώ έπρεπε πολλές φορές να μαντέψω τι ήθελε να μου πει, γιατί όχι σπάνια την έπιανε και ύπνος, καθώς υπαγόρευε τα γι' αυτήν ακαταλαβίστικα.

Εντάξει, πάμε παρακάτω, της έλεγα, όταν την έβλεπα να τυραννιέται να μου διευκρινίσει ένα "ημίν" από ένα άλλο "ημίν"...

Από την πενθήμερη (που ήταν τριήμερη) εκδρομή στη Σαμοθράκη, Ιούνιος 1955.

Καμμιά φορά έγραφα και στο χέρι μου, "σκονάκι" να πούμε. Άλλα τις περισσότερες φορές το έσβηνα.

- Έλα μωρέ, έλεγα, δυο σειρές, ας το μάθω να ξεμπερδεύω. Άλλα, όποιος τολμούσε να κάνει "αντιγραφή", το επιχειρούσε σκεπτόμενος "και έτσι χαμένος και αλλιώς χαντακωμένος". Και πολλές φορές τα κατάφερνε. Σημειώσεις στο χέρι ή τα κορίτσια βασικά στα πόδια, με λίγο ανασήκωμα της ποδιάς και αν βοηθούσε και η τύχη και είχαμε και καλό επιτηρητή, γινόταν η "δουλειά" μια χαρά.

Χαρτάκια, τα περίφημα "σκονάκια" επιμελώς με εξυπνάδα, πονηριά, τόλμη και απελπισία κρυψιένα έδιναν και έπαιρναν. Τώρα έχουν πιο μοντέρνα μέσα αντιγραφής –ηλεκτρονικά σκονάκια...

Μια γνωστή μου, μια μέρα μου έλεγε.

- Ξέρεις τι βρήκα στο δωμάτιο του γιού μου, τώρα που έφυγε για σπουδές; Ένα μικρό ρολό χαρτί σαν αυτά που έχουν οι ταμιακές μηχανές, διπλωμένο σαν φυσαρμόνικα, φωτοτυπημένο σε σμίκρυνση όλη η ιστορία!

"Είπα ιστορία" και θυμήθηκα τώρα μια ιστορία που μας διηγήθηκε στην τελευταία συνάντηση που είχαμε το καλοκαίρι ο Κουραντζής με γλαφυρότητα. Πώς "έκλεβαν" τα θέματα της ιστορίας τη χρονιά που μας είχε στο μάθημα αυτό ο γυμναστής Αλιφέρης. Αυτός, λοιπόν, είχε ένα γιο στην ίδια τάξη με μας. Πήγαν, λέει, τοία "τζιμάνια" στο σπίτι του Αλι-

φέρη, που κάτω είχε ένα ημιυπόγειο με ένα μικρό παραθυράκι. Μπήκαν, μόλις νύχτωσε, με δυσκολία στο υπόγειο από το παραθυράκι και περίμεναν να ακούσουν τα λεγόμενα επάνω, τους χώριζε απλώς ένα ξύλινο πάτωμα.

Περίμεναν, περίμεναν, ώσπου για μια στιγμή ακούνε τον καθηγητή να φωνάζει το γιό του. - Αυτό και αυτό δεν σου είπα να διαβάσεις; Δες τα τώρα...

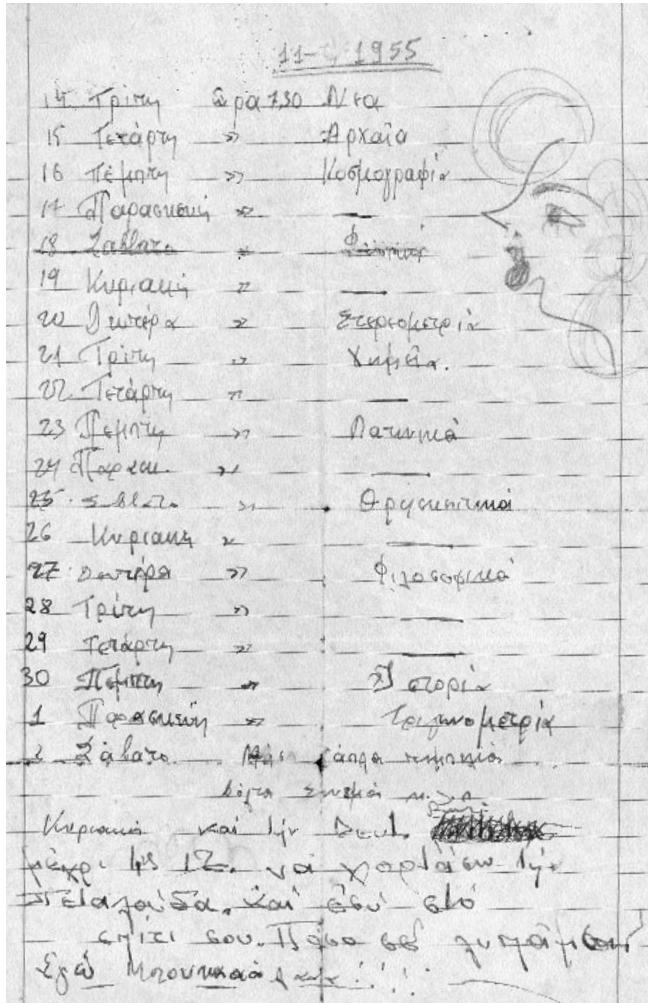
Αυτό ήθελαν και αυτοί. Αφού άκουσαν το τι διάβασε ο γιος, καιρός πια να εγκαταλείψουν το υπόγειο οι τρεις "ποντικοί", κοντά μεσάνυχτα, έπρεπε να τρέξουν να μοιράσουν και στους άλλους τα "θέματα". Οι δυό βγήκαν και ήταν έτοιμοι να τρέξουν να φύγουν, ναι, αλλά ο τρίτος, που ήταν χοντρούλης, σφήνωσε και τους παρακαλούσε απελπισμένα να τον βοηθήσουν να βγει. Φανταστείτε τη σκηνή!

Πότε με πονηριές, λοιπόν, πότε με παρακάλια στό Θεό, την Παναγία και σ' όλους τους Αγίους προσπαθούσαμε να ξεπεράσουμε τις δύσκολες εκείνες μέρες και να βγούμε λάδι, που λένε. Εκείνος ο Άγιος Νικόλαος το τι παρακλήσεις άκουσε! Ούτε ναυτικοί να ήμασταν!

Και μια τελευταία ανάμνηση από τους τελευταίους διαγωνισμούς της 8ης. Καλοκαίρι, ζέστη και η υπομονή μας είχε φτάσει στα όριά της πια.

Ξεκινήσαμε από το σπίτι τρία τέσσερα κορίτσια για το σχολείο, νυν εκκλησιαστικό μουσείο. Εκεί πίσω από την εκκλησία είχε μια μεγάλη ανηφόρα και

εκεί που τώρα είναι το Δεύτερο Δημοτικό γινόταν το χειμώνα μια μικρή λίμνη από τα νερά της βροχής.

Σαρωμένο αντίτυπο από το Πρόγραμμα εξετάσεων της ογδόντης τάξης του Γυμνασίου Αλεξ/πόλεως, Ιούνιος 1955
(αρχείο Μαρίνας Γερέλκεν)

Πριν φτάσουμε στη Μαζαράκη, περάσαμε και από το καλύβι του Χατζή.

Τον θυμάστε τον Χατζή; Ένας κοντούλης, φτωχούλης ζητιάνος, που ένωνε τα χέρια του μπροστά και κουνιόταν σαν εκφρεμές μπροσ πίσω. Ένας τύπος της Αλεξανδρούπολης του τότε. Ρίξαμε μια κλεφτή ματιά στο καλυβάκι του, προσπεράσαμε και πήραμε τον κάθετο δρόμο προς την Μαζαράκη, εκεί πίσω από το σχολείο μας. Και τι βλέπουμε τότε! Κάτι που θυμίζει σκηνή από τις ταινίες της Βουγιουκλάκη με τον Παπαμιχαήλ "Το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο" κ.λπ.

Να, εκεί περπατούσε κουνιστή και λυγιστή, χωρίς ποδιά, ντυμένη "δεσποινίστικα" με τακουνάκι, μια πολύχρωμη μαντήλα στα μαλλιά και μια μεγάλη καλοκαιρινή τσάντα, ποιά; Η Μαίρη, η Μαίρη η Σιμσιρίκη. Αυτή ήταν ήδη αρραβωνιασμένη και στους τελευταίους διαγωνισμούς δίνει μια μούτζα σ' όλα, τα παρατάει και ελεύθερο πουλάκι απολαμβάνει τη ζωή. Μια ζωή που για μας εκείνη τη στιγμή ήταν άπιαστο όνειρο.

Μείναμε με το στόμα ανοιχτό και την ψυχή γεμάτη "φθόνο". "Βρε την τυχερή!", είπαμε και αναστενάξαμε βαθιά σαν χορός από αρχαία τραγωδία, έτσι μες στα μαύρα που ήμασταν όλες.

Και ενώ αυτή τραβούσε ξένοιαστη το δρόμο Μαζαράκη κάτω ίσια, εμείς έπρεπε να κάνουμε στροφή αριστερά, ν' ανεβούμε τις σκάλες και να περιμένουμε μοιρολατρικά, μετά φυσικά τις σχετικές προσευχές στον Άγιο, το χτύπημα του κουδουνιού, πρίμασιγόντο με τα χτυποκάρδια μας.

Νόμιζα τότε πως χειρότερο πράγμα από τους διαγωνισμούς δεν υπάρχει στη ζωή.

Νόμιζα...

Ε Κ Δ Η Λ Ω Σ Ε Ι Σ Θ Ρ Α Κ Ω Ν

Η Ορεστιάδα μας καταπλήσσει!

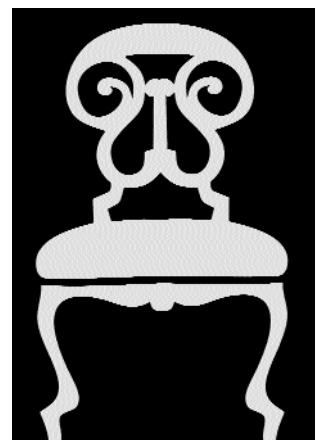
Το θρακικό κέντρο πολιτισμού "Διόνυσος" - Θεατρικό Εργαστήρι Ν. Ορεστιάδας, μετά από τρεις επιτυχημένες εμφανίσεις στην Αθήνα και δύο στη Θεσσαλονίκη, τις προηγούμενες χρονιές, παρουσίασε και πάλι τη δουλειά του στο κοινό των δύο μεγάλων αστικών και πολιτιστικών κέντρων, με τη νέα του παραγωγή "Όλα του Τσέχοφ δύσκολα".

Ο σκηνοθέτης Άκης Τσονίδης προσάρμοσε θεατρικά δέκα κωμικές ιστορίες του γνωστού κλασικού Ρώσου συγγραφέα Άντονι Πιαύλοβιτς Τσέχοφ, τις έδεσε αριστοτεχνικά μεταξύ τους, σχηματίζοντας μια ενιαία παράσταση με ατμόσφαιρα "εποχής", αλλά γεμάτη σουρεαλισμό και ανατροπές.

Το αθηναϊκό κοινό απόλαυσε τις δύο παραστάσεις που πραγματοποιήθηκαν στο θέατρο "Βεάκη" στις 13 και 14 Μαρτίου 2006.

Εκτός από πολλούς "Αθηναϊους" Εβρίτες που διακρίναμε στους θεατές, ξεχωρίσαμε τον Γιάννη και τη Γιώτα Ξανθούλη, τους ηθοποιούς Ντίνα Κώνστα, Νέλη Αγγελίδη κ.ά.

Συγχαίρουμε και αυτή την πολιτιστική προσπάθεια της "ακριτικής" Ορεστιάδας, τον κ. Τσονίδη, την κ. Χρύσα Δαπόντε και όλους τους συντελεστές της παράστασης.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ από τον Τύπο της Αλεξ/πολης

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΘΡΑΚΗ

1-4-06 ΜΑΘΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΧΟΡΟΥ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗ

Καλλιτεχνικοί αγώνες ελληνικών παραδοσιακών χορών, κλασικού μπαλέτου, σύγχρονου χορού, χοροδράματος, σχολείων της περιφέρειας "ΑΜ-Θ" στις 3 και 4 Απριλίου 2006.

5-4-06 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗ

Με θέμα: "Ψυχιατρική μεταρρύθμιση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. "Ιστορία - Θεωρία - Πράξη" 7-9 Απριλίου 2006.

17-5-06 Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΓΕΩΘΕΡΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Η Ένωση Γεωθερμικών Ελλάδος κάνει συγκεκριμένες προτάσεις, για την απεξάρτηση της χώρας μας από το πετρέλαιο, με την αξιοποίηση των Γεωθερμικών πεδίων της Μακεδονίας και Θράκης.

18-5-06 ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΟ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΨΑΡΕΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΕΣ ΑΛΙΕΙΣ

Καταργούνται τα παραδοσιακά αλιευτικά εργαλεία (δίκτυα και παραγάδι) για τον ερασιτέχνη ψαρά - Διαμαρτυρία προς τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

19-5-06 ΑΦΗΣΤΕ ΤΑ Ι.Χ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Με όραμα να ξαναγίνει η Αλεξ/πολη η πόλη των ποδηλάτων, η Οικολογική Εταιρεία Έβρου καλεί τους Αλεξανδρούπολίτες σε ποδηλατικό γύρο της πόλης την Κυριακή 21 Μαΐου 2006.

25-5-06 ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΡΥΤΑΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Στις εκλογές της 17ης Μαΐου 2006 του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

εξελέγησαν για τετραετή θητεία έως 31-8-2010 οι κάτωθι:

Πρύτανης: καθ. Κων. Σιμόπουλος
Αντιπρύτανης ακαδ. υποθέσεων & προσωπικού: καθ. Αθ. Καραμπίνης
Αντιπρύτανης οικον. προγράμματος & ανάπτυξης: καθ. Σαβ. Τοκμακίδης
Αντιπρύτανης φοιτ. θεμάτων & εξωτερ. υποθέσεων: καθ. Στυλ. Σταματόπουλος

Επιμέλεια: Υβόννη Δαΐδου

19-5-06 ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΑΕΚWODO της Αλεξ/πολης

2 χρυσά - 3 αργυρά - 1 χάλκινο μετάλλιο από το διεθνές ανοικτό πρωτάθλημα ΤΑΕΚWODO Ανδρών - Γυναικών & Εφήβων - Νεανίδων που έγινε στα Ιωάννινα 12-14 Μαΐου.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

18-3-06 ΣΤΗΝ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΦΕΤΟΣ ΤΟ 8ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Πραγματοποιείται από 20 έως και 22 Μαρτίου από την Κινηματογραφική Λέσχη και το Δήμο Αλεξ/πολης.

4-4-06 "22.179" € ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕ Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ για την ανέγερση Ελληνικού Σχολείου στο Λουλουμπάσι του Κογκό, από ιερούς ναούς και σχολεία της περιοχής μας.

18-4-06 ΙΔΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΔΑ

Συνεχίζοντας την πρακτική των προηγούμενων ετών, το Δ.Σ. Αλεξ/πολης αποφάσισε την παραχώρηση των πεζοδρομίων στα καταστήματα - Δεν το βάζουν κάτω οι κάτοικοι.

27-4-06 ΒΙΒΛΙΟΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟΝ ΕΒΡΟ με την Τέχνη του Λόγου.

Από 3-7 Μαΐου 2006 με έδρα των εκδηλώσεων την Ορεστιάδα. Αφιέρωμα από τις εκδόσεις ΙΑΝΟΣ.

16-5-06 ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Πετυχημένη η δεύτερη Πανελλήνια Συνδιάσκεψη Αιρετών Γυναικών στην Αλεξ/πολη, στέλνοντας το μήνυμα για μεγαλύτερη συμμετοχή στην πολιτική ζωή.

ΓΝΩΜΗ

17-4-06 ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ, 8 στους 10.

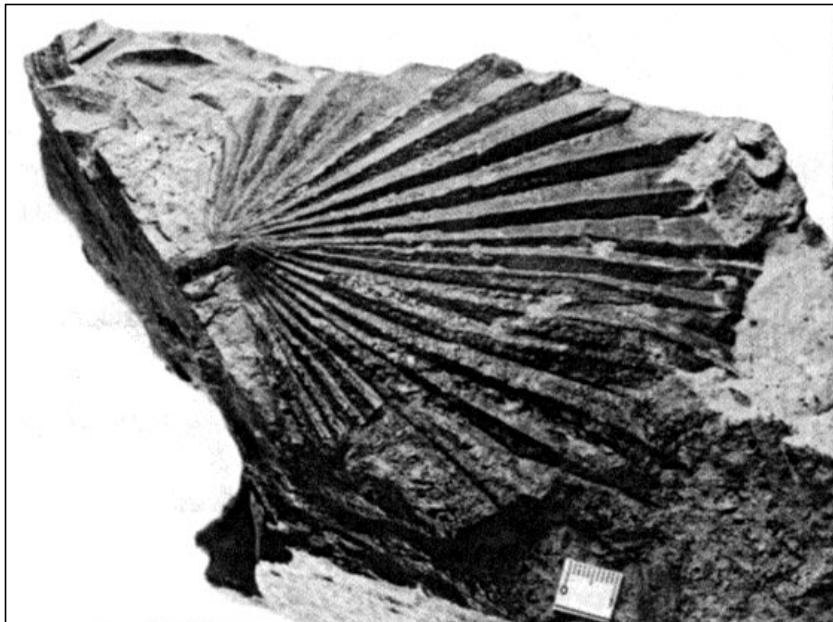
Ο Έβρος είναι ο πρώτος νομός της Θράκης και ο δεύτερος της περιφέρειας Α.Μ.Θ. σε ποσοστό επιτυχιών των μαθητών του στις πανελλαδικές εξετάσεις σύμφωνα με τα στοιχεία ανά Δ/νση της Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης για το 2005.

27-4-06 ΟΙ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΙ ΤΗΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΝΑ ΕΚΠΛΗΣΣΟΥΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ...

Μετά το νυχτερινό σχολείο, την ποδοσφαιρική ομάδα, τους βρεφονηπιακούς σταθμούς, ο σύλλογος "Μαύροι Αετοί" των μουσουλμάνων της Αλεξ/πολης δημιούργησε την δική του παιδική θεατρική ομάδα και λειτουργεί το δικό του εργαστήρι τέχνης. "Ο Καραγκιόζης γιατρός" θα είναι μία παράσταση που θα παρουσιαστεί στα "Ελευθέρια" του Δήμου Αλεξ/πολης.

4-5-06 ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ ΧΡΥΣΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥΣ

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ στην Αθήνα, από φορείς της Θράκης, προβάλλεται η ταινία "Της Γης το χρυσάφι" του Γιάννη Καρυπίδη και διοργανώνεται σεμινάριο με θέμα "Μεταλλεία χρυσού σε Αιγαίο και Βαλκάνια - Κινήματα κατά των

“ΓΝΩΜΗ”: Απολίθωμα φοίνικα 40 εκατομ. ετών, προερχόμενο από τα ευρήματα στο Αετοχώρι Έβρου

χρυσωρυχείων σε Ελλάδα, Τουρκία και Βουλγαρία".

9-5-06 ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΜΕ ΘΕΜΑ “ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ - Η ΔΙΑΝΟΙΑ - Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ” ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

Το συνδιοργανώνουν η Νομαρχία Έβρου, η Δ/νση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του νομού και οι επιχειρήσεις "Olympic Tours Service" και το "Voyage Tours Club" της Μόσχας. Συμμετέχουν αριστούχοι μαθητές από την Ρωσία, την Ελλάδα και άλλα μέρη της Ευρώπης.

12-5-06 ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΑ Η

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑΣ

ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΩΝ ΣΤΙΣ ΦΕΡΡΕΣ

Αυστριακός επενδυτής παρουσίασε στις αρχές και τους φορείς του Δήμου τον σχεδιασμό της εγκατάστασης του εργοστασίου και τις προοπτικές που διανοίγονται.

25-5-06 ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΣΤΟ ΑΕΤΟΧΩΡΙ ΈΒΡΟΥ

Διεθνής ερευνητική ομάδα, με επικεφαλής τον καθηγητή του Παν. Αθηνών Ευάγγελο Βελτζέλο, ανακάλυψε στον οικισμό Αετοχωρίου του Δήμου

Τραϊανούπολης απολιθωμένους φοίνικες, ηλικίας 30-40 εκατομμυρίων ετών, που αποτελούν μάλλον τμήμα του απολιθωμένου δάσους της ευρύτερης περιοχής.

25-5-06 ΑΥΛΑΙΑ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ "ΘΡΑΚΗ 2006" που κλείνει 15 χρόνια.

110 εκθέτες από όλη τη Β. Ελλάδα, Βουλγαρία και Τουρκία. Αναμένεται να την επισκεφθούν 16.000 επισκέπτες.

ΠΥΡΣΟΣ

17-4-06 ΣΤΙΣ 27 και 28 ΜΑΪΟΥ

ΣΤΗΝ ΝΥΡΕΜΒΕΡΓΗ οι ετήσιες εκδηλώσεις της Ομοσπονδίας Θρακών Ευρώπης που εκπροσωπεί περίπου 70.000 απόδημους Θρακιώτες, χριστιανούς και μουσουλμάνους.

18-4-06 ΗΜΕΡΙΔΑ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗ: ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΙΣ - ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ

Όλα έτοιμα για να δημιουργηθεί Μονάδα Μεταμοσχεύσεων στο Νοσοκομείο της Αλεξ/πολης.

9-5-06 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΆΛΛΗ ΧΡΟΝΙΑ Η ΑΠΕΙΛΗ ΤΩΝ ΚΟΥΝΟΥΠΙΩΝ αφού οι μεγάλες πλημμύρες των προηγούμενων μηνών δημιουργούν αλυσιδωτές δυσκολίες στην προσπάθεια που γίνεται κάθε χρόνο για την καταπολέμησή τους.

11-5-06 ΤΟ “ΕΘΝΙΚ” ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΡΑΚΗΣ 2006 μεταφέρεται φέτος από τα Λουτρά Σαμοθράκης στα Λουτρά Τραϊανούπολης από 21 έως 23 Ιουλίου. Συμμετέχουν σπουδαίοι Έλληνες και ξένοι μουσικοί. Το συνδιοργανώνουν η Υπερνομαρχία Ροδόπης-Έβρου, ο Δήμος Τραϊανούπολης, η Νομαρχία Έβρου, ο πολιτιστικός σύλλογος Ροδόπης ΚΥΔΩΝ και η εταιρεία διοργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων Webproductions.

2-5-06 ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΥΔΡΟΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ

Αρχές Ιουνίου η σύνδεση και πάλι του υδροταμιευτήρα με το δίκτυο της Αλεξ/πολης.

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ζητούμε:

Κεντρική μονάδα computer με επεξεργαστή άνω των 1000 GHZ και την ανάλογη motherboard μνήμη άνω των 256 MB

3d τρισδιάστατη κάρτα γραφικών των τελευταίων τριών χρόνων και modem

Μας είναι απαραίτητα για την έκδοση του περιοδικού και την σύνδεσή μας με το INTEPNET.

Παρακαλούμε, αν κάποιο από τα μέλη μας διαθέτει κάτι ανάλογο και δεν το χρειάζεται πλέον, να επικοινωνήσει μαζί μας στα τηλέφωνα:

210 6004855 Π.Τσιακίρης

210 9617049 Τ. Γεωργιάδης

Θρακιώτικες και Μικρασιατικές Συνταγές

Επιμέλεια: Στρατούλα Κουκουρίκου

Αρνάκι με ρύζι και αρωματικά χόρτα στο φούρνο (στη γάστρα)

Υλικά

1 μπουτάκι αρνάκι
1 ματσάκι κρεμμυδάκια φρέσκα
1 ματσάκι δυόσμο
1 ματσάκι μάραθο
2 φλιτζάνες ρύζι,
Αλάτι, πιπέρι

Εκτέλεση

Βάζουμε το αρνάκι στη γάστρα με δύο ποτήρια νερό να βράσει, για μία ώρα. Ψιλοκομμένα τα κρεμμυδάκια, το δυόσμο, το μάραθο, τα ρίχνουμε στη γάστρα με το αρνάκι και συνεχίζουμε το βράσιμο για 45 λεπτά περίπου. Συμπληρώνουμε με ζεστό νερό, ρίχνουμε το ρύζι, το ξαναφουρνίζουμε για 15-20 λεπτά. Το αρνάκι μας είναι έτοιμο.

Μοσχαράκι ή χοιρινό στο φούρνο με μελιτζάνες

Υλικά

1 1/2 κιλό μελιτζάνες
1.200 γρ. χοιρινό φαγνό
4 ώριμες ντομάτες
2 κρεμμύδια σε ροδέλλες
250 γρ. φέτα σκληρή

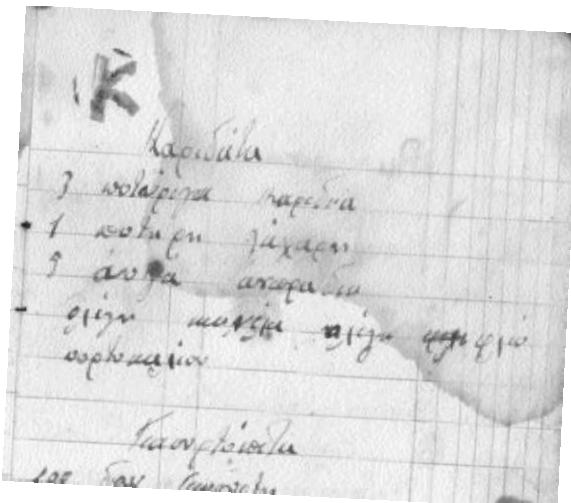
Εκτέλεση

Κόβουμε τις μελιτζάνες σε φέτες, τις ξεπικρίζουμε και τις περνάμε από το τηγάνι. Κόβουμε το κρέας σε μικρά κομματάκια και το περνάμε από το τηγάνι. Στρώνουμε στο ταψί τις μελιτζάνες, απλώνουμε από πάνω το κρέας, το κρεμμύδι και τις ντομάτες σε φέτες. Τρίβουμε το τυρί με το χέρι, το ανακατεύουμε με τα μυρωδικά και το ρίχνουμε επάνω από την ντομάτα. Ραντίζουμε με λάδι και ψήνουμε το φαγητό στους 180°C.

Ινδοκάρυδα

Υλικά

1/2 κιλό ινδική καρύδα
1/2 κιλό ζάχαρη
5 αυγά
5 κουταλιές αλεύρι
Ασπρισμένα αμύγδαλα για το στόλισμα

Εκτέλεση

Χτυπάμε τα αυγά ρίχνοντας λίγη-λίγη τη ζάχαρη, συνεχίζουμε με το ινδοκάρυδο και τέλος προσθέτουμε το αλεύρι. Συμένουμε όλα τα υλικά και πλάθουμε, όπως τους κουραμπιέδες. Για να μην κολλάει το μίγμα, βρέχουμε τα χέρια μας όταν τα πλάθουμε. Επάνω σε κάθε κομμάτι βάζουμε ένα αμύγδαλο. Ψήνουμε στους 180° για 20 λεπτά.

Μανταρινάκι αμυγδάλου (νηστίσιμο)

Υλικά

Φλούδα από 10 μανταρίνια (χονδρόφλουδα)
Χυμός από 10 μανταρίνια
2 φλιτζάνες του τσαγιού αμυγδαλόψυχα κομμένη ψιλή στο μπλέντερ
1 φλιτζάνι ζάχαρη
1 κουταλιά ψιλή σιμιγδάλη (εάν χρειασθεί)

Εκτέλεση

Με το χυμό των μανταρινιών βράζουμε τις φλούδες από τα δέκα μανταρίνια, έως ότου αυτές μαλακώσουν.

Χτυπάμε στο μπλέντερ τις φλούδες και τις αδειάζουμε στο κατσαρολάκι, ρίχνοντας τη ζάχαρη. Αφού πάρουν μια βράση, αφήνουμε το μίγμα να κρυώσει. Ρίχνουμε την αμυγδαλόψυχα και ανακατεύουμε το μίγμα, ώστε να γίνει μια ομοιογενής μάζα. Εάν η ζύμη μας είναι χαλαρή προσθέτουμε μια κουταλιά σιμιγδάλη ή ακόμη και αμύγδαλα.

Πλάθουμε μπαλάκια μικρά, αφού κάθε μπαλάκι το τυλίζουμε με ξανθιά χοντρή ζάχαρη, και τα αφήνουμε σε απορροφητικό χαρτί. Την άλλη μέρα τα βάζουμε στο ψυγείο και τα διατηρούμε, όσο θέλουμε.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΑ ΤΗΝ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΔΙΑΜΟΝΗ ΣΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΕΒΡΟΥ

Ξενοδοχεία

ALEXANDER BEACH HOTEL A'
and convention center
τ 25510 39290-5
GRAND HOTEL EGNATIA A'
τ 25510 38000, 83000
THRAKI PALACE HOTEL A'
τ 25510 89100
MOTEL ΑΣΤΗΡ A', τ 25510 26448, 26710
ΝΕΦΕΛΗ A', τ 25510 40401
ΚΛΕΙΟ B', τ 25510 71311
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ B', τ 25510 89089
ΑΛΚΥΩΝ Γ', τ 25510 23593-5
ΑΛΕΞ Γ', τ 25510 26302, 28400
ΑΦΡΟΔΙΤΗ Γ', τ 25510 34823
ΑΘΗΝΑ Γ', τ 25510 34492-4
ΔΙΑΣ Γ', τ 25510 81934-5
ΗΡΑ Γ', τ 25510 25995, 23941-3
ΜΑΡΙΑΝΝΑ Γ', τ 25510 81455-6
PARK Γ', τ 25510 28647, 28607
ΩΚΕΑΝΙΣ Γ', τ 25510 28830
ΠΛΑΖΑ Γ', τ 25510 21266, 29112-3
ΕΡΙΚΑ Δ', τ 25510 34115-6
SANTA ROSA BEACH Δ'
τ 25510 25551
HILI Δ', τ 25510 39545
LIDO Δ', τ 25510 28808
ΜΑΤΣΕΣΤΙΚ Δ', τ 25510 26444
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ Δ', τ 25510 26443
ΑΙΤΕΛΟΣ Ε', τ 25510 39416
ΒΕΡΤΙΝΑ Ε', τ 25510 23025
CAMPING, τ 25510 26055
ΛΟΥΤΡΑ ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ATHINA Γ', τ 25510 61208
PLOTINI Γ', τ 25510 61106
ISIDORA Γ', τ 25510 61203
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ Δ',
τ 25510 61225
ΦΕΡΕΣ
ΑΝΘΗ Γ', τ 25550 24201
ΤΥΧΕΡΟ
ΘΡΑΣΣΑ Γ', τ 25540 20080
LOGA Γ', τ 25540 42242

ΔΑΔΙΑ
ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΞΕΝΩΝΑΣ
ΔΑΔΙΑΣ (ΛΥΠΑ) Γ', τ 25540 32263
ΣΟΥΦΛΙ
ΤΟ ΚΟΥΚΟΥΛΙ Β', τ 25540 22400
ΟΡΦΕΑΣ Γ', τ 25540 22922
ΕΓΝΑΤΙΑ Δ', τ 25540 24124
ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ
PLOTINI Β', τ 25530 23400
ANESSIS Δ', τ 25530 24050
ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β', τ 25520 27000
ΗΛΕΚΤΡΑ Β', τ 25520 23174
SELINI Γ', τ 25520 22636
VIENNI Γ', τ 25520 22578
ΕΣΤΙΑ Γ', τ 25520 81198
ACROPOLIS Δ', τ 25520 22277
ΚΥΠΡΙΝΟΣ
ΑΡΤΕΜΙΣ Γ', τ 25560 23023
ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ
ΕΥΡΩΘΗΡΑΜΑ Β', τ 25560 61202
ΜΕΤΑΞΑΔΕΣ
ΡΕΜΒΗ Γ', τ 25530 51100
ΛΑΒΑΡΑ
ΖΩΩΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ Γ', τ 25530 31824
ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
ΑΙΟΛΟΣ Β', τ 25510 41595
KAVIROS Β', τ 25510 98278
ΚΑΙΣΤΡΟ Β', τ 25510 89400
MARIVA Β', τ 25510 98230
ΕΡΟΕΣΣΑ Β', τ 25510 95306
ΡΟΔΟΦΥΛΛΗ Γ', τ 25510 41390
SAONISSOS Γ', τ 25510 41545
YLIESSA Γ', τ 25510 95111
ΟΡΦΕΑΣ Γ', τ 25510 98233
ΔΙΑΣ Γ', τ 25510 41464
NIKI BEACH Γ', τ 25510 41545
ELECTRA Γ', τ 25510 98242
KYMA Ε', τ 25510 41263
ΞΕΝΙΑ Ε', τ 25510 41230

Ταξιδιωτικές πληροφορίες

Η Αλεξανδρούπολη απέχει από την Αθήνα 850 χλμ.
και από την Θεσσαλονίκη 350 περίπου.

ΚΤΕΛ

Καθημερινά δρομολόγια Αλεξανδρούπολη - Αθήνα.
Για Θεσσαλονίκη 6 δρομολόγια καθημερινά.

ΚΤΕΛ Αλεξανδρούπολης: 25510 26 479

ΚΤΕΛ Αθήνας: 210 5152224

ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης: 2310 595419

Για εσωτερικές μετακινήσεις υπάρχουν τα υπεραστικά λεωφορεία με τακτικά δρομολόγια αλλά και ο σιδηρόδρομος, που είναι αρκετά εξυπηρετικός.

ΟΣΕ

Αρκετές αμισχωτοποιησές συνδέουν καθημερινά την Αλεξανδρούπολη με Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

ΟΣΕ Αθηνών: 210 52 47 777

ΟΣΕ Θεσσαλονίκης: 2310 517 517

ΟΣΕ Αλεξανδρούπολης: 25510 26 395

Για να περιηγηθείτε τον νομό μπορείτε να νοικιάσετε και αυτοκίνητο.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Καθημερινά τη Ολυμπιακή και τη Αερεπολ η προγραμματίζουν αρκετές πτήσεις από Αθήνα για Αλεξανδρούπολη.

Αεροδρόμιο "Δημόκριτος": 25510 45198

Ολυμπιακή Αθηνών: 210 96 66 666

Ολυμπιακή Αλεξανδρούπολης: 25510 26 361, 45 198

Αερεπ: 0801 20000, 2551 89 150

ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Καθημερινά δρομολόγια συνδέουν το λιμάνι της Αλεξανδρούπολης με Σαμοθράκη, τηλ.: 25510 41505 και μία φορά την εβδομάδα με τα νησιά του κεντρικού Αιγαίου και το Λαύριο, τηλ.: 25510 26721.

Επίσης υπάρχει εβδομαδιαία σύνδεση με τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και την Κρήτη, τηλ.: 25510 25338.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Τουριστική Λογισμική Αλεξανδρούπολης, τηλ.: 25510 66119

Λιμεναρχείο Αλεξανδρούπολης, τηλ.: 25510 26468

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης,

τηλ.: 25310 81830-50

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΓΕΙΤΟΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Καθημερινά δρομολόγια τρένων και ιδιωτικών λεωφορείων ενώνουν την περιοχή με Τουρκία.

Κωνσταντινούπολη και Βουλγαρία.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

www.evros.gr, www.renth.gr

Κέντρα πληροφόρησης

ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ τ 25510 61000

ΦΕΡΕΣ τ 25550 24310

ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ τ 25530 22222

ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΞΕΝΩΝΑΣ ΔΑΔΙΑΣ τ 25540 32263

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ τ 25510 89242

Κυρονομιάς Ν. Εβρου, σε συνδιοργάνωση με
αράσταση των Ελληνικών Ταχυδρομείων

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΘΡΑΚΗ
ΘΡΑΚΗ ΕΝΙΑΙΑ - (THRACE UNITED)

ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ
ANDRIANOPOLE-Edirne-Adrianopol-Adrianoupolis

Ελληνικό Ταχυδρομείο-Greek Post Office

Τύπον Η των Νέων Χωρών-Type V of New Territories
Ημερομηνία χρήσεως-Dates Used: 1920-1922

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΘΡΑΚΗ

την 10 Σεπτ. 1920 προσαρτήθη στην Ελλάδα, η Δ. και Λ. Θράκη, περιοχής της Κωνσταντινούπολης και της Χερσονήσου της οποίας θα τούτο ο Ελληνικός στρατός έστελνε κριφά στρατιών εκπαραντικούς και εμπόρους, στα κατεχόμενα με σκοπό να καταστρέψουν και να επιμάσσουν τις περιοχές για την απελευθέρωση της οποίας το 1921. πολιτική πλοκής η Θράκη. Έπρεπε να αποτελέστρει κ. Σπύρ. Τοπιταράχη (Ά' Στρατ/κόν Νοσοκομείο της οποίας διόσκαλο στο δημοτικό σχολείο Ελαιούσας ή ΕΛΑΙΟΥΣΑ) στην Χερσόνησο της Καλλιτεχνης. Με αποτέλεσμα η ίδια περιοχή για την απελευθέρωση πλοκής, σε λαριζόνα αρτιά.

ΡΑΙΔΕΣΤΟΣ
RODOSTO-Tekfurdag-Tekirdag-Tekfour-Dagh-Tekirdagh-Redhestos

Ελληνικό Ταχυδρομείο-Greek Post Office

Τύπον Η των Νέων Χωρών-Type V of New Territories
Ημερομηνία χρήσεως-Dates Used: 1920-1922

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 1 - Τ.-Κ. 10552 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 210-3215354 (ΚΩΔ.:6427)

